

Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Монголия арасындағы уақытша сауда келісіміне қол қою туралы

Қазақстан Республикасы Президентінің 2024 жылғы 9 желтоқсандағы № 727 Жарлығы.

Қазақстан Республикасының
Президенті мен Үкіметі
актілерінің жинағында
жариялануға тиіс

"Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабының 1) тармақшасына сәйкес **ҚАУЛЫ ЕТЕМІН**:

1. Қоса беріліп отырған Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Монголия арасындағы уақытша сауда келісімінің жобасы мақулдансын.

2. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары Серік Мақашұлы Жұманғаринге Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Монголия арасындағы уақытша сауда келісіміне қағидаттық сипаты жоқ өзгерістер мен толықтырулар енгізу құқығымен Қазақстан Республикасының атынан қол қоюға өкілеттік берілсін.

3. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Президенті

К. Токаев

Қазақстан Республикасы
Президентінің
2024 жылғы 9 желтоқсандағы
№ 727 Жарлығымен
МАҚҰЛДАНГАН
Жоба

БІР ТАРАПТАН ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚ ПЕН ОҒАН МҮШЕ МЕМЛЕКЕТТЕР ЖӘНЕ ЕКІНШІ ТАРАПТАН МОНГОЛИЯ АРАСЫНДАҒЫ УАҚЫТША САУДА КЕЛІСІМІ

Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ (бұдан әрі "ЕАӘО" деп аталады) пен Армения Республикасы, Беларусь Республикасы, Қазақстан Республикасы, Қыргыз Республикасы, Ресей Федерациясы (бұдан әрі "ЕАӘО-ға мүше мемлекеттер" деп аталады) және екінші тараптан Монголия:

ЕАӘО-ға мүше мемлекеттер мен Монголия арасында өзара мүдделілік білдірілетін салаларда өзара сауда ынтымақтастығы мен экономикалық ынтымақтастықты дамытуға және терендетуге **ҰМТЫЛА ОТЫРЫП**;

сауда қатынастары мен экономикалық қатынастар үшін негіз ретінде өзінің нарықтық экономика қағидаттарына бейілді екенін және ЕАЭО-ға мүше мемлекеттер мен Монголия арасындағы өзара тиімді сауда қатынастары мен экономикалық қатынастарды дамытуға белсене қатысу және оларды кеңейтуге ықпал ету ниетін **РАСТАЙ ОТЫРЫП;**

ЕАЭО құқығына, ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің және Монголияның заңдарына және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ Дүниежүзілік сауда үйымының (бұдан әрі "ДСҰ" деп аталады) қағидаларына сәйкес тауарлар мен капиталдың еркін өткізілуі үшін қажетті жағдайлар **ЖАСАЙ ОТЫРЫП;**

төмендегілер туралы **УАГДАЛАСТЫ:**

1-бап

Жалпы ережелер

1. Бір тараптан бірлесіп немесе жеке әрекет ететін, 2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттан (бұдан әрі "ЕАЭО туралы шарт" деп аталады) туындайтын тиісті құзыret салалары шеңберінде ЕАЭО-ға мүше мемлекеттер мен ЕАЭО және екінші тараптан Монголия (бұдан әрі "Тараптар" деп аталады) осы Келісімнің Тараптары болып табылады.

2. Тараптар, бір тараптан ЕАЭО мен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Монголия арасында еркін сауда режимін белгілеу мақсатында осы Келісімнің ережелеріне және ДСҰ қағидаларына, атап айтқанда, 1994 жылғы Тарифтер мен сауда жөніндегі бас келісімнің (бұдан әрі "1994 жылғы ГАТТ" деп аталады) XXIV бабына сәйкес өзара сауданы ырықтандырады.

2-бап

Мақсаттар

Осы Келісімнің қағидаттары мен қағидалары ескеріле отырып, оның неғұрлым егжей-тегжейлі айқындалған мақсаттары:

- (а) Тараптар арасындағы тауарлар саудасын ырықтандыру және оңайлату, оның ішінде осы Келісімнің ережелеріне сәйкес тарифтік және тарифтік емес кедергілерді азайту немесе жою арқылы ырықтандыру және оңайлату;
- (б) Тараптардың экономикалық және саудадағы өзара іс-қимылын қолдау;
- (с) Тараптар арасындағы сауданы кеңейту мен әртараптандыруды ынталандыру болып табылады.

3-бап

Басқа халықаралық келісімдермен арақатынасы

1. Осы Келісім мен 1994 жылғы 15 сәуірдегі Дүниежүзілік сауда ұйымын құру туралы Марракеш келісімінің (бұдан әрі "ДСҰ келісімі" деп аталады) ережесі арасында алшақтық болған жағдайда, ДСҰ келісімінің осы ережесі осындай алшақтық бөлігінде басым күшке ие болады.

2. Осы Баптың 1-тармағында аталған алшақтық болған жағдайда, Тараптар өзара қолайлыш шешімінде мақсатында деру консультациялар жүргізеді.

4-бап

Тауарлар сыныптамасы

1. Тараптар арасындағы саудадағы тауарлардың сыныптамасы 1983 жылғы 14 маусымдағы Тауарларды сипаттау мен кодтаудың үйлестірілген жүйесі туралы халықаралық конвенция құрған Тауарларды сипаттау мен кодтаудың үйлестірілген жүйесіне (бұдан әрі "Үйлестірілген жүйе" немесе "УЖ" деп аталады) сәйкес әр Тараптың тиісті тарифтік номенклатурасымен реттеледі.

2. Эрбір Тарап өзінің тарифтік номенклатурасына енгізілетін кез келген өзгерістің осы Келісімге 1 және 2-қосымшаларға (Тарифтік міндеттемелердің тізбелері) сәйкес белгіленген тарифтік міндеттемелер үшін залалсыз жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді. ЕАЭО-ның сыртқы экономикалық қызметінің тауар номенклатурасына және Монголияның тауарларды сәйкестендіру мен кодтаудың үйлестірілген жүйесіне осындай өзгерістер енгізуі тиісінше Еуразиялық экономикалық комиссия мен Монголия жүзеге асырады.

5-бап

Кедендік баждарды азайту және (немесе) олардың күшін жою

1. Эрбір Тарап Тараптардың бірінен шығатын тауарларға қатысты осы Келісімге 1 және 2-қосымшаларда қамтылған өзінің Тарифтік міндеттемелер тізбесіне сәйкес белгіленген режимнен қолайлыштың кем емес режимді ұсынады.

2. Осы Бапта ешнэрсе де кез келген уақыт кезеңінде Тарапқа кез келген тауарларды әкелуге:

(а) осы Келісімнің 9-бабының (Ұлттық режим) ережелеріне сәйкес ұқсас отандық тауарларға қатысты алынатын ішкі салыққа баламалы алым;

(б) Тараптың заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес осы Келісімнің 19-бабына (Ішкі нарықты қорғау шаралары) сай алынатын кез келген баж;

(с) осы Келісімнің 7-бабына (Төлемдермен алымдар) сәйкес қолданылатын төлемдер немесе көрсетілген қызметтердің құнымен мөлшерлес өзге де алымдар салуға кедергі келтірмейді.

3. Егер Тараптан шығарылатын тауарларға осы Келісімге 1 және 2-қосымшаларға сәйкес қолданылатын преференциялық кедендік баж мөлшерлемесі негұрлым қолайлы режимде сол тауарларға қатысты қолданылатын кедендік баж мөлшерлемесінен жоғары болса, мұндай тауарларға соңғысын қолдану құқығы бар.

4. Экспорттық баждарды қолдану ДСҰ келісімі шеңберінде Тараптардың зандарына және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне және олардың тиісті міндеттемелеріне сәйкес реттеледі.

6-бап

Барынша қолайлылық режимі

1994 жылғы ГАТТ-тың I бабы және оған түсіндірме ескертулер, сондай-ақ ДСҰ келісіміне сәйкес қолданылатын, кез келген ерекшеліктер, алып қоюлар және 1994 жылғы ГАТТ-тың I бабында көзделген режимді ұсыну міндеттемесінен уақытша босатулар осы Келісімге инкорпорацияланады және оның ажырамас бөлігін құрайды.

7-бап

Төлемдер және алымдар

Әрбір Таран тауарларды әкелуге немесе әкетуге немесе олардың әкелінуіне немесе әкетілуіне байланысты салынатын барлық алымдар мен төлемдердің 1994 жылғы ГАТТ-тың VIII бабына сәйкестігін қамтамасыз етуге міндеттенеді. Осы мақсатта 1994 жылғы ГАТТ-тың VIII бабы және оған түсіндірме ескертулер, сондай-ақ Қосымша ережелер осы Келісімге инкорпорацияланады және оның ажырамас бөлігін құрайды.

8-бап

Тыйымдар, сандық шектеулер және баламалы әсері бар шаралар

Егер осы Келісімде өзгеше көзделмесе, Тараптар өзара саудадағы тауарларды әкелуге және әкетуге қатысты 1994 жылғы ГАТТ-тың XI бабына сай келетін және 1994 жылғы ГАТТ-тың XIII бабына сәйкес тыйымдарды, сандық шектеулерді немесе баламалы әсері бар өзге де шараларды қолдана алады.

9-бап

Ұлттық режим

Әрбір Тарап 1994 жылғы ГАТТ-тың III бабына сәйкес екінші Тараптың тауарларына қатысты ұлттық режимді ұсынуға міндеттенеді. Осы мақсатта 1994 жылғы ГАТТ-тың III бабы және оған түсіндірме ескертулер осы Келісімге инкорпорацияланады және оның ажырамас бөлігін құрайды.

10-бап

Саудадағы техникалық кедергілер

1. Тараптар ДСҰ Келісіміне 1А-қосымшада қамтылған Саудадағы техникалық кедергілер жөніндегі келісімнің ережелеріне сәйкес техникалық реттеу саласындағы тиісті зандар мен өзге де нормативтік құқықтық актілерді қолдануға міндеттенеді.

2. Осы келісімнің ережелерін іске асыру мақсатында Тараптар өздерінің стандарттау, техникалық регламенттер, метрология, нарықты қадағалау және аккредиттеуді, сынауды және сертификаттауды қоса алғанда, сәйкестікті бағалау рәсімдері үшін жауапты құзыретті органдары немесе мекемелері арасындағы екіжақты ынтымақтастықты дамытуға ықпал етуге міндеттенеді.

3. Тараптар сауданы оңайлату үшін нақты тауарлардың немесе тауарлар топтарының сәйкестігін бағалау рәсімдерінің нәтижелерін өзара тануды қоса алғанда, өзара саудадағы техникалық кедергілерді жою туралы келісімдерге қол қою мақсатында келіссөздерге бастамашылық жасай алады.

4. Өнімнің міндетті талаптарға сәйкестігін бағалау шарттары мен әдістерін Тараптардың жауапты органдары немесе мекемелері импорттаушы Тараптың зандарына және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес және ДСҰ келісіміне 1А-қосымшада қамтылған Саудадағы техникалық кедергілер жөніндегі келісімнің ережелеріне сәйкес айқынрайды.

5. Егер Тарап екінші Тараптан экспортталатын тауарларды кіру пунктінде осы тауарлардың техникалық регламенттерге немесе сәйкестікті бағалау рәсімдеріне сәйкестігін растайтын қажетті құжаттардың болмауына немесе осы тауарлардың осы Тараптың техникалық регламенттеріне немесе сәйкестікті бағалау рәсімдеріне болжамды сәйкес келмеуіне байланысты ұстап қалса, ұстau себептері импорттаушының немесе импорттаушы (тасымалдаушы) өкілінің назарына дереу жеткізіледі.

6. Тараптар, егер Тараптардың қайсыбірі екінші Тарап саудада ықтималдық дәрежесі жогары артық кедергіні жасайтын немесе жасаған шараны қолданысқа енгізді деп есептесе, өзара қолайлы шешім әзірлеу мақсатында Бірлескен комитет шенберінде техникалық консультациялар жүргізуге келісті. Техникалық консультациялар Тараптардың өзара уағдаластыры бойынша кез келген тәсілдермен жүргізілуі мүмкін.

11-бап

Санитариялық және фитосанитариялық шаралар

1. Тараптар ДСҰ келісіміне 1А-қосымшада қамтылған Санитариялық және фитосанитариялық шараларды қолдану жөніндегі ДСҰ келісіміне сәйкес санитариялық және фитосанитариялық шаралар саласындағы тиісті зандар мен өзге де нормативтік құқықтық актілерді қолдануға міндеттенеді.

2. Тараптар санитариялық және фитосанитариялық шаралардың Тараптар арасындағы саудаға теріс салдарын барынша азайту үшін оларды өзірлеуге, қабылдауға және (немесе) қолдануға бағытталған қосымша уағдаластықтарға қол жеткізе алады.

3. Әрбір Тарап екінші Тараптың жазбаша сұрау салуы бойынша өзара саудада туындаған немесе туындауы мүмкін, санитариялық және фитосанитариялық шараларға қатысты кез келген мәселе бойынша тиісті мерзімде ақпарат беруге міндеттенеді.

4. Тараптар, егер Тараптардың қайсыбірі екінші Тарап саудада ықтималдық дәрежесі жоғары артық қедергіні жасайтын немесе жасаған шараны қолданысқа енгізді деп есептесе, өзара қолайлы шешім өзірлеу мақсатында Бірлескен комитет шеңберінде техникалық консультациялар жүргізуге келісті. Техникалық консультациялар Тараптардың өзара уағдаластығы бойынша кез келген тәсілдермен жүргізілуі мүмкін.

12-бап

Тауарлардың шығу тегі

Тауарлардың шығу тегі осы Келісімге "Тауарлардың шығу тегін айқындау қағидалары" деген З-қосымшада белгіленген Тауарлардың шығу тегін айқындау қағидаларына сәйкес айқындалады.

13-бап

Кедендік әкімшілендіру және сауданы оңайлату

1. Осы Бап Тараптар арасындағы сауда айналымындағы тауарларды шығару үшін талап етілетін кедендік әкімшілендіру шараларына және кеден операцияларын жасау процестеріне қатысты:

- (а) кедендік рәсімдердің және кедендік бейресмиліктің транспаренттілігіне;
- (б) сауданы оңайлатуға; және

(с) кедендік ынтымақтастыққа, оның ішінде Тараптардың кеден органдары арасында ақпарат алмасуға жәрдемдесу мақсатында қолданылады.

2. Әрбір Тарап, оның кеден органдары қолданатын кедендік әкімшілендіру шараларының болжамды, дәйекті және транспарентті болуын қамтамасыз етеді.

3. Тараптардың кедендік рәсімдері Тараптардың кеден заңнамасы мен қағидаларына сәйкес мүмкіндігіне және жол берілуіне қарай Дүниежүзілік кеден ұйымының стандарттары мен ұсынылған практикаларына негізделуға тиіс.

4. Әрбір Тараптың кеден органдары кедендік әкімшілендіру шараларын оңайлату және саудаға жәрдемдесу мақсатында осы Тарапта қолданылатын осындай шараларды қайта қарауға ұмытылуға тиіс.

5. Тараптар мүмкіндігінше өздерінің кеден заңнамасын және жалпы қолданыстағы қағидаларын ағылшын тілінде жариялауға тиіс.

6. Әрбір Тарап Тараптар арасындағы сауданы оңайлату мақсатында тауарлардың тиімді түрде шығарылуын қамтамасыз ету үшін қажетті кедендік операциялар жасау процестерін ендіруге немесе қолдауға тиіс. Сонымен бірге, егер осы Тарапта белгіленген, тауарларды шығару үшін қажетті талаптар орындалмаса, бұл ереже Тарапты тауарларды шығаруға міндеттемейді.

7. Осы баптың 6-тармағына сәйкес әрбір Тарап:

(а) Тараптардың кеден заңнамасында және қағидаларында белгіленген жағдайларды қоспағанда, кеден декларациясы тіркелген кезден бастап төрт (4) сағаттан аспайтын мерзім ішінде тауарларды шығаруды қамтамасыз етуге; және

(б) тауарлар келгеннен кейін оларды шығаруды жеделдету мақсатында тауарлар келгенге дейін кедендік ақпаратты электрондық түрде ұсыну және өндеу мүмкіндігін енгізуге немесе қолдауға;

(с) тәуекел деңгейі жоғары тауарларды тексеру іс-шараларына ден қою және тәуекел деңгейі темен тауарларға қатысты кедендік операциялар жасауды оңайлату мақсатында тәуекелдерге жүйелі бағалау жүргізу арқылы тәуекелдерді басқару жүйесін қолдануға тиіс.

8. Әрбір Тарап Дүниежүзілік кеден ұйымының Қауіпсіздіктің және әлемдік сауданы оңайлатудың негізdemelіk стандарттарына (SAFE) сәйкес қауіпсіздіктің ерекше өлшемшарттарына сәйкес келетін операторлар үшін сауданы оңайлату саласындағы әріптестік бағдарламасын (бұдан әрі "Уәкілетті экономикалық операторлар бағдарламасы", "УЭО" деп аталады) қолдауға тиіс.

9. Тараптар:

(а) орынды болатын жағдайда, үздік практикаларды енгізу мақсатында өздерінің УЭО бағдарламаларының жұмыс істеуі мен жетілдірілуі саласында тәжірибе алмасу;

(б) әр Тараптың заңнамасына және Тараптарда белгіленген процестерге сәйкес өздерінің УЭО бағдарламаларында авторландырылған операторлар туралы өзара ақпарат алмасу; және

(с) Тараптарда авторландырылған операторлар үшін сауданы оңайлатуға бағытталған артықшылықтарды іздестіру мен ендіруде ынтымақтасу арқылы өзара іс-қимыл жасауға ұмтылуға тиіс.

14-бап

Кедендік ынтымақтасық

1. Осы Келісімнің тиімді жұмыс істеуіне жәрдемдесу мақсатында Тараптардың кеден органдары Тараптар арасындағы тауарлар саудасына әсер ететін кедендік реттеудің басты мәселелері бойынша бір-бірімен өзара іс-қимыл жасауға ықпал етуге тиіс.

2. Егер Тараптың кеден органдарының осы Тараптың заңнамасына және қағидаларына сәйкес заңсыз қызметтің жүзеге асырылып жатқанына қатысты негізделген құдіктері болса, мұндай кеден органдары екінші Тараптың кеден органдарынан әдетте тауарлар экспортының және (немесе) импортының жүзеге асырылуына байланысты жиналатын белгілі бір құпия ақпаратты ұсынуын сұрай алады

3. Осы Баптың 2-тармағына сәйкес жүзеге асырылатын Тараптың сұрау салуы жазбаша нысанда ресімделуге, сондай-ақ осындай сұрау салу жүзеге асырылатын мақсаттарды қамтуға және ақпарат сұратылатын тауарларды сәйкестендіруге мүмкіндік беретін ақпарат қоса берілуге тиіс. Барлық сұрау салулар осы Баптың 6-тармағында көзделген коммуникация арналарын пайдалана отырып, электрондық түрде берілуге тиіс. Сұрау салудың қағаз көшірмесі пошта арқылы да жіберілуге тиіс. Осы бапқа сәйкес жіберілетін барлық сұрау салулар мен оларға жауаптар ағылшын тілінде жүзеге асырылуға тиіс.

4. Осы баптың 2-тармағына сәйкес өзінің атына сұрау салу келіп түскен Тараптың кеден органы осындай сұрау салуды алған күннен бастап екі (2) ай ішінде осындай Тараптың тиісті нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес оған сұратылған ақпаратты қамтитын жазбаша жауап беруге тиіс. Егер көрсетілген уақыт кезеңінде сұрау салуға толық немесе ішінара жауап беру мүмкін болмаса, өзінің атына осындай сұрау салу келіп түскен кеден органы сұрау салуды жіберген кеден органына сұратылған ақпаратты ұсынудың болжамды мерзімі туралы хабарлауға тиіс.

5. Осы Баптың 2 - 4-тармақтарына сәйкес ұсынылатын барлық ақпаратқа Тараптар құпия ақпарат ретінде қарауға тиіс. Мұндай ақпарат сот талқылаулары шенберінде ашылуға жататын жағдайларды қоспағанда, мұндай ақпарат осындай ақпаратты берген Тарап адамының немесе органының жазбаша рұқсатынсыз ашуға жатпайды.

6. Тараптардың кеден органдары кедендей ынтымақтастықты жүзеге асыру мақсатында коммуникация арналарын орнатуға және қолдауға, оның ішінде кедендей мәселелер бойынша жедел әрі қауіпсіз ақпарат алмасуға және өзара іс-қимылды үйлестіруге ықпал ететін байланыс пункттерін белгілеу арқылы ұмтылуға тиіс.

7. Кедендей әкімшілендіруге және сауданы оңайлатуға байланысты тиісті мәселелерді талқылау мақсатында ұйымдастырылатын техникалық кездесулер Тараптар келісетін орындарда және мерзімдерде жүргізілуге тиіс.

8. Тараптар кедендей рәсімдерді қолдану процестерін оңайлату, сондай-ақ кеден заңнамасының және қағидалардың бұзылуын болғызбау мақсатында Тараптардың кеден органдары арасында Тараптар арасындағы сауда айналымындағы тауарлар туралы ақпарат алмасуды (бұдан әрі "Электрондық түрде ақпарат алмасу" деп аталады) ұйымдастыра алады және тұрақты негізде жүзеге асыра алады.

9. Электрондық түрде ақпарат алмасуды жүзеге асырудың барлық талаптары мен техникалық шарттары, алмасуға жататын ақпараттың нақты құрамы сияқты ЕАӘО-ға

мүшө мемлекеттер мен Монголияның уәкілетті органдары арасында жасалатын жеке хаттамада айқындалуға тиіс.

10. Электрондық түрде ақпарат алмасуды Тараптар ЕАЭО-ның интеграцияланған ақпараттық жүйесінің техникалық инфрақұрылымын, сондай-ақ Монголияның тиісті инфрақұрылымын пайдалану арқылы енгізуге тиіс.

11. Электрондық түрде ақпарат алмасуды құру және оның жұмыс істеуін оңайлату процестерін ЕАЭО атынан Еуразиялық экономикалық комиссия үйлестіреді.

15-бап

Транзит еркіндігі

1994 жылғы ГАТТ-тың V бабы осы Келісімге инкорпорацияланады және оның ажырамас бөлігін құрайды.

16-бап

Жалпы ерекшеліктер

1. Мұндай шаралардың бірдей шарттар басым болатын Тараптардың арасында ерікті түрде немесе ақталмайтын кемсітушілік құралы немесе халықаралық сауданы жасырын шектеу бола алатында түрде қолданылмауы шартымен, осы Келісімде ешнәрсе де кез келген Тараптың:

- (а) қоғамдық моральды қорғау үшін қажетті;
- (б) адамның өмірін немесе денсаулығын, жануарларды немесе өсімдіктерді қорғау үшін қажетті;
- (с) алтынды және күмісті әкелуге немесе әкетуге қатысты;
- (d) кеден заңнамасының, 1994 жылғы ГАТТ-тың II бабының 4-тармағына және XVII бабына сәйкес қолданылатын монополиялар туралы қағидалардың сақталуын қамтамасыз етуге, патенттерді, тауар белгілерін және авторлық құқықтарды қорғауға және жаңылысуға алып келетін практикалардың алдын алуға жататындарды қоса алғанда, 1994 жылғы ГАТТ-тың ережелеріне қайшы келмейтін заңдарға немесе өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкестікті қамтамасыз етуге қажетті;
- (е) қамауға алынғандар өндірген тауарларға қатысты;
- (f) көркемдік, тарихи немесе археологиялық құндылығы бар ұлттық қазынаны қорғау үшін қолданылатын;
- (g) егер мұндай шаралар ішкі өндірісті немесе тұтынуды шектеумен бір мезгілде жүргізілсе, сарқылатын табиғи ресурстарды сақтауға қатысты;
- (h) ДСҰ-ның қарауына ұсынылған және осы ұйым бас тартпаған немесе қарауға ұсынылған және бас тартылмаған өлшемшарттарға сәйкес келетін тауарлар туралы үкіметаралық келісім бойынша міндеттемелерді орындау үшін қабылданатын;

(i) мұндай шектеулердің экспортты кеңейтуге немесе осы отандық өнеркәсіпті қорғауға жәрдемдеспеуі және 1994 жылғы ГАТТ-тың кемсітпеушілікке қатысты ережелерінен ауытқымауы шартымен, үкімет жүзеге асыратын тұрақтандыру жоспарының бір бөлігі ретінде мұндай материалдардың ішкі бағасы әлемдік бағаға қарағанда неғұрлым төмен деңгейде сақталған кезеңдер ішінде отандық өндеуші өнеркәсіпті осындай материалдарының жеткілікті санымен қамтамасыз етуге қажетті отандық материалдардың экспорттың шектеуге байланысты;

(j) кез келген осындай шаралардың өзіне сәйкес Тараптар осындай тауарлардың халықаралық берілімдерінде әділ үлеске құқығы болады және осы Келісімнің басқа ережелерімен үйлеспейтін кез келген осындай шаралар өздерін қолдануға себеп болған шарттар жойылған соң өз қолданысын тоқтатады деген қағидатпен үйлесімді болу шартымен, тұтас немесе нақты өнір үшін тапшы болып табылатын тауарларды сатып алу немесе бөлу үшін елеулі шараларды қабылдауына немесе қолдануына кедергі келтіретіндей болып түсіндірілмеуге тиіс.

2. Тараптар осы бапқа сәйкес қабылданған шаралар туралы және олардың қолданысын тоқтату туралы мүмкіндігіне қарай бір-біріне хабарлауға міндеттенеді.

17-бап

Қауіпсіздік пайымдары тұрғысындағы ерекшеліктер

Осы Келісімде ешнэрсе де:

(a) кез келген Тарапқа ашылуы өз қауіпсіздігінің елеулі мұдделеріне қайшы келеді деп есептейтін қандай да бір ақпаратты беруге қойылатын талап ретінде; немесе

(b) кез келген Тараптың ол:

(i) ыдырайтын материалдарға немесе солардан өндірілетін материалдарға қатысты;

(ii) қару-жарақ, оқ-дәрілер және әскери мақсаттағы өнім саудасына, сондай-ақ қарулы күштерді жабдықтау мақсаттары үшін тікелей немесе жанама түрде жүзеге асырылатын басқа да тауарлар мен материалдар саудасына қатысты;

(iii) соғыс уақытында немесе халықаралық қатаинастардағы басқа да төтенше мән-жайларда қолданылатын, өз қауіпсіздігінің елеулі мұдделерін қорғау үшін қажет деп есептейтін осындай іс-қимылдар жасауына кедергі келтіретіндей; немесе

(c) кез келген Тараптың бүкіл әлемдегі бейбітшілік пен халықаралық қауіпсіздікті сақтау үшін өзінің Біріккен Ұлттар Ұйымының Жарғысы бойынша міндеттемелерін орындау тұрғысынан кез келген іс-қимыл жасауына кедергі келтіретіндей болып түсіндірілмеуге тиіс.

18-бап

Төлем теңгерімін қамтамасыз ету мақсатындағы шектеулер

1. Егер Тараптардың қайсыбірі төлем теңгерімінің елеулі тапшылығы мен сыртқы қаржылық қиындықтарды бастаң кешіп жатса немесе соның қаупіне ұшыраса, ол 1994 жылғы ГАТТ-тың XII бабына және 1994 жылғы ГАТТ-тың Төлем теңгерімі туралы ережелер жөніндегі уағдаластығына сәйкес импортты шектеу жөніндегі шараларды қолданысқа енгізе алады. Мұндай шектеу шаралары Халықаралық валюта қоры Келісімінің Баптарына сәйкес келуге тиіс.

2. Тиісті Тарап төлем теңгерімін қамтамасыз ету үшін осындай шараларды қолданысқа енгізу ниеті туралы және оларды іске асыру және күшін жою графигі туралы екінші Тарапты дереу хабардар етуге міндеттенеді.

3. Осы Баптың 1-тarmaғында аталған шектеу шаралары қабылданған немесе күшінде қалған жағдайда, тиісті Тарап өзі қабылдаған шектеулерді қарау үшін Бірлескен комитет шенберінде консультацияларды үақтылы жүргізуге тиіс. Мұндай консультациялар барысында тиісті Тараптың төлем теңгерімінің жай-күйі және өзгелерінен басқа мынадай факторлар:

- (а) төлем теңгерімінің елеулі тапшылығының сипаты мен маңыздылығы;
- (б) екінші Тараптың экономикасы үшін шектеулердің ықтимал салдары; және
- (с) Тарапқа қолжетімді болатын баламалы түзету шараларын назарға ала отырып, осы бапқа сәйкес қабылданған немесе күшінде қалатын шектеу шаралары бағалануға тиіс.

Консультациялар барысында кез келген шектеу шараларының 1994 жылғы ГАТТ-тың XII бабына сәйкестігі мәселелері қаралуға тиіс.

19-бап

Ішкі нарықты қорғау шаралары

1. Тараптар 1994 жылғы ГАТТ-тың VI және XIX баптарының, Арнайы қорғау шаралары жөніндегі келісімнің, 1994 жылғы Тарифтер мен сауда жөніндегі бас келісімнің VI бабын қолдану туралы келісімнің, ДСҰ келісіміне 1A-қосымшада қамтылған Субсидиялар және өтемақы шаралары жөніндегі келісімнің ережелеріне сәйкес жаһандық арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шараларын қолданады.

2. Демпингке қарсы, өтемақы және жаһандық арнайы қорғау шараларын, сондай-ақ көрсетілген шараларды айналып өтуді анықтау мақсатында қайтадан тергеп-тексерулерді және басқа да қайта қарауларды қоса алғанда, кез келген кейінгі рәсімдерді қолдану мақсаттары үшін Монголия ЕАЭО-ға мүше мемлекеттерді тұтастай ЕАЭО ретінде емес, жеке-жеке қарайды және тұтас ЕАЭО-дан импортқа қатысты көрсетілген шараларды айналып өтуді анықтау мақсатында қайтадан тергеп-тексерулердің қорытындысы бойынша шараларды қоса алғанда, демпингке қарсы, өтемақы және жаһандық арнайы қорғау шараларын қолданбайды.

3. Демпингке қарсы тергеп-тексеруді немесе өтемақы тергеп-тексеруін бастау мүмкіндігін қарайтын Тарап тергеп-тексеруді жүргізу басталар күнге дейін он бес (15) күннен кешіктірмей екінші Тарапты тергеп-тексеру жүргізу туралы өтінішті алғаны туралы жазбаша нысанда хабардар етеді.

4. Жаһандық арнайы қорғау шарасын қолдануға ниет білдірген Тарап тергеп-тексерудің басталуына, тергеп-тексеру нәтижесі бойынша алдын ала және түпкілікті тұжырымдарға қатысты барлық қажетті ақпаратты қамтитын жазбаша хабарламаны екінші Тарапқа дереу жібереді.

5. Тараптардың кез келгенінің жазбаша сұрау салуы бойынша Тараптар демпингке қарсы, өтемақы және жаһандық арнайы қорғау шараларын қолдануға байланысты мәселелер бойынша консультациялар жүргізе алады. Консультациялар мүмкіндігінше қысқа мерзімде, бірақ осындай жазбаша сұрау салу алынғаннан кейін отыз (30) күннен кешіктірілмей жүргізілуге тиіс. Мұндай консультациялар Тараптардың демпингке қарсы тергеп-тексерулерге, өтемақы тергеп-тексерулеріне және арнайы қорғау тергеп-тексерулеріне бастамашылық жасауына кедергі келтірмейді және осындай тергеп-тексерулер жүргізуді қынданатпайды.

20-бап

Дауларды шешу

Тараптар арасындағы осы Келісімді тұсіндіруден және (немесе) қолданудан туындаитын кез келген дау осы Келісімге "Дауларды шешу" деген 4-қосымшада белгіленген қағидалар мен рәсімдерге сәйкес шешіледі.

21-бап

Транспаренттілік және ақпарат алмасу

1. Әрбір Тарап өзінің заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес осы Келісімнің қолданылу аясына кіретін кез келген мәселелер бойынша өзінің жалпы қолданылатын заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің, сондай-ақ өзінің тиісті халықаралық келісімдерінің уақтылы жариялануын, олардың ең кеш дегенде қүшіне енген кезден бастап немесе өзгеше түрде еркін қол жеткізу үшін, оның ішінде мүмкіндігінше электрондық нысанда орналастырылуын қамтамасыз етеді.

2. Барынша мүмкіндігіне қарай, әрбір Тарап Тараптың пікірі бойынша осы Келісімді қолдануға немесе екінші Тараптың осы Келісім шеңберіндегі мүдделеріне елеулі әсер етуі мүмкін кез келген шаралар жөнінде екінші Тарапты хабардар етеді.

22-бап

Күпия ақпарат

1. Әрбір Тарап өзінің зандарына және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес екінші Тарап осы Келісім шенберінде құпия ақпарат ретінде берген ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуге міндеттенеді.

2. Осы Келісімде ешнәрсе де Тарапты ашылуы заңнаманы қолдануға кедергі келтіруі мүмкін немесе өзінің зандарымен және өзге де нормативтік құқықтық актілерімен тыйым салынған немесе шектелген немесе өзгеше түрде қоғамдық мұдделерге қайши келуі немесе жекелеген, жекеше немесе мемлекеттік кәсіпорындардың (кез келген шаруашылық жүргізуі субъектінің) занды мұдделеріне қысым келтіруі мүмкін ақпаратты беруге немесе оған қол жеткізуге рұқсат беруге міндеттемейді.

23-бап

Электрондық сауда

1. Осы бап Тарап қабылдайтын немесе қолдайтын, электрондық саудаға әсер ететін шараларға қолданылады.

2. Тараптар арасындағы өзара сауданың өсуіне оң әсер ететін электрондық сауда беретін экономикалық өсім мен мүмкіндіктерді, электрондық сауданың серпінді және инновациялық сипатын және тұтынушылардың электрондық саудаға деген сенімін нығайтудың маңызды екенін Тараптар мойындейды.

3. Тиімді траншекаралық саудаға жәрдемдесу мақсатында Тараптар еркін сауда аймақтары шенберінде немесе электрондық сауда операторларының электрондық саудаға байланысты операцияларды жасауға арналған қоймаларында кедендік ресімдеу процестерін оңтайландыруға және оңайлатуға ұмтылуға міндеттенеді.

4. Тараптар электрондық саудаға байланысты шамадан тыс нормативтік ауыртпалықтың алдын алушылардың маңызды екенін мойындейды.

5. Тараптар, егер өздерінің зандарында және өзге де нормативтік құқықтық актілерінде өзгеше көзделмесе, электрондық емес нысандағы қолтаңбалар сияқты электрондық қолтаңбалардың да занды күші бар екенін және жарамды болатынын жоққа шығармауға міндеттенеді. Барынша айқын болу үшін осы тармақта аталған электрондық қолтаңбалар Тараптың зандарында және өзге де нормативтік құқықтық актілерінде жазылған құқықтық талаптарға сәйкес келуге тиіс.

6. Тараптар электрондық қолтаңбалар қолданылатын жағдайда, оларды өзара тануға ұмтылады.

7. Әрбір Тарап Тараптар арасындағы саудаға қатысты нормативтік құжаттарға электрондық нысанда ашық қолжетімділікті қамтамасыз етуге ұмтылуға міндеттенеді.

8. Тараптар электрондық сауданы пайдаланушылардың жеke деректерін қорғаудың экономикалық және әлеуметтік тиімділігін және оның тұтынушылардың электрондық саудаға деген сенімін нығайтуға ықпал ететін үлесін мойындейды.

9. Тараптар өз зандарына және өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жеке деректерді қорғауды қамтамасыз ететін, оның ішінде жеке деректерді трансшекаралық беру туралы, сондай-ақ осындай деректерге қатысты шарттар мен талаптар туралы шараларды қабылдауға міндеттенеді немесе қолдайды.

10. Әрбір Тарап байланыс пунктін тағайындауға міндеттенеді, ол осы Бапты іске асыруға байланысты туындастын кез келген мәселелер бойынша екінші Тараппен және Бірлескен комитетпен байланысқа жауапты болуға тиіс.

11. Тараптар арасындағы өзара түсіністікті нығайту немесе осы Тарапуды іске асыруға байланысты туындастын нақты мәселелерді шешу мақсатында Тарап осы Келісімнің 27-бабына (Байланыс пункттері) сәйкес құрылған өзінің байланыс пункті арқылы екінші Тараппен консультациялар өткізу туралы өтініш жасай алады.

12. Мұндай консультациялар, егер олар екі Тараппен келісілсе, Тараптар келіскен кез келген тәсілмен жүргізілуі мүмкін.

24-бап

Экономикалық ынтымақтастық

1. Тараптар экономикалық ынтымақтастықтың маңыздылығын мойындаиды және Тараптардың әртүрлі даму деңгейлері мен әлеуетін ескере отырып, өзара тиімді салалардағы өзара іс-қимылды нығайтуға келіседі.

2. Тараптар экономикалық ынтымақтастықты дамыту мен іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында Тараптардың тиісті мемлекеттік органдарының өзара іс-қимыл жасауын қолдауға және жеңілдетуге және қажет әрі орынды болған жағдайда Тараптардың коммерциялық ұйымдары арасындағы ынтымақтастықты ынталандыруға міндеттенеді.

25-бап

Қосымшалар

Осы Келісімге қосымшалар осы Келісімнің ажырамас бөлігін білдіреді.

26-бап

Бірлескен комитет

1. Тараптар осы құжат арқылы біреуі ЕАЭО мен оған мүше мемлекеттерден Еуразиялық экономикалық комиссия алқасының мүшесі ұсынған, ал екіншісі Монголияның Экономика және даму министрлігінен және (немесе) оның құқықтық мирасқорынан ұсынылған екі өкіл бірлесіп басқаратын, әрбір Тараптың өкілдерін қамтитын Бірлескен комитетті құрады. Осы мақсат үшін қажетті өкілеттіктері бар аға лауазымды адамдар Тараптар атынан өкілдік етеді.

2. Тараптар Бірлескен комитеттің отырысы өткізілгенге дейін отыз (30) күн бұрын бір-біріне ондағы өз өкілдері туралы мәліметтерді хабарлайды.

3. Бірлескен комитеттің міндеттері:

(а) осы Келісімді қолдану мен оның қолданысына байланысты барлық мәселені мониторингтеу мен зерделеуді;

(б) Тараптар арасындағы сауда қатынастарын одан әрі дамыту мүмкіндіктерін қарастыруды;

(с) осы Келісімге кез келген тұзетулерді зерделеуді және Тараптардың қарауына ұсынуды; және

(д) осы Келісімнің қолданылу саласы мен мақсаттары шенберінде өзіне Тараптар берген, осы Келісім шенберіндегі кез келген мәселеге байланысты өзге де іс-қимылдарды орындауды қамтиды.

4. Бірлескен комитет өз функцияларын орындау мақсатында тұрақты не ad hoc кіші комитеттерді немесе жұмыс топтарын құра алады және оларға нақты мәселелер бойынша міндеттерді орындауды тапсыра алады.

5. Бірлескен комитеттің барлық шешімі мен ұсынымы Тараптардың консенсусы негізінде қабылданады.

6. Бірлескен комитеттің отырыстарын Тараптар арасында өзге уағдаластық болмаса, әдетте, әрбір Тарап кезекпен екі (2) жылда кемінде бір рет өткізеді.

7. Арнаулы сессиялар кез келген Тараптың сұрау салуы бойынша да өткізілуі мүмкін. Мұндай сессиялар, Тараптар арасында өзге уағдаластық болмаса, мүмкіндігіне қарай тиісті сұрау салу алынған күннен бастап отыз (30) күн ішінде сұрау салған Тараптың аумағында өткізілуге тиіс.

8. Тараптар Бірлескен комитеттің Жұмыс регламентін келісуге және оны Бірлескен комитеттің бірінші отырысында бекітуге міндеттенеді.

27-бап

Байланыс пункттері

1. Осы Келісімді тиімді имплементтеуді қамтамасыз ету және осы Келісім шенберіндегі кез келген мәселе бойынша Тараптар арасындағы коммуникацияны оңайлату мақсатында әрбір Тарап осы Келісім күшіне енген күннен бастап бір (1) ай ішінде байланыс пунктін немесе байланыс пункттерін тағайындауды және олар туралы екінші Тарапқа хабарлайды. Тараптар өздерінің байланыс пункттері туралы мәліметтерге қатысты кез келген өзгерістер туралы бір-бірін дереу хабардар етеді.

2. Әрбір Тараптың байланыс пунктінің функциялары:

(а) екінші Тараптан сұрақтарды немесе сұрау салуларды алу;

(b) осы тармақтың (a) тармақшасында аталған сұрақтарға немесе сұрау салуларға мүмкін болатын жерде Тараптардың басқа құзыретті органдарымен ынтымақтаса отырып жауап жіберу болып табылады.

3. Осы Баптың 1 және 2-тармақтары Тараптың бизнес өкілдерінің екінші Тараптың құзыретті органдарымен кез келген тікелей байланыстар орнатуын болғызбауға немесе шектеуге тиіс емес.

4. Тараптың сұрау салуы бойынша екінші Тараптың байланыс пункті немесе байланыс пункттері Тараптар арасындағы саудаға ықпал етуі мүмкін мәселеге жауапты тиісті органды немесе лауазымды адамды айқындайды және тиісті коммуникацияны оңайлату бойынша қажетті жәрдем көрсетеді.

28-бап

Қолданылуу, шығу және қолданылуын тоқтату шарттары

1. Осы Келісім үш (3) жылға жасалады және егер Тараптар өзгеше уағдаласпаса, оның қолданылуы кейіннен үш жылдық кезеңге ұзартылады.

2. Алғашқы үш жылдық кезең өткен соң бір (1) жыл ішінде Тараптар сауда рәсімдерін оңайлату және Тараптар арасындағы барлық дерлік саудаға қатысты баждар мен сауданың басқа да шектеу ережелерінің күшін жою мақсатында осы Келісімді қайта қарауды бастайды.

3. Эрбір Тарап осы Келісімді бұзу ниеті туралы екінші Тарапты хабардар ету арқылы осы Келісімнің қолданысын тоқтатуға құқылы. Осы Келісім екінші Тарап тиісті хабарлама алған айдан кейінгі жетінші айдың бірінші күні өзінің қолданысын тоқтатады.

4. Осы Келісім ЕАЭО туралы шарттан шығатын ЕАЭО-ға мүше кез келген мемлекет үшін ЕАЭО туралы шарттан шығу орын алған күні өз қолданысын тоқтатады. Еуразиялық экономикалық комиссия осындай шығу күшіне енген күнге дейін алты (6) ай бұрын кез келген осындай шығу туралы Монголияны хабардар етуге міндеттенеді. Тараптар осы Келісім үшін осындай шығудың салдарын талқылау мақсатында өзара консультациялар жүргізуге міндеттенеді.

29-бап

Өзгерістер

1. Осы Келісімге Тараптардың өзара жазбаша келісуі бойынша өзгерістер енгізілуі мүмкін.

2. Осы Келісімге енгізілген барлық өзгерістер осы Келісімнің ажырамас бөлігін құрайды және, егер Тараптар өзгеше уағдаласпаса, осы Келісімнің 31-бабына сәйкес күшіне енетін осы Келісімге жекелеген хаттамалар түрінде ресімделеді.

3. Егер ДСҰ келісімінің немесе екі Тарап қатысуышы болып табылатын және осы Келісімге инкорпорацияланған кез келген басқа келісімнің кез келген ережесіне өзгерістер енгізілсе, Тараптар осы Келісімге тиісті өзгерістер енгізу қажеттігі туралы консультациялар жүргізеді.

30-бап

Қосылу

1. ЕАЭО-га мүше кез келген жаңа мемлекет қосылу шарттары бойынша келіссөздер жүргізу арқылы Тараптардың өзара келісіуі бойынша осы Келісімге қосылады. Мұндай қосылу осы Келісімге қосымша хаттамамен ресімделеді.

2. ЕАЭО кез келген үшінші тараптың ЕАЭО-га мүше болуға кандидат елдің мэртебесін алғаны туралы, сондай-ақ ЕАЭО-га кез келген қосылу туралы Монғолияның жазбаша түрде кідіріссіз хабардар етуге міндеттенеді.

31-бап

Күшіне ену

Осы Келісім ЕАЭО-ның, ЕАЭО-га мүше мемлекеттердің және Монғолияның осы Келісімнің күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішлік ресімдерді орындағаны туралы соңғы жазбаша хабарлама алынған күннен бастап алпыс бірінші күні күшіне енеді. Мұндай хабарламалармен алмасу Еуразиялық экономикалық комиссия мен Монғолия арасындағы дипломатиялық арналар арқылы жүзеге асырылады.

ОСЫНЫ РАСТАУ ҮШІН бұған қажетті барлық өкілеттіктері бар төменде қол қоюшылар осы Келісімге қол қойды.

202 _____ жылғы _____ ағылшын тілінде екі төлнұсқа данада жасалды әрі екі мәтіннің күші бірдей.

Армения Республикасы үшін

Монғолия үшін

Беларусь Республикасы үшін

Қазақстан Республикасы үшін

Қыргыз Республикасы үшін

Ресей Федерациясы үшін

Еуразиялық экономикалық одақ үшін

1-ҚОСЫМША

ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚТЫҢ ТАРИФТІК МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ ТІЗБЕСІ

Осы Қосымшаның мақсаттары үшін Еуразиялық экономикалық одақ номенклатурасының тиісті қосалқы позициялары және оған сәйкес келетін, 01.01.2022 ж. қолданыста болған сипаттама "ҰЖ коды" және "Сипаттамасы" деп түсініледі.

Тарап осы Қосымшада көрсетілген шығарылатын тауарға қатысты қолданатын кедендей баждың мөлшерлемесі ешбір жағдайда осы Қосымшаның (4) бағанында көрсетілген тиісті келісілген байланыстыру деңгейінен аспауға тиіс.

№	сәк ТН коды	СИПАТТАМАСЫ	Келісілген байланыстыру деңгейі
1	2	3	4
1	0201 20	- сүйегі сылынбаған, өзге де шабылған ет	0%
2	0201 30	- сүйегі сылынған ет	0%
3	0202 20	- сүйегі сылынбаған, өзге де шабылған ет	0%
4	0202 30	- сүйегі сылынған ет	0%
5	0204 10	- қозылардың ұшасы және жартылай ұшасы, жас немесе мұздатылған	0%
6	0204 21	- - ұша және жартылай ұша	0%
7	0204 22	- - сүйегі сылынбаған, өзге де шабылған ет	0%
8	0204 23	- - сүйегі сылынған ет	0%
9	0204 41	- - ұша және жартылай ұша	0%
10	0204 42	- - сүйегі сылынбаған, өзге де шабылған ет	0%
11	0204 50	- ешкі еті	0%
12	0205 00	Жылқылардың, есектердің, қашырлардың немесе лошактардың еті, жас, тоңазытылған немесе мұздатылған	0%
13	0206 10	- ірі қара малдың еті, жас немесе тоңазытылған	0%
14	0206 21	- - тіл	0%
15	0206 29	- - өзгелері	0%
16	0206 41	- - бауыр	0%
17	0206 80	- жас немесе тоңазытылған, өзгелері	0%
18	0206 90	- тоңазытылған, өзгелері	0%
19	0208 90	- өзгелері	0%
20	0210 И	- - сан еті, жауырндары және олардың сүйегі сылынбаған шабылған еттері	0%
21	0210 12	- - төстік (қабаттары бар) және олардың шабылған еттері	0%

22	0210 20	- ірі кара мал еті	0%
23	0210 99	- - өзгелері	0%
24	0403 90	- өзгелері	0%
25	0405 90	- өзгелері	0%
26	0406 10	- іріткілік-альбуминдік ірімшікті және сүзбені коса алғанда, жана жасалған ірімшік (пісіп жетілмеген немесе ұзак ұсталмаған)	0%
27	0406 90	- өзге де ірімшіктер	0%
28	0409 00	Табиғи бал	0%
29	0410 90	- өзгелері	0%
30	0504 00	Жануарлардың (балықтықінен өзге) бүтін немесе бөлшектелген, жас, мұздатылған, тоқазытылған, тұздық судағы, кептірілген немесе сүрленген ішектері, көпіршіктері және асқазандары	0%
31	0505 90	- өзгелері	0%
32	0506 10	- қышқылмен өнделген оссеин мен сұйектер	0%
33	0506 90	- өзгелері	0%
34	0507 90	- өзгелері	0%
35	0510 00	Жас, тоқазытылған, мұздатылған немесе қыска мерзімге сақтау үшін өзге де тәсілмен өнделген сұр амбра, камшаттың тобылғысы, циветта мен мускус; алагүліктер; өт, оның ішінде құрғағы; фармацевтикалық өнімдерді өндіруде пайдаланатын бездер мен жануарлардан алынған өзге де өнімдер	0%
36	0511 99	- - өзгелері	0%
37	0701 90	- өзгелері	0%
38	0704 90	- өзгелері	0%
39	0706 10	- сәбіз және шалқан	0%
40	0710 10	- картоп	0%
41	0710 80	- өзге де көкөністер	0%

42	0712 39	- - өзгелері	0%
43	0712 90	- өзге де көкөністер; көкөніс қоспалары	0%
44	0810 90	- өзгелері	0%
45	0811 90	- өзгелері	0%
46	0902 10	- таза салмағы 3 кг-нан аспайтын бастапқы орамдардағы көк шай (ыдыратылмаған)	0%
47	0902 20	- өзге де көк шай (ыдыратылмаған)	0%
48	0902 30	- таза салмағы 3 кг-нан аспайтын бастапқы қаптамалардағы кара шай (ыдыратылған) және ішінара ыдыратылған	0%
49	0902 40	- өзге де кара шай (ыдыратылған) және ішінара ыдыратылған	0%
50	1003 90	- өзгелері	0%
51	1502 10	- тоң май	0%
52	1502 90	- өзгелері	0%
53	1506 00	Тазартылмаған немесе тазартылған, бірақ химиялық құрамы өзгермеген, жануарлардан алынған өзге де тоң майлар мен майлар және олардың фракциялары	0%
54	1514 19	- - өзгелері	0%
55	151491	- - шикі май	0%
56	1515 90	- өзгелері	0%
57	1516 10	- жануарлардан алынған тоң майлар мен майлар және олардың фракциялары	0%
58	1601 00	Шұжықтар және еттен, қосалқы ет өнімдерінен, қаннан немесе жәндіктерден жасалған соған ұқсас өнімдер; солардың негізінде әзірленген дайын тамак өнімдері	0%
59	1602 10	- гомогенделген дайын өнімдер	0%
60	1602 20	- кез келген малдың бауырынан жасалған	0%

61	1602 50	- ірі қара мал етінен жасалған	0%
62	1602 90	- кез келген малдың қанынан жасалған дайын өнімдерді қоса алғанда, өзгелері	0%
63	1604 19	- - өзгелері	0%
64	1702 19	- - өзгелері	0%
65	1704 90	- өзгелері	0%
66	1806 90	- өзгелері	0%
67	1902 11	- - - құрамында жұмыртқасы бар	0%
68	1902 19	- - өзгелері	0%
69	1902 30	- өзге макарон өнімдері	0%
70	2007 10	- гомогенделген дайын өнімдер	0%
71	2007 91	- - цитрус өнімдері	0%
72	2007 99	- - өзгелері	0%
73	2009 71	- - Брикс санымен 20-дан аспайтын	0%
74	2009 89	- - өзгелері	0%
75	2009 90	- - шырындардың қоспалары	0%
76	2104 10	- дайын және әзірлеу үшін дайындалған сорпалар мен кеспе сорпалар	0%
77	2106 10	- ақуызды концентраттар және текстураланған ақуызды заттар	0%
78	2106 90	- өзгелері	0%
79	2202 10	- минералды және газды, қант немесе өзге де тәттілендіргіш немесе дәмді хош иісті заттар қосылған суларды қоса алғанда, сулар	0%
80	2202 99	- - өзгелері	0%
81	2203 00	Ашытылған сыра	0%
82	2208 20	- жүзім шарабын тазалау немесе жүзімді сыйгу нәтижесінде алынған спирт тұнбалары	0%
83	2208 30	- виски	0%
84	2208 60	- арак	0%
85	2208 90	- өзгелері	0%

86	2301 10	- майда және ірі тартылған ұн және еттен немесе косалқы ет өнімдерінен жасалған түйіршіктер; шваркалар	0%
87	2302 30	- бидайдан жасалған	0%
88	2309 10	- бөлшек сауда үшін оралып салынған иттерге немесе мысықтарға арналған азық	0%
89	2309 90	- өзгелері	0%
90	2501 00	Суда ерітілген немесе ерітілмеген немесе құрамында жабысуына кедергі жасайтын немесе сусымалылығын қамтамасыз ететін агенттің қоспалары болатын немесе болмайтын тұз (асханалық және денатуратталған тұзды коса алғанда) бен таза натрий хлориді; теңіз суы	0%
91	2529 21	- - құрамында салм. 97 % немесе одан аз кальций фториді бар	0%
92	2529 22	- - құрамында салм. 97 % астам кальций фториді бар	0%
93	2603 00	Мыс кендері мен концентраттары	0%
94	2609 00	Қалайы кендері мен концентраттары	0%
95	2611 00	Вольфрам кендері мен концентраттары	0%
96	2613 90	- өзгелері	0%
97	3101 00	Жануарлардан немесе өсімдіктерден алынған, араластырылған немесе араластырылмаған, химиялық өндөлген немесе өндөлмеген тыңайтқыштар; өсімдіктерден немесе жануарлардан алынған өнімдерді араластырудан немесе химиялық өндеуден алынған тыңайтқыштар	0%

98	3304 10	- ерінгө макияж жасауга арналған заттар	0%
99	3304 30	- маникюрге немесе педикюрге арналған заттар	0%
100	3304 99	- - өзгелері	0%
101	3305 10	- сусабындар	0%
102	3305 90	- өзгелері	0%
103	3306 10	- тіс тазалайтын заттар	0%
104	3401 20	- өзге нысандардағы сабындар	0%
105	3402 50	- бөлшек сауда үшін өлшеніп құйылған заттар	0%
106	3503 00	Желатин (оның ішінде тік бұрыштыны (шаршы түріндегіні қоса алғанда) табактарда, сырттай өндеумен немесе өндеусіз, боялған немесе боялмаған) және желатиннің туындылары; балық желімі; жануарлардан алынған өзге де желімдер, 3501-та уарлық позициясындағы казеиндік желімдерден басқа	0%
107	3926 90	- өзгелері	0%
108	4101 20	- әрқайсысының салмағы құрғақ түрінде 8 кг-дан, кептіріліп тұздалған түрінде 10 кг-дан, буланған, дымқыл тұздалған күйде немесе өзге консервіленген күйінде 16 кг-дан аспайтын, бөлінбegen, тұтас терілер	0%
109	4101 50	- салмағы 16 кг-дан аспайтын тұтас терілер	0%
110	4101 90	- өзгелері, тоқымдарын, жартылай тоқымдарын және өңірлерін қоса алғанда	0%
111	4102 10	- жұні бар	0%
112	410221	- - никелденген	0%
ИЗ	4102 29	- - өзгелері	0%
114	4103 90	- өзгелері	0%

115	4104 11	- - белінбекен беткі жағы ыспаланған; беткі жағы бөлінген	0%
116	4104 19	- - өзгелері	0%
117	4104 41	- - ыспаланбаған беткі жағы бөлінбекен; беткі жағы бөлінген	0%
118	4104 49	- - өзгелері	0%
119	4105 10	- дымқыл түрде (хромдалған жартылай фабрикаттарды коса алғанда)	0%
120	4105 30	- құрғақ түрде (краст)	0%
121	410621	- - дымқыл түрде (хромдалған жартылай фабрикаттарды коса алғанда)	0%
122	4106 22	- - құрғақ түрде (краст)	0%
123	4106 91	- - дымқыл түрде (хромдалған жартылай фабрикаттарды коса алғанда)	0%
124	4107 11	- - ыспаланбаған беткі жағы бөлінбекен	0%
125	4107 12	- - беткі жағы бөлінген	0%
126	4107 99	- - өзгелері	0%
127	4112 00	Койлардың немесе қозылардың терілерінен алынған жұнсіз, бөлінген немесе бөлінбекен, иленгеннен кейін қосымша өндөлген немесе пергаментке келтірілген түрін коса алғанда, былғары краст түріндегі былғары, 4114-тауарлық позициясындағы былғарыдан өзге	0%
128	4113 10	- ешкілердің немесе лақтардың	0%
129	4114 10	- күдері (аралас күдеріні қоса алғанда)	0%
		Кез келген материалдан жасалған, кез келген жануарларға арналған ер-турман бұйымдары мен әбзел (жанкайыстарды, тізгіндерді, тізеқаптарды,	

130	4201 00	тұмылдырықтарды, аттардың жапқыштарын, артпалы қапшыктарды, иттердің жапқыштарын және ұқсас бұйымдарды қоса алғанда)	0%
131	4202 11	- - беткі жағы табиғи былғарыдан немесе құрап былғарыдан жасалған	0%
132	4202 12	- - беткі жағы пластмассадан немесе тоқыма материалдарынан жасалған	0%
133	4202 19	- - өзгелері	0%
134	4202 21	- - беткі жағы табиғи былғарыдан немесе құрап былғарыдан жасалған	0%
135	4202 22	- - беткі жағы пластмасса табақтардан немесе тоқыма материалдарынан жасалған	0%
136	4202 29	- - өзгелері	0%
137	4202 31	- - беткі жағы табиғи былғарыдан немесе құрап былғарыдан жасалған	0%
138	4202 32	- - беткі жағы пластмасса табақтардан немесе тоқыма материалдарынан жасалған	0%
139	4202 39	- - өзгелері	0%
140	4202 91	- - беткі жағы табиғи былғарыдан немесе құрап былғарыдан жасалған	0%
141	4202 92	- - беткі жағы пластмасса табақтардан немесе тоқыма материалдарынан жасалған	0%
142	4202 99	- - өзгелері	0%
143	4203 10	- киім заттары	0%
144	4203 21	- - арнайы спорттық мақсаттарға арналған	0%
145	4203 29	- - өзгелері	0%
146	4203 30	- белбеулер, белдіктер, портупеялар және оқшантай белдіктер	0%
147	4203 40	- киімге арналған өзге керек-жараптар	0%

148	4205 00	Табиғи былғарыдан немесе құрақ былғарыдан жасалған өзге бұйымдар	0%
149	4301 80	- бүтін, басы, құйрығы немесе табандары бар немесе жоқ өзге терілер	0%
150	4301 90	- тері бұйымдарды жасауға жарамды терілердің бастары, құйрықтары, табандары және өзге бөліктері немесе қыықтары	0%
151	4302 19	-- өзгелері	0%
152	4302 20	- басы, құйрығы, табаны және өзге де бөліктері немесе жинақталмаған қыықтары	0%
153	4303 10	- киім заттары және киімге керек-жараптар	0%
154	4303 90	- өзгелері	0%
155	5101 11	-- қырқылған жұн	0%
156	5101 21	-- қырқылған жұн	0%
157	5101 29	-- өзгелері	0%
158	5102 11	-- кашмир ешкілерінің	0%
159	5102 19	-- өзгелері	0%
160	5102 20	- жануарлардың қылышықты қылы	0%
161	5103 10	- жануарлар жұнінің немесе биязы қылының таралған қыл-қыбыры	0%
162	5103 20	- жануарлар жұнінің немесе биязы қылының өзге де қалдықтары	0%
163	5105 10	- кардтық таралған жұн	0%
164	5105 21	-- кесінділердегі, тарақпен таралған жұн	0%
165	5105 29	-- өзгелері	0%
166	5105 31	-- Кашмир ешкілерінің	0%
167	5105 39	-- өзгелері	0%
168	5105 40	кардтық немесе тарақпен таралған жануарлардың қылышықты қылы	0%
169	5106 10	- құрамында салм. % 85 немесе одан да көп жұні бар	0%
170	5106 20	- құрамында салм. % 85-тен аз жұні бар	0%

171	5107 10	- құрамында салм.% 85 немесе одан да көп жүні бар	0%
172	5107 20	- құрамында салм. % 85-тен аз жүні бар	0%
173	5108 10	- аппаратпен иіру	0%
174	5108 20	-тарақпен иіру	0%
175	5109 10	- құрамында салм.% 85 немесе одан да көп жануарлардың жүні немесе биязы қылы бар	0%
176	5109 90	- өзгелері	0%
177	511000	Бөлшек сауда үшін өлшеніп оралған немесе өлшеніп оралмаған (жылқы қылынан жасалған зер жібін қоса алғанда) жануарлардың қылшықты қылынан немесе жылқы қылынан жасалған іірімжіп	0%
178	5111 11	- - бетінің тығыздығы 300 г/м ² аспайтын	0%
179	5111 19	- - өзгелері	0%
180	5111 90	- өзгелері	0%
181	5112 11	- - бетінің тығыздығы 200 г/м ² аспайтын	0%
182	5112 19	- - өзгелері	0%
183	5112 90	- өзгелері	0%
184	5113 00	Жануарлардың қылшықты қылынан немесе жылқы қылынан жасалған маталар	0%
185	5503 20	- полиэфирлі	0%
186	5601 21	- - мақта талшықтарынан жасалған	0%
187	5602 10	- ине өтетін киіз немесе фетр және тоқылып-тігілген талшықты жайма	0%
188	5602 21	- - жануарлар жүнінен немесе биязы қылынан жасалғандар	0%
189	5602 90	- өзгелері	0%
190	5603 94	- - бетінің тығыздығы 150 г/м ² аспайтын	0%
		Тоқыма жіп немесе жалпақ жіп немесе 5404 немесе 5405-тауарлық	

191	5605 00	позициясынын ұқсас жібі , жолақ немесе таспа немесе ұнтақ түрінде металмен біріктірілген немесе металмен қапталған ұқсас жіптері болып табылатын металдандырылған оқалы немесе оқалы емес жіп	0%
192	5607 41	- - буып-туюге арналған жіңішке арқан немесе кендір жіп	0%
193	5701 10	- жануарлардың жүнінен немесе биязы қылынан жасалғандар	0%
194	5702 41	- - жануарлардың жүнінен немесе биязы қылынан жасалғандар	0%
195	5702 91	- - жануарлардың жүнінен немесе биязы қылынан жасалғандар	0%
196	5703 10	жануарлардың жүнінен немесе биязы қылынан жасалғандар	0%
197	5703 29	- - өзгелері	0%
198	5704 10	- ең көлемді ауданы 0,3 м ² болатын пластиналар түрінде	0%
199	5704 90	- өзгелері	0%
200	5705 00	Өзге дайын немесе дайын емес кілемдер және кездеме едендік жабындар	0%
201	5801 10	- жануарлардың жүнінен немесе биязы қылынан жасалғандар	0%
202	5805 00	Қолмен тоқылған бельгиялық, обьюссондық, бовэ түріндегі гобелендер және дайын немесе дайын емес инемен тігілген (мысалы, тығыз, айқыш-ұйқыш тігілген) ұқсас гобелендер мен гобелендер	0%
203	5905 00	Тоқыма материалдардан жасалған қабырға жабындары	0%

204	6006 10	- жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
205	6101 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
206	6102 10	- жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
207	6102 20	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
208	6103 29	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғ <u>андар</u>	0%
209	6103 31	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
210	6103 41	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
211	6103 42	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
212	6103 49	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғ <u>андар</u>	0%
213	6104 29	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғ <u>андар</u>	0%
214	610431	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
215	6104 32	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
216	6104 41	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
217	6104 42	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
218	6104 43	- - синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
219	6104 51	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы	0%

		қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	
220	6104 59	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
221	6104 61	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
222	6104 62	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
223	6104 69	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
224	6105 10	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
225	6105 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
226	6106 10	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
227	6106 20	- химиялық жіптерден жасалғандар	0%
228	6106 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
229	6107 99	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
230	6108 99	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
231	6109 10	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
232	6109 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
233	6110 И	- - жұн иірімжіптен жасалғандар	0%
234	6110 12	- - кашмир ешкісінің биязы жұнінен иірілген жіптен жасалғандар	0%
235	6110 19	- - өзгелері	0%
236	611020	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
237	611090	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%

238	6111 20	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
239	6111 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
240	6112 19	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
241	6113 00	5903, 5906 немесе 5907-тауарлық позициясының машинамен немесе қолдан тоқылған трикотаж жаймадан жасалған киім заттары	0%
242	6114 20	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
243	6114 30	- химиялық жіптерден жасалғандар	0%
244	6114 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
245	6115 29	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
246	611594	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышынан жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
247	611595	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
248	611599	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
249	611691	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышынан жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
250	6116 99	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
251	6117 10	шәлілер, мойынорагыштар, кашнелер, жамылғылар, бетперделер және үқсас бұйымдар	0%
252	611780	- өзге де керек-жараптар	0%
253	611790	- бөліктегі	0%
		- жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы	

254	6201 20	қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
255	6201 30	- макта-матадан іірілген жіптен жасалғандар	0%
256	6201 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
257	6202 20	- жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
258	6202 30	- макта-матадан іірілген жіптен жасалғандар	0%
259	6202 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
260	6203 11	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
261	6203 19	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
262	6203 31	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
263	6203 32	- - макта-матадан іірілген жіптен жасалғандар	0%
264	6203 39	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
265	6203 41	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
266	6203 42	- - макта-матадан іірілген жіптен жасалғандар	0%
267	6203 43	- - синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
268	6203 49	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
269	6204 11	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%

270	6204 19	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғ <u>андар</u>	0%
271	6204 22	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
272	6204 29	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғ <u>андар</u>	0%
273	6204 31	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
274	6204	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
275	6204 39	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
276	6204 41	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
277	6204 42	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
278	6204 43	- - синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
279	6204 44	- - жасанды жіптерден жасалғандар	0%
280	6204 49	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
281	6204 51	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
282	6204 52	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
283	6204 59	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
284	6204 61	- - жануарлардың жұн иірімінен немесе биязы қылышың жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
285	6204 62	- - мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
286	6204 69	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%

287	6205 20	- макта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
288	6205 30	- химиялық жіптерден жасалғандар	0%
289	6205 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
290	6206 10	- жібек жіптерден немесе жібек қалдықтарының іірімжіптерінен жасалғандар	0%
291	6206 20	- жануарлардың жұн іірімінен немесе биязы қылышының жіп іірімдерінен жасалғандар	0%
292	6206 30	- макта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
293	6206 40	- химиялық жіптерден жасалғандар	0%
294	6206 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
295	6207 11	-- макта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
296	6207 21	-- макта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
297	6207 99	-- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
298	6208 21	-- макта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
299	6208 29	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
300	6208 91	-- макта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
301	6208 99	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
302	6210 10	- 5602 немесе 5603-тауарлық позицияларының материалдарынан	0%
303	6210 20	- 6201-тауарлық позициясында көрсетілген типтегі өзге де киім заттары	0%

304	6210 30	- 6201-тауарлық позициясында көрсетілген типтегі өзге де кім заттары	0%
305	6210 40	- ерлерге немесе ұл балаларға арналған өзге де кім заттары	0%
306	6210 50	- әйелдерге немесе қыз балаларға арналған өзге де кім заттары	0%
307	6211 11	- - ерлерге немесе ұл балаларға арналған	0%
308	6211 12	- - әйелдерге немесе қыз балаларға арналған	0%
309	6211 32	- - макта-матадан іірілген жілтен жасалғандар	0%
310	6211 39	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
311	6211 42	- - макта-матадан іірілген жілтен жасалғандар	0%
312	6211 49	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
313	6212 10	- бюстгальтерлер	0%
314	6212 20	- белдіктер және белдік-қысқа дамбалдар	0%
315	6212 30	-грациялар	0%
316	6214 10	жібек жіптерден немесе жібек қалдықтарының иірімжіптерінен жасалғандар	0%
317	6214 20	- жануарлардың жүн иірімінен немесе биязы қылының жіп иірімдерінен жасалғандар	0%
318	6214 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
319	6215 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
320	6216 00	Биялайлар, қолғаптар мен митенкалар	0%
321	6217 10	- керек-жараптар	0%
		- жануарлардың жүн иірімжібін немесе биязы қылынан жасалған иірімжілтен жасалған	

322	6301 20	жол көрпелері (электрлі көрпелерден өзге) мен жамылғылары	0%
323	6301 90	- өзге де жол көрпелери мен жамылғылары	0%
324	6302 10	- машинамен немесе қолдан тоқылған трикотаж төсектік жаймалар	0%
325	6302 21	-- мақта-матадан ірілген жіптен жасалғандар	0%
326	6302 29	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
327	6302 31	-- мақта-матадан ірілген жіптен жасалғандар	0%
328	6302 39	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
329	6302 51	-- мақта-матадан ірілген жіптен жасалғандар	0%
330	6302 59	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
331	6302 91	-- мақта-матадан ірілген жіптен жасалғандар	0%
332	6302 99	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
333	6303 12	-- синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
334	6303 19	өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
335	6303 99	-- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
336	6304 11	-- машинамен немесе қолдан тоқылған трикотаж	0%
337	6304 19	-- өзгелері	0%
338	6304 91	-- машинамен немесе қолдан тоқылған трикотаж	0%
339	6304 92	-- трикотаж емес мақта-матадан ірілген жіптен жасалғандар	0%

340	6304 99	- - трикотаж емес өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
341	6305 20	- мақта-матадан иірілген жіптен жасалғандар	0%
342	6305 32	- - сыйымдылығы үлкен икемді аралық контейнерлер	0%
343	6305 39	- - өзгелері	0%
344	6305 90	- өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
345	6306 12	- - - синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
346	6306 19	- - - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
347	6306 22	- - - синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
348	6306 29	- - өзге де тоқыма материалдарынан жасалғандар	0%
349	6306 90	- өзгелері	0%
350	6307 10	- еден, ыдыс-аяқ жууға, шаң сұртуге арналған шүберектер және үқсас сұрту материалдары	0%
351	6307 20	- құтқару күртешелері мен белдіктері	0%
352	6307 90	- өзгелері	0%
353	6308 00	Бөлшек саудаға арналып буылған, кілемдер, гобелендер, кестеленген дастархандар немесе майлыктар немесе үқсас тоқыма бұйымдар дайындауға арналған, керек-жарақтарымен қоса немесе оларсыз маталар мен иірімжіптерден немесе жіптерден тұратын жиынтықтар	0%
354	6402 91	- - балтырды жауып тұратын	0%
355	6402 99	- - өзгелері	0%
356	6403 51	- - балтырды жауып тұратын	0%
357	6403 59	- - өзгелері	0%

358	6403 91	- - балтырды жауып тұратын	0%
359	6403 99	- - өзгелері	0%
360	6404 19	- - өзгелері	0%
361	6404 20	- табиги немесе құрак былғарыдан жасалған үлтанды аяқ киім	0%
362	6405 10	- табиги немесе құрак былғарыдан жасалған қонышты аяқ киім	0%
363	6405 20	- тоқыма материалдардан жасалған қонышты аяқ киім	0%
364	6405 90	- өзгелері	0%
365	6406 90	- өзгелері	0%
366	6501 00	Киізден немесе фетрден тігілген, қалыпсыз, жиексіз қалпақ қалыптары, қалпақ дайындаудары және қалпақтар; киізден немесе фетрден жасалған тегіс және цилиндрлі дайындаудар (ұзыннан тілінгендерді қоса)	0%
367	6504 00	Өрілген немесе кез келген материалдың жолақтарын қосу жолымен дайындалған, астарлы немесе астарсыз, өндөлген немесе өндөлмеген қалпақтар мен өзге де бас киімдер	0%
368	6505 00	Машинамен немесе қолдан тоқылған трикотаж немесе шілтердің, киіздің немесе фетрдің немесе өзге де тоқыма материалдарының тұтас (бірақ жолақтардан жасалған емес) құрактарынан дайындалған, астарлы немесе астарсыз немесе өндөлген немесе өндөлмеген қалпақтар мен өзге де бас киімдер; кез келген материалдан жасалған, астарлы немесе астарсыз немесе өндөлген	0%

		немесе өндөлмеген шашқа арналған торлар	
369	6506 10	- қорғаныш бас киімдер	0%
370	6506 99	- - - өзге де материалдардан жасалғандар	0%
371	6704 19	- - өзгелері	0%
372	7403 11	- - катодтар мен катод секциялары	0%
373	9402 90	- өзгелері	0%
374	9406 10	- сүрекten жасалған	0%
375	9406 90	- өзгелері	0%

2-ҚОСЫМША

МОНГОЛИЯНЫҢ ТАРИФТІК МІНДЕТТЕМЕЛЕР ТІЗБЕСІ

Осы Қосымшаның мақсаттары үшін Монголия номенклатурасының тиісті қосалқы позициялары және оған сәйкес келетін, 01.01.2022 ж. қолданыста болған сипаттама "ҰЖ коды" және "Сипаттамасы" деп түсініледі.

Тарап осы Қосымшада көрсетілген шығарылатын тауарға қатысты қолданатын кедендей баждың мөлшерлемесі ешбір жағдайда осы Қосымшаның (4) бағанында көрсетілген тиісті келісілген байланыстыру деңгейінен аспауга тиіс.

№	СЭҚТН КОДЫ	СИПАТТАМАСЫ	КЕЛІСІЛГЕН БАЙЛАНЫСТЫРУ ДЕҢГЕЙІ
1	2	3	4
1	0203 11	- - ұша және жартылай ұша	0%
2	0203 21	- - ұша және жартылай ұша	0%
3	0203 29	- - өзгелері	0%
4	0207 14	- - ұшаның бөліктері және қосалқы өнімдері, тоңазытылған	0%
5	0401 20	- құрамындағы майы салм. 1 % көп, бірақ салм .6 % көп емес	0%
6	0402 10	- ұнтақ, түйіршік немесе өзге қатты түрдегі, құрамындағы майы салм. 1,5 % көп емес	0%
7	0402 21	- - қант немесе өзге тәттілендіретін заттар қосылмаған	0%
8	0402 99	- - өзгелері	0%
9	0403 20	- йогурт	0%

10	0403 90	- өзгелері	0%
11	0404 10	- қоюлатылған немесе қоюлатылмаған, қант немесе басқа тәттілендіретін заттар қосылған немесе қосылмаған сүт іріткісі және түрі өзгеретін сүт іріткісі	0%
12	0404 90	- өзгелері	0%
13	0405 10	- сары май	0%
14	0405 20	- сүт пасталары	0%
15	0406 10	- іріткілік-альбуминдік ірімшікті және сұзбені қоса алғанда, жаңа жасалған ірімшік (пісіп жетілмеген немесе ұзак үсталмаған)	0%
16	0406 30	- ерітілген, үгілмеген немесе ұнтақ тәріздес емес ірімшік	0%
17	0406 90	- өзге ірімшіктер	0%
18	0407 21	- - үй тауықтарының (<i>Gallus domesticus</i>)	0%
19	0409 00	Табиғи бал	0%
20	0701 90	- өзгелері	0%
21	0703 10	- түйінді пияз және шалот пиязы	0%
22	0706 10	- сәбіз және шалқан	0%
23	: 0808 10	: - алма	: 0%
24	0810 10	: - бұлдірген (койбұлдірген)	: 0%
25	: 0810 20	- танқурай, қара бұлдірген, тұт жидегі немесе тұт ағашы және логанова бұлдіргені	: 0%
26	; 0811 10	- бұлдірген (койбұлдірген)	0%
27	0813 30	- алма	0%
28	0813 40	- өзге жемістер	0%
29	0902 30	- таза салмағы 3 кг-нан аспайтын бастапқы қаптамалардағы қара шай (ыдыратылған) және ішінара ыдыратылған	0%
30	1001 19	- - өзгелері	0%
31	1001 91	- - тұқымдық	0%

32	1001 99	- - өзгелері	0%
33	1003 90	- өзгелері	0%
34	1004 90	- өзгелері	0%
35	1005 90	- өзгелері	0%
36	1006 30	- жартылай майдаланған немесе толық майдаланған, жылтылдатылған немесе жылтылдатылмаған, жалтыратылған немесе жалтыратылмаған күріш	0%
37	1104 29	- - өзге де дақылдардан	0%
38	1107 10	- қуырылмаған	0%
39	1209 29	- - өзгелері	0%
40	1507 10	- гидратациямен тазартылмаған немесе тазартылған шикі май	0%
41	1507 90	- өзгелері	0%
42	1512 11	- - шикі май	0%
43	1512 19	- - өзгелері	0%
44	1517 10	- сұйық маргаринді қоспағанда, маргарин	0%
45	1517 90	- өзгелері	0%
46	1602 50	- ірі кара малдың етінен жасалғандар	0%
47	1701 99	- - өзгелері	0%
48	1702 30	- глюкоза және құрамында фруктоза болмайтын немесе құрғак күйінде фруктоза салм. 20 %-дан аз болатын глюкоза шәрбаты	0%
49	1704 90	- өзгелері	0%
50	1806 20	- брикеттегі салмағы 2 кг астам пластинкалардағы немесе плиткадағы немесе сұйық, паста тәрізді, ұнтақ тәрізді, түйіршіктелген немесе басқа да ұқсас түрдегі контейнерлердегі немесе салмағы 2 кг астам бастапқы қантамалардағы дайын өзге де өнімдер	0%
51	1806 31	- - ішінде салмасы бар	0%
52	1806 32	- - ішінде салмасы жоқ	0%
53	1806 90	- өзгелері	0%

54	1901 10	- ерте жастағы балаларға арналған, бөлшек сауда үшін өлшеніп салынған дайын тاماқ өнімдері	0%
55	1901 20	- бөлке нан және 1905-т а у а р л ы қ позициясындағы ұннан жасалған кондитер өнімдерін әзірлеуге арналған аралас қоспалар мен қамыр	0%
56	1901 90	- өзгелері	0%
57	1902 19	- - өзгелері	0%
58	1902 20	- ішінде салмасы бар, жылытып өңдеуге ұшыраған немесе ұшырамаган немесе басқа тәсілмен әзірленген макарон өнімдері	0%
59	1902 30	- өзге макарон өнімдері	0%
60	1904 10	- дақылдар дәндерін немесе дақылдар өнімдерін ұрлеу немесе қуыру жолымен алынған дайын тاماқ өнімдері	0%
61	1904 20	- қуырылмаған дақылдар үлпектерінен немесе қуырылған дақылдар үлпектері немесе үрленген дақылдар дәндері бар, қуырылмаған дақылдар үлпектері қоспаларынан алынған дайын тاماқ <u>өнімдері</u>	0%
62	1905 31	- - тәтті құрғақ печенье	0%
63	1905 32	- - вафли және вафли қабықтары	0%
64	1905 90	- өзгелері	0%
65	2001 10	- қиярлар мен корнишондар	0%
66	2002 10	- тұтас немесе кесіліп бөлінген қызанактар	0%
67	2002 90	- өзгелері	0%
68	2004 10	- картоп	0%
69	2004 90	- өзге көкөністер мен көкөніс қоспалары	0%
		Қант қосып консервленген (қант	

70	2006 00	шәрбаты сіңіп, жылтыраған немесе қант басып кеткен) көкөністер , жеміс-жидектер, жаңғақтар, жемістердің қабықтары немесе өсімдіктердің өзге бөліктегі	0%
71	2007 10	- гомогенделген дайын өнімдер	0%
72	2007 99	- - өзгелері	0%
73	2008 19	- - қоспаларды қоса алғанда, өзгелері	0%
74	2008 50	- өріктер	0%
75	2008 60	- қызыл шие мен қара шие	0%
76	2008 70	- шабдалы, нектаринды қоса алғанда	0%
77	2008 99	- - өзгелері	0%
78	2009 50	- қызанақ шырыны	0%
79	2009 61	- - Брикс санымен 30-дан аспайтын	0%
80	2009 71	- - Брикс санымен 20-дан аспайтын	0%
81	2009 89	- - өзгелері	0%
82	2009 90	- шырындардың қоспалары	0%
83	2103 90	- өзгелері	0%
84	2105 00	Балмұздак және құрамында какао бар немесе какао жоқ өзге тағамдық мұз түрлері	0%
85	2106 90	- өзгелері	0%
86	2201 10	- минералды және газдалған сулар	0%
87	2202 10	- сулар, минералды және газды, қант немесе өзге де тәттілендіргіш немесе дәмді хош иісті заттар қосылған суларды қоса алғанда	0%
88	2202 91	- - алкогольсіз сыра	0%
89	2202 99	- - өзгелері	0%
90	2203 00 ;	Аштылған сыра	0%
91	2204 10 :	- көбікті шараптар	0%
92	2204 21	- - сыйымдылығы 2 л немесе одан кем ыдыста	0%

93	2204 22	- - сыйымдылығы 2 л-ден асатын, бірақ 10 л-ден аспайтын ыдыста	0%
94	2204 29	- - өзгелері	0%
95	2204 30	- өзге жүзім шырындары	0%
96	2208 20	- жүзім шарабын тазалау немесе жүзімді сырғу нәтижесінде алынған спирт тұнбалар	0%
97	2208 60	- арак	0%
98	2302 30	- бидайдан жасалған	0%
99	2304 00	Күнжара және тартылмаған немесе тартылған, түйіршіктелмеген немесе түйіршіктелген соя майынан өндөліп алынған басқа да қатты қалдықтар	0%
100	2402 20	- құрамында темекі бар сигареттер	0%
101	2403 19	- - өзгелері	0%
102	2403 99	- - өзгелері	0%
103	2520 20	- керішті сылак	0%
104	2523 29	- - өзгелері	0%
105	2710 12	- - женіл дистилляттар мен өнімдер	0%
106	2710 19	- - өзгелері	0%
107	2804 29	- - өзгелері	0%
108	2807 00	Күкірт қышқылы; олеум	0%
109	2809 20	- фосфор қышқылы және полифосфор қышқылы	0%
110	2815 11	- - қатты түрдегі	0%
111	2819 10	- хром триоксиді	0%
112	2833 29	- - өзгелері	0%
ИЗ	2837 11	- -натрийдің	0%
114	2849 10	- кальцийдің	0%
115	2901 10	- қанықкан	0%
116	2909 19	- - өзгелері	0%
117	3002 15	- - дозаланған дәрілік нысандар түрінде немесе бөлшек саудаға арналған нысандарға немесе қаптамаларға оралған иммунологиялық өнімдер	0%

118	3004 20	- құрамында антибиотик бар өзгелері	0%
119	3004 50	- витаминдерді немесе 2936-тауарлық позициясының өзге қосылыстарын қамтитын өзгелері	0%
120	3004 90	- өзгелері	0%
121	3102 10	- несепнәр, оның ішінде су ерітіндісіндегі	0%
122	3102 30	- аммоний нитраты, оның ішінде су ерітіндісіндегі	0%
123	3105 20	- үш қоректі элементтен: азоттан, фосфордан және калийден тұратын минералдық немесе химиялық тыңайтқыштар	0%
124	3208 10	- курделі полиэфирлер негізінде	0%
125	3208 90	- өзгелері	0%
126	3209 10	- акрилді немесе винилді полимерлер негізінде	0%
127	3214 10	- шыны және бау-бақша жақпалары, шайырлы цементтер, тығызыдауға арналған құрамдар және өзге де мастикалар; сырлау жұмыстарына арналған тығызыдағыштар	0%
128	3214 90	- өзгелері	0%
129	3302 10	- тамақ өнімдерін немесе сусындарды өнеркәсіптік өндіру үшін пайдаланылатындары	0%
130	3303 00	Әтір және иіссулар	0%
131	3304 99	-- өзгелері	0%
132	3305 10	- сусабындар	0%
133	3305 90	- өзгелері	0%
134	3306 10	- тіс тазалайтын заттар	0%
135	3307 20	- жеке мақсаттағы дезодоранттар мен антиперспиранттар	0%
136	3401 11	-- иісі бар (құрамында дәрілік заттары барын қоса алғанда)	0%
137	3401 19	-- өзгелері	0%
		- бөлшек сауда үшін өлшеніп құйылған сұйық	

138	3401 30	немесе крем түріндегі, құрамында сабын болатын немесе болмайтын беттік-белсенді органикалық заттар мен денені жууга арналған құралдар;	0%
139	3402 50	- бөлшек сауда үшін өлшеніп құйылған заттар	0%
140	3402 90	- өзгелері	0%
141	3403 99	- - өзгелері	0%
142	3506 10	- желімдер немесе адгезивтер ретінде пайдалануға жарамды, таза салмағы 1 кг-дан аспайтын, желімдер немесе адгезивтер ретінде бөлшек сауда үшін өлшеніп салынған өнімдер	0%
143	3602 00	Порохтан өзге, дайын жарылғыш заттар	0%
144	3808 91	- -инсектицидтер	0%
145	3808 93	- - гербицидтер, ескінге қарсы құралдар және өсімдіктердің өсуін реттеушілер	0%
146	3808 94	- - дезинфекциялайтын құралдар	0%
147	3811 21	- - құрамында битуминоздық жыныстардан алынған, мұнай және мұнай өнімдері бар	0%
148	3814 00	Басқа жерде аталмаған немесе енгізілмеген күрделі органикалық еріткіштер мен сұйылтқыштар, бояуларды немесе лактарды кетіруге арналған дайын құрамдар	0%
149	3816 00	3801-тауарлық позициясындағы тауарлардан басқа, доломитті нығыздаушы қоспаны қоса алғанда, отқа төзімді цементтер,	0%

		құрылыштық, бетондықжәне ұқсас құрамдық ерітінділер	
150	3820 00	Антифриздер және мұздауға карсы дайын сұйықтықтар	0%
151	3822 19	- - өзгелері	0%
152	3824 40	- цементтерге, құрылыш ерітінділеріне немесе бетондарға арналған дайын қоспалар	0%
153	3824 99	- - өзгелері	0%
154	3901 10	- үлес салмағы 0,94-тен кем емес полиэтилен	0%
155	3902 10	- полипропилен	0%
156	3903 11	- - көбіктенгіш	0%
157	3906 90	- өзгелері	0%
158	3917 22 ;	- - пропиленнің полимерлерінен	0%
159	3920 10 ;	- этиленнің полимерлерінен	0%
160	3921 11 ;	- - стирол полимерлерінен	0%
161	3921 13	- - полиуретандардан	0%
162	3921 90	- өзгелері	0%
163	3923 50	тығындар, қакпактар, қалпақшалар және тығындауға арналған өзгеде бұйымдар	0%
164	3925 20	- есіктер, терезелер мен олардың жақтаулары, есіктерге арналған табалдырықтар	0%
165	3925 90	- өзгелері	0%
166	3926 90	- өзгелері	0%
167	4008 21	- - пластиналар, табақтар мен белдіктер немесе таспалар	0%
168	4009 21	- - фитингілерсіз	0%
169	4009 22	- - фитингілерімен	0%
170	4011 10	- жеңіл автомобильдерге арналған (жүк-жолаушы автомобиль-фургондар мен спорттық автомобильдерді қоса алғанда)	0%

171	4011 20	- автобустарға және жүк тасымалдайтын моторлы көлік құралдарына арналған	0%
172	4011 70	ауыл шаруашылығына немесе орман шаруашылығына арналған көлік құралдары мен машиналар үшін	0%
173	4016 93	- - прокладкалар, шайбылар және өзге тығыздығыштар	0%
174	4107 92	- - беткі жағы бөлінген	0%
175	4406 91	- - қылқан жапырақты түқымдастар	0%
176	4407 11	- - еменнен жасалған (<i>Pinus spp.</i>)	0%
177	4409 10	- қылқан жапырақты	0%
178	4410 И	- - сүректі-жоңқа тақтайшалар	0%
179	4410 12	- - жонуга бағдарланған тақтайшалар (OSB)	0%
180	4411 13	- - қалыңдығы 5 мм артық, бірақ 9 мм көп емес	0%
181	4411 14	- - қалыңдығы 9 мм артық	0%
182	4411 92	- - тығыздығы 0,8 г/см ³ артық	0%
183	4412 39	- - қылқан жапырақты түқымдастар сүргінен жасалған екі сыртқы қабаты бар өзгелері	0%
184	4418 29	- - өзгелері	0%
185	4703 21	- - қылқан жапырақты түқымдастардан	0%
186	4703 29	- - жапырақты түқымдастардан	0%
187	4804 11	- - ағартылмаған	0%
188	4805 19	- - өзгелері	0%
189	4819 10	- гофрленген қағаздан немесе гофрленген картоннан жасалған картондар, жәшіктер және кораптар	0%
		- гофрленбеген қағаздан немесе гофрленбеген картоннан	

190	4819 20	құрастырылатын картондар, жәшіктер және кораптар	0%
191	5105 10	- кардтық тарауға ұшыраған жүн	0%
192	5203 00	Кардтық немесе таракпен таралған мақта талшығы	0%
193	5407 82	-- боялған	0%
194	5515 13	-- негізінен немесе тек қана жануарлардың жүніен немесе биязық қылымен араластырылған	0%
195	5603 13	-- бетінің тығыздығы 70 г/м ² -ден астам, бірақ 150 г/м ² -ден аспайтын	0%
196	5607 41	-- буып-түюгө арналған жіңішке арқан немесе кендір жіп	0%
197	5703 29	: -- өзгелері	0%
198	6115 21	-- жалаң жіптің сзықтық тығыздығы 67 дтекстен аз: болатын синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
199	6204 43	-- синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
200	6209 30	- синтетикалық жіптерден жасалғандар	0%
201	6212 10	- бюстгальтерлер	0%
202	6305 32	-- сыйымдылығы үлкен икемді аралық контейнерлер	0%
203	6403 91	-- балтырды жауып тұратын	0%
204	6404 19	-- өзгелері	0%
205	6806 10	- төкпелі, беттердегі немесе рулондардағы қожмақта, минералдық силикат мақта және ұқсас минерал макталар (олардың қоспаларын қоса алғанда)	0%
206	6809 И	-- тек қағазбен немесе картонмен жабылған немесе арматураланған	0%
		жұтатын, шағылыстырылатын немесе шағылыстырмайтын	

207	7005 10	қабаты бар арматураланбаған шыны	0%
208	7005 29	- - өзгелері	0%
209	7008 00	Шыныдан жасалған көп қабатты оқшаулағыш бұйымдар	0%
210	7010 90	- өзгелері	0%
211	7202 30	- ферросиликомарганец	0%
212	7202 41	- - салм. 4 %-дан астам көміртегі бар	0%
213	7208 51	- - қалыңдығы 10 мм астам	0%
214	7208 52	- - қалыңдығы 4,75 мм немесе одан астам, бірақ 10 мм аспайтын	0%
215	7208 54	- - қалыңдығы 3 мм кем	0%
216	7209 26	- - қалыңдығы 1 мм астам, бірақ 3 мм кем	0%
217	7210 49	- - өзгелері	0%
218	7210 70	- боялған, лакталған немесе пластмассамен қапталған	0%
219	7213 91	- - диаметрі 14 мм кем дөңгелек қималы	0%
220	7214 20	- илектеу процесінде алынған немесе илектеуден кейін бұралған, қыстыры, кертештері, жүйектері немесе өзге де деформациялары бар	0%
221	7215 50	- сұық деформациядан немесе сұық күйдегі әрлеуден басқа, одан әрі өндіреүге ұшырамаған, өзгелері	0%
222	7216 32	- - костаурлар	0%
223	721691	- - тегіс илектен алынған, сұық деформацияланған немесе сұық күйінде өндөлген	0%
224	7217 10	жалтыратылған немесе жалтыратылмаған, гальванды емес немесе өзге де қаптамада	0%
225	7217 20	- мырышталған	0%
226	7227 20	- кремний марганецті болаттан жасалған	0%

227	7228 20 ;	- кремний марганецті болаттан жасалған шыбықтар	0%
228	7302 10 ;	- рельстер	0%
229	7302 90 ;	- өзгелері	0%
230	7304 19 ;	- - өзгелері	0%
231	7304 29	- - өзгелері	0%
232	7304 39	- - өзгелері	0%
233	7304 90	- өзгелері	0%
234	7305 39	- - өзгелері	0%
235	7306 30	- темірден немесе легирленбекен болаттан жасалған, дөңгелек қималы, дәнекерленген, өзгелері	0%
236	7307 99	- - өзгелері	0%
237	7308 20	- мұнаралар және торланған дінгектер	0%
238	7308 30	- есіктер, терезелер және олардың жақтаулары мен есіктерге арналған табалдырықтар	0%
239	7308 40	- метал құрылым ағаштары, қалыптар, тіреуіш қабырғалар немесе шахта бекітпелеріне арналған жабдық	0%
240	7308 90	- өзгелері	0%
241	7309 00	Кара металдардан жасалған, сыйымдылығы 300 л астам, қантамасы немесе жылу оқшаулағышы бар немесе оларсыз, бірақ механикалық немесе жылу-техникалық жабдықсыз кез келген заттарға (сығылған немесе сұйытылған газдан басқа) арналған резервуарлар, цистерналар, бактар және үқсас ыдыстар	0%
242	7310 10	- сыйымдылығы 50 л немесе одан астам	0%
243	7312 10	- иірілген сымдар, тростар және арқанжіpter	0%

244	7314 49	- - өзгелері	0%
245	7322 19	- - өзгелері	0%
246	7324 90	- бөліктерді қоса алғанда, өзгелері	0%
247	7325 91	- - ұнтақтағыш шарлар және диірмендерге арналған үқсас бұйымдар	0%
248	7325 99	- - өзгелері	0%
249	7326 90	- өзгелері	0%
250	7603 20	- қабатталған құрылымды ұнтақтар; қабыршықтар	0%
251	7604 29	- - өзгелері	0%
252	7610 90	- өзгелері	0%
253	7612 90	- өзгелері	0%
254	7615 10	- асхана, ас үй бұйымдары немесе тұрмыстық қажеттілікке арналған езге де бұйымдар және олардың бөліктері; ас үй ыдыстарын тазалауға арналған жекелер, тазалауға немесе жалтыратуға арналған жастықшалар, қолғаптар және үқсас бұйымдар	0%
255	7616 10	- шегелер, батырмалар, қапсырмалар (8305-тауарлық позициясында көрсетілгендерден басқа) бұрамалар, бұрандалар, сомындар, енбелі ілмектер, тойтармалар, сигналар, шпинттер, шайбалар және үқсас бұйымдар	0%
256	7616 99	- - өзгелері	0%
257	8403 10	- қазандар	0%
258	8404 10	8402 немесе 8403-тауарлық позициясының қазандарымен бірге пайдалануға арналған қосалқы жабдықтар	0%
259	8406 81	- - номиналды қуаттылығы 40 МВт-тан астам	0%
260	8406 90 ;	- бөліктері	0%
261	8409 99	- - өзгелері	0%

262	8412 21	- - сызықтық әрекеттегі (цилиндрлер)	0%
263	8413 11	- - жанар-жағар май құю станциялары мен гараждарда пайдаланылатын жанар-жағар май материалдарына арналған сорғылар	0%
264	8413 30	- отындық, май немесе іштен жану қозгалтқыштары үшін сұыту сұйықтығына арналған сорғылар	0%
265	8413 50	- өзге де көлемді ілгері-кейінді сорғылар	0%
266	8413 60	- өзге де көлемді роторлы сорғылар	0%
267	8413 70	- өзге де ортадан тепкіш сорғылар	0%
268	8413 81	- -сорғылар	0%
269	8413 91	- - сорғылардың	0%
270	8414 59	- - өзгелері	0%
271	8414 80	- өзгелері	0%
272	8414 90	- бөліктері	0%
273	8418 10	- бөлек сыртқы есіктері немесе жәшіктері немесе о л а р д ы н комбинациялары бар комбинацияланған тоқазытқыш-мұздатқыштар	0%
274	8421 19	- - өзгелері	0%
275	8421 21	- - суды сұзуге немесе тазалауға арналған	0%
276	8421 99	- - өзгелері	0%
277	8422 40	- қаптауға немесе орауға арналған өзге де жабдықтар (тауарды қаптама материалдың термошөгуі арқылы орайтын жабдықтарды қоса алғанда)	0%
278	8428 10	- лифтілер мен скрипті көтергіштер	0%
279	8429 19	- - өзгелері	0%
280	8429 51	- - бір шөмішті фронтальды тиегіштер	0%

281	8429 52	- - толық бұрылатын машиналар	0%
282	8431 39	- - өзгелері	0%
283	8431 43	- - 8430 41 немесе 8430 49 - қосалқы позицияларының бұрғылау немесе үнгілеу машиналарының бөліктері	0%
284	8431 49	- - өзгелері	0%
285	8432 31	- - егіншіліктің егіссіз (топырақ үнемдейтін) жүйесінде қолданылатын тұқым сепкіштер, отырғызыштар және көшет отырғызатын машиналар	0%
286	8432 39	- - өзгелері	0%
287	8432 90	- бөліктері	0%
288	8433 51	- - астық жинағыш комбайндар	0%
289	8433 90	- бөліктері	0%
290	8450 11	- - - Т о л ы қ автоматтандырылған машиналар	0%
291	8471 30	- ең болмағанда орталық деректер өндөу блогынан, клавиатура мен дисплейден тұратын салмағы 10 кг- дан аспайтын портативтік есептеу машиналары	0%
292	8474 90	- бөліктері	0%
293	8479 89	- - өзгелері	0%
294	8481 30	- кері клапандар (қайтарымсыз)	0%
295	8481 40 ;	- сақтандырыш немесе женілдету клапандары	0%
296	8481 80 ■	- өзге де арматура	0%
297	8482 20	- жиынтықтағы сепараторлы және шығыршықты ішкі конус сақиналарын қоса алғанда, шығыршықты конус ішпектер	0%
298	8482 30	- сфералық шығыршықты ішпектер	0%
		- трансмиссиялық біліктер (жұдырық және	

299	8483 10	иінділерді қоса алғанда) және қос індер	0%
300	8483 30	шарикті немесе шығыршықты ішпектер орнатылмаған ішпектердің корпустары; біліктеге арналған сырғанау ішпектері	0%
301	8483 40	- тісті дөңгелектерден, тізбекті жұлдызышалардан және берілістердің өзге де жеке жеткізілетін элементтерден өзге, тісті берілістер; шарикті немесе шығыршықты бұрама берілістер; гидротрансформаторларды қоса алғанда, беріліс қораптары мен өзге де жылдамдық өзгертушілер	0%
302	8483 60	- жалғастырыштар мен біліктегі біріктіруге арналған құрылғылар (әмбебап булыктарды қоса <u>алғанда</u>)	0%
303	8483 90	- тісті дөңгелектер, тізбекті жұлдызышалар және жеке жеткізілетін өзге де беріліс элементтері; бөліктері	0%
304	8503 00	Тек немесе негізінен 8501 немесе 8502-тауарлық позициясының машиналарына арналған бөліктер	0%
305	8504 22	- - қуаттылығы 650 кВА-дан астам, бірақ 10 000 кВА- дан аспайтын	0%
306	8504 23	- қуаттылығы 10 000 кВА-дан астам	0%
307	8504 34	- - қуаттылығы 500 кВА-дан астам	0%
308	8504 40	- статикалық өзгертушілер	0%
309	8504 90	- бөліктері	0%
310	8507 10	- поршеньді қозгалтқыштарды іске қосу үшін пайдаланылатын қорғасын бөліктер	0%

311	8516 10	- ағынды немесе жинақтаушы (сыйымды) электр су жылытқыштар және батырылатын электр жылытқыштар	0%
312	8516 60	- өзге де пештер; электр плиталары, электр плиткалары, қайнататын электр казандары; грильдер мен ростерлер	0%
313	8517 13	-- смартфондар	0%
314	8528 72	-- өзге де түрлі-түсті бейнелі	0%
315	8530 10	- темір жолдарға немесе трамвай жолдарына арналған жабдықтар	0%
316	8531 10	- сигнализациялық күзет құрылғылары немесе өрт сигналын беретін құрылғылар және осыған үксаң құрылғылар	0%
317	8532 10	- 50/60 Гц жиіліктегі электр тізбектеріне арналған және 0,5 квадан кем емес реактивті қуатқа есептелген тұрақты сыйымдылық конденсаторлары (күш конденсаторлары)	0%
318	8532 29	-- өзгелері	0%
319	8535 90	- өзгелері	0%
320	8536 20	- автоматты ажыратқыштар	0%
321	8536 49	-- өзгелері	0%
322	8536 50	- өзге де ауыстырып қосқыштар	0%
323	8536 90	- өзге де құрылғылар	0%
324	8537 10	- 1000 В-тан аспайтын кернеуге арналған	0%
325	8537 20	- 1000 В-тан асатын кернеуге арналған	0%
326	8538 90	- өзгелері	0%
327	8539 52	-- светодиодты лампалар (LED)	0%
328	8544 49	-- өзгелері	0%
329	8544 60	- өзге де 1000 В-тан асатын кернеуге арналған электр өткізгіштері	0%

330	8546 10	- шыныдан	0%
331	8547 10	- қыштан жасалған оқшаулағыш арматура	0%
332	8601 10	- электр қуатының сыртқы көзінен қоректенетін	0%
333	8602 10	- дизельді электр локомотивтері	0%
334	8605 00	Өздігінен журмейтін темір жол немесе трамвай жолаушылар вагондары; өздігінен журмейтін жол жүргіне арналған, пошта таситын және өзге де арнаулы темір жол немесе трамвай вагондары (8604-тауарлық позициясына енгізілгендерден басқа)	0%
335	8606 92	- - ашық, 60 см асатын ашылмайтын бортты	0%
336	8606 99	- - өзгелері	0%
337	8607 19	- - бөлшектерін қоса алғанда, өзгелері	0%
338	8607 21	- - пневматикалық тежегіштер және олардың бөлшектері	0%
339	8607 30	- ілмектер және өзге де тіркесетін құрылғылар, буферлер, олардың бөлшектері	0%
340	8607 99	- - өзгелері	0%
341	8608 00	Темір жол немесе трамвай жолдарына арналған жол жабдықтары мен құрылғылары; механикалық (электромеханикалық жабдықты қоса алғанда) сигнал беру жабдықтары, темір жолдарда, трамвай жолдарында, автомобиль жолдарында, ішкі су жолдарында, көлік тұрақтарында, порттарда немесе әуе айлақтарында қауіпсіздікті қамтамасыз ету немесе олардың қозғалысын басқару құрылғылары; аталған	0%

		құрылғылар мен жабдықтардың бөлшектері	
342	8702 10	- қысымнан жалын шыгаратын поршеньді іштеп жану қозғалтқышы гана бар (дизелі немесе жартылай дизелі)	0%
343	8702 90	- өзгелері	0%
344	8703 22	- - қозғалтқыш цилиндрлерінің жұмыс көлемі 1000 см ³ асатын, бірақ 1500 см ³ аспайтын	0%
345	8703 23	- - қозғалтқыш цилиндрлерінің жұмыс көлемі 1500 см ³ асатын, бірақ 3000 см ³ аспайтын	0%
346	8703 24	- - қозғалтқыш цилиндрлерінің жұмыс көлемі 3000 см ³ асатын	0%
347	8703 33	- - қозғалтқыш цилиндрлерінің жұмыс көлемі 2500 см ³ асатын	0%
348	8703 80	- тек электр қозғалтқышымен қозгалатын өзге де көлік құралдары	0%
349	8704 10	- жолсыз жағдайда пайдалануға арналған өзі түсіретін автомобилдер	0%
350	8704 22	- - көлік құралының толық салмағы 5 тоннадан асады, бірақ 20 тоннадан аспайды	0%
351	8704 23	- - көлік құралының толық салмағы 20 тоннадан асады	0%
352	8705 30	- өрт сөндіруші көлік құралдары	0%
353	8705 90	- өзгелері	0%
354	8707 90	- өзгелері	0%
355	8708 29	- - өзгелері	0%
356	8708 30	- тежегіштер, сервокүшеткіші бар тежегіштер, олардың бөліктері	0%
357	8708 40	- беріліс қораптары мен олардың бөліктері	0%

358	8708 70	- жүріс доңгалактары, олардың бөліктері мен керек- жараптары	0%
359	8708 80	аспа жүйелері және олардың бөліктері (амортизаторларды қоса алғанда)	0%
360	8708 99	- - өзгелері	0%
361	8716 10	- "Үй автотіркемесі" типіндегі тұруға немесе автотуристерге арналған тіркемелер мен жартылай тіркемелер	0%
362	8716 20	- ауыл шаруашылығына арналған өздігіне жүк тиетін немесе өздігінен жүк түсіретін тіркемелер мен жартылай тіркемелер	0%
363	8716 31	- - тіркемелі-цистерналар және жартылай тіркемелі - цистерналар	0%
364	8716 39	- - өзгелері	0%
365	8716 40	- өзге де тіркемелер және жартылай тіркемелер	0%
366	8716 80	- өзге де көлік құралдары	0%
367	8716 90	- бөліктері	0%
368	9401 41	- - сұректен жасалған	0%
369	9401 61	- - қапталған жиһаз	0%
370	9403 20	- өзге де металл жиһаз	0%
371	9403 30	- мекемелерде пайдаланылатын типтегі ағаш жиһаз	0%
372	9403 40	- асхана типіндегі ағаш жиһаз	0%
373	9403 50	- ұйықтайдын бөлме типіндегі ағаш жиһаз	0%
374	9403 60	- өзге де ағаш жиһаз	0%
375	9403 70	- пластмассадан жасалған жиһаз	0%

3-ҚОСЫМША

ТАУАРЛАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕГІН АЙҚЫНДАУ ҚАҒИДАЛАРЫ

I БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап

Колданылу мақсаттары

Осы Қосымшада көзделген Тауарлардың шығу тегін айқындау қағидалары осы Келісімге сәйкес тарифтік преференциялар беру мақсаттары үшін ғана қолданылады.

2-бап

Анықтамалар

Осы Қағидалардың мақсаттары үшін:

- a) "акваөсіру" - өндірісті арттыру мақсатында, мысалы тұрақты балық жіберу, қоректендіру немесе жыртқыштардан қорғау арқылы даму мен өсу процестеріне әсер ету арқылы уылдырық, құрт шабақтар, шабақтар және дернәсілдер сияқты шикізаттан су организмдерін, оның ішінде балықтарды, моллюскаларды, шаян тәрізділерді, басқа да су омыртқасыздарын және су өсімдіктерін өсіру;
- b) "үәкілетті орган" - Тарап осы Келісімнің мақсаттары үшін тауарлардың шығу тегі туралы сертификаттарды беруге үәкілеттік берген құзыретті орган;
- c) "партия" - экспорттаушыдан жүк алушыға бір немесе бірнеше көлік құжаттары бойынша бір мезгілде жөнелтілетін тауарлар;
- d) "экспорттаушы" - сыртқы сауда шарты (келісімшарты) бойынша тауарларды сатушы, жүк жөнелтуші, тауарларды беруші немесе өндіруші;
- e) "FCA беру шарттарындағы құн" - аумағында "Инкотермс" 2020 сауда терминдерін түсіндірудің халықаралық қағидаларына сәйкес тауарлар бірінші тасымалдаушыға берілетін Тарапта өндірушіге төленуге жататын, кедендік ресімдеу, ішкі салықтар және басқа да ілеспе шығыстар сияқты тауарлардың экспорттына байланысты шығыстардың құнын қамтитын тауарлар құны;
- f) "импорттаушы" - сыртқы сауда шарты (келісімшарты) бойынша тауарларды сатып алушы немесе жүк алушы;
- g) "тауар" - егер тіпті материал ретінде басқа өндірістік операцияда одан әрі пайдалануға арналған болса да, алынған немесе өндірілген тауар;
- h) "материал" - ингредиентті, шикізатты, тауарлардың құрауышын немесе бөлігін қоса алғанда, тауарды өндіру кезінде пайдаланылатын немесе тұтынылатын, физикалық түрғыдан тауарға қосылған немесе басқа тауарды өндіру кезінде өндеуге ұшырайтын кез келген зат немесе материя;
- i) "шығарылмайтын тауарлар" немесе "шығарылмайтын материалдар" - осы Қағидаларда көзделген тауарлардың шығу тегін айқындау өлшемшарттарына сай келмейтін тауарлар немесе материалдар және (немесе) шығу тегі белгісіз тауарлар мен материалдар;
- j) "шығарылатын тауарлар" немесе "шығарылатын материалдар" - осы Қағидаларда көзделген тауарлардың шығу тегін айқындау өлшемшарттарына сай келетін тауарлар немесе материалдар;
- k) "өндіруші" - Тараптың аумағында тауарлар өндіруді жүзеге асыратын тұлға;

l) "өндіріс" - осында тауарларды өсіруді, өндіруді, астық жинауды, молайтуды, алуды, жинауды, ұстауды, балық аулауды, аңшылықты, осында тауарларды өндеуді, қайта өндеуді немесе құрастыруды қамтитын тауарларды алу тәсілдері;

ш) "тауардың шығу тегі туралы құжат" - осы Қағидаларда көзделген тауардың шығу тегі туралы сертификат немесе тауардың шығу тегі туралы декларация; және

п) "верификациялаушы орган" - верификациялау рәсімдерін өткізуге Тарап уәкілеттік берген құзыретті мемлекеттік орган.

3-бап

Тауарлардың шығу тегін айқындау өлшемшарттары

Осы Қағидалардың мақсаттары үшін, егер тауарлар:

а) осы Қағидалардың 4-бабына сәйкес осында Тарапта толық алынса немесе өндірілген болса;

б) шығарылмайтын материалдар құнының пайыздық үлесі FCA шарттарында тауар құнының елу (50) пайызынан аспайтын немесе Үйлестірілген жүйеге сәйкес алынған тауардың коды алғашқы төрт белгінің кез келгенінің деңгейінде шығарылмайтын материалдар кодынан ерекшеленетін жағдайда, осында Тарапта осында материалдар пайдаланыла отырып өндірілген болса; немесе

с) осы Тарапта бір немесе бірнеше Тараптан шығарылатын материалдардан ғана өндірілген болса, осы Тараптан шығарылатын тауарлар деп есептеледі.

4-бап

Толық алынған немесе өндірілген тауарлар

Осы Қағидалардың 3-бабын қолдану мақсаттары үшін мынадай тауарлар Тарапта толық алынған немесе өндірілген тауарлар деп танылады:

а) осында Тарапта өсірілген немесе жиналған жемістерді, жидектерді, гүлдерді, көкөністерді, ағаштарды, балдырларды, саңырауқұлактарды және тірі өсімдіктерді қоса алғанда, өсімдіктер мен өсімдік текті өнімдер;

б) осында Тарапта дүниеге келген және өсірілген тірі жануарлар;

с) осында Тарапта тірі жануарлардан алынған өнім;

д) осында Тарапта дүниеге келген және өсірілген жануарларды сою нәтижесінде алынған өнім;

е) осында Тарапта жинау, аң аулау, ұстап алу, балық аулау кәсіпшілігі, өсіру, молайту, акваөсіру нәтижесінде алынған өнім;

ф) осында Тараптың ауасынан, топырағынан, суынан немесе теңіз түбінен және оның жер қойнауынан алынған немесе өндірілген минералдық өнімдер мен басқа да пайдалы қазбалар;

g) осындай Тарапта тіркелген және оның туын көтеріп жүзетін кеме Тараптың аумақтық теңізінің (суларының) шегінен тыс жерлерде аулаған теңіз балық аулау кәсіпшілігінің өнімі және теңіз кәсіпшілігінің басқа да өнімі;

h) осындай Тарапта тіркелген және оның туын көтеріп жүзетін қайта өндеуші кеме бортында осы Баптың "g" тармақшасында көрсетілген өнімнен ғана алынған өнім;

i) Тараптың осы теңіз түбін немесе осы теңіз қойнауларын игеруге айрықша құқықтары болған жағдайда, осындай Тараптың аумақтық теңізінің (суларының) шегінен тыс жерлерде теңіз түбінен немесе теңіз қойнауынан алынған өнім;

j) осындай Тарапта өндіру және тұтыну нәтижесінде алынған қалдықтар мен сыйықтар;

k) осындай бұйымдар шикізатқа қайта өндеу үшін ғана жарамды болған жағдайда, осындай Тарапта құрастырылған, тұтынуда болған бұйымдар;

l) осындай Тарапта тіркелген ғарыш кемелерінде ашық ғарышта алынған өнім; және

m) осындай Тарапта осы Баптың "a" - "1" тармақшаларында көрсетілген тауарлардан ғана өндірілген немесе алынған тауарлар.

5-бап

Шығарылмайтын материалдардың үлесі

Осы Қағидаларды қолдану мақсаттары үшін шығарылмайтын материалдар құнының пайыздық үлесі (бұдан әрі "NOM" деп аталады) мынадай формула бойынша есептеледі:

Шығарылмайтын материалдардың құны

NOM = _____ * 100%

FCA құны

мұндағы шығарылмайтын материалдардың құны:

a) Тарапқа осындай материалдарды әкелу кезіндегі кедендік құн; немесе

b) егер кедендік құны белгісіз немесе белгілеу мүмкін болмаған жағдайда - тауарларды өндеу немесе қайта өндеу жүзеге асырылған Тараптың аумағында шығарылмайтын материалдар үшін төленген немесе төлеуге жататын, құжатпен расталған бірінші баға.

6-бап

Жеткіліксіз өндеу немесе қайта өндеу

1. Бөлек немесе бір-бірімен ұштастырылып жүзеге асырылатын мына операциялар осы Қағидалардың 3-бабының талаптарын орындау үшін жеткіліксіз деп есептеледі:

a) тауарды тасымалдау немесе сақтау кезінде оның сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі операциялар;

- b) мұздату және мұзын еріту;
- c) буып-түю және қайта буып-түю;
- d) жуу, тазалау, шаңын, тотығын, майын, бояуын немесе басқа жамылғыларын кетіру;
- e) тоқыманы үтіктеу немесе сығымдау;
- f) бояу, жалтырату, лактау, май жағу;
- g) дәнді дақылдардың және күріштің қабығын аршу, ішінара немесе толығымен ағарту, әрлеу және жылтырату;
- h) қантты бояу немесе кесек қантты қалыптастыру;
- i) жемістер, көкөністер мен жаңғақтарды тазалау, дәндерін алу және олардың қабығын аршу;
- j) қайрау, тегістеу немесе ұнтақтау;
- k) кесу;
- l) елеу, іріктеу, сұрыптау, сыныптау;
- m) шөлмектерге, банкілерге, флакондарға өлшеп-құю, қаптарға, жәшіктерге, қораптарға өлшеп-салу, ұстіңгі бетке бекіту және буып-түю жөніндегі басқа да операциялар;
- n) өнімге немесе оның қаптамасына белгілерді, логотиптерді, заттаңбаларды және басқа да осыған ұқсас айырым белгілерін салу немесе мөрін басу;
- o) өнімдерді (құрауыштарды) алынған өнімнің бастапқы құрауыштарынан айтарлықтай ерекшеленуіне алып келмейтіндей араластыру;
- p) тауарды қарапайым құрастыру және тауарды бөліктеге бөлшектеу;
- q) малды сою, етті сұрыптау; және
- r) тауарларды мақсаты бойынша пайдалану.

2. Осы Баптың 1-тармағын қолдану мақсаттары үшін қарапайым операция деп жүзеге асырылуы үшін арнайы машиқты (дағдыларды), осы операция үшін арнайы соған арналған машиналарды, аспаптарды немесе жабдықтарды қолдану талап етілмейтін операция түсініледі.

7-бап

Шығару тегінің кумуляциясы

Осы Қағидалардың 3-бабына нұқсан келтірілмей, бір Тараптан шығарылатын және екінші Тарапта тауар өндіруде пайдаланылатын тауарлар осы Қағидалардың 6-бабының 1-тармағында көрсетілген операциялардан ерекшеленетін, оларды қайта өндеу жөніндегі соңғы операциялар орындалған

Тараптан шығарылған тауарлар ретінде қарастырылуға тиіс. Кейіннен өндеу үшін пайдаланылатын тауарлардың шығу тегі құжатпен расталуға тиіс.

8-бап

De Minimis

1. Тауар сыныптамасын өзгерту жөніндегі талаптарды қанағаттандырмайтын тауарлар, дегенмен, егер мұндай тауарлар осы Қағидалардың қолданылатын қалған талаптарына сай келсе және оларға қатысты тауарлардың шығу тегін айқындаудың осындай өлшемшарты орындалмайтын барлық пайдаланылған шығарылмайтын материалдардың құны FCA шарттарындағы тауарлар құнының он (10) пайызынан аспаса, шығарылатын тауарлар ретінде қарастырылады.

2. Осы Баптың 1-тармағында көрсетілген материалдардың құны НОМ-ды есептеу мақсаттары үшін шығарылмайтын материалдардың құнына енгізілуге тиіс.

9-бап

Керек-жарақтар, қосалқы бөлшектер, қуралдар, нұсқаулықтар және ақпараттық материалдар

1. Осы Баптың 2-тармағында көрсетілген керек-жарақтардың, қосалқы бөлшектердің, қуралдардың, нұсқаулықтардың және ақпараттық материалдардың шығу тегі өздерімен қоса берілетін тауарлармен бірдей болуға тиіс.

2. Осы Бапты қолдану мақсаттары үшін керек-жарақтар, қосалқы бөлшектер, қуралдар, нұсқаулықтар және ақпараттық материалдар деп мыналар түсініледі:

а) тауарлармен бірге сынныталатын және берілетін керек-жарақтар, қосалқы бөлшектер, қуралдар, нұсқаулықтар және ақпараттық материалдар. Бұл ретте оларға жеке инвойс қойылмауға тиіс; және

б) тауарлармен бірге ұсынылған керек-жарақтардың, қосалқы бөлшектердің, қуралдардың, нұсқаулықтардың және ақпараттық материалдардың жинақталуы, саны мен құны осындай тауарлар үшін әдеттегідей болып табылады.

3. Осы Баптың 1-тармағының ережелеріне қарамастан, НОМ-ды есептеу мақсаттары үшін керек-жарақтардың, қосалқы бөлшектердің, қуралдардың, нұсқаулықтар мен ақпараттық материалдардың құны тауарларды шығару кезінде пайдаланылатын шығарылатын немесе шығарылмайтын материалдардың құнын есептеу кезінде есепке алынады.

10-бап

Бөлшек саудаға арналған қаптама материалдар мен ыдыстар

1. Бөлшек саудаға арналған және тауарлармен бірге сынныталатын қаптама материалдар мен ыдыстардың шығу тегі өздерімен қоса берілетін тауарлармен бірдей деп қарастырылуға тиіс.

2. Осы Баптың 1-тармағының ережелеріне қарамастан, НОМ-ды есептеу мақсаттары үшін бөлшек саудаға арналған қаптама материалдар мен ыдыстардың құны тауарларды шығару кезінде пайдаланылатын шығарылатын немесе шығарылмайтын материалдардың құнын есептеу кезінде есепке алынады.

11-бап

Тасымалдауға арналған қаптама материалдар мен ыдыстар

Тек қана тауарларды тасымалдауға арналған қаптама материалдар мен ыдыстар тауарлардың шығу тегін айқындау кезінде есепке алынбауға тиіс.

12-бап

Жиынтықтар

Үйлестірілген жүйені интерпретациялаудың үшінші Негізгі ережесіне сәйкес жиынтық ретінде сыныпталатын тауарлар, егер мұндай жиынтықтың барлық құрауыштары шығарылатын тауарлар болып табылса, шығарылатын тауарлар ретінде қарастырылуға тиіс. Сонымен қатар, егер жиынтық шығарылатын тауарлардан, сол сияқты шығарылмайтын тауарлардан да тұратын болса, егер ондағы шығарылмайтын тауарлардың құны FCA беру шарттарындағы жиынтық құнының он бес (15) пайзынан аспаса, шығарылатын жиынтық деп танылады.

13-бап

Аралық тауарлар

Егер шығарылмайтын материалдар осы Қағидалардың 3-бабында көрсетілген талаптарға сай келсе, онда олардан алынған тауарлар шығарылатын тауарлар болып есептеледі және осы тауарларды тұпкілікті тауарды кейіннен өндіру үшін пайдаланған кезде мұндай шығарылмайтын тауарлар осындай тұпкілікті тауардың шығу тегін айқындау кезінде есепке алынбайды.

14-бап

Жанама материалдар

Тауарлардың шығу тегін айқындаған кезде өндіріс кезінде пайдаланылуы мүмкін және тауар құрамына қосылмайтын мынадай жанама материалдардың шығу тегі есепке алынбайды:

- отын және энергия;
- қуралдар, мөртабандар және пресс-нысандар;
- жабдықтар мен ғимараттарға техникалық қызмет көрсетуде пайдаланылатын қосалқы бөлшектер мен материалдар;

d) өндірісте немесе жабдық пен ғимараттарды пайдалану кезінде пайдаланылатын жағармай материалдары, қоспалар және басқа да материалдар;

e) қауіпсіздікті қамтамасыз етуге арналған қолғаптар, көзілдірік, аяқ киім, киім, жабдық;

f) тауарларды тестілеу немесе тексеру үшін пайдаланылатын жабдық, құрылғылар;
g) катализаторлар және еріткіштер; және

h) тауарлар құрамына қосылмаған, бірақ тауарларды өндіру кезінде оларды пайдалану өндірістік процестің бір бөлігі ретінде ұсынылуы мүмкін кез келген басқа да материалдар.

15-бап

Тікелей беру

1. Тараптар арасында немесе Тараптар болып табылмайтын елдердің аумақтары арқылы тікелей өткізілетін шығарылатын тауарларды тасымалдау процесінде мынадай шарттар сақталған кезде:

a) тауарларды түсіру, тиеу, сактау жөніндегі операцияларды және олардың жай-күйінің сақталуын қамтамасыз етуге бағытталған басқа да қажетті операцияларды қоспағанда, тауарлар қандай да бір операцияларға ұшырамаса; және

b) тауарлар мұндай елдерде сауда немесе тұтыну объектісі болып табылмаса, оларға қатысты тарифтік преференциялар беріледі.

2. Егер шығарылатын тауарлар Тараптар болып табылмайтын елдердің аумақтары арқылы берілетін болса, импорттаушы Тараптың кеден органына мынадай құжаттардың бірі ұсынылуға тиіс:

a) тауарларды бір Тараптың аумағынан екінші Тараптың аумағына өткізу бағытын растайтын және тауарлардың сипаттамасын қамтитын, сондай-ақ тасымалдау шарттарына, пайдаланылатын көлік құралдарының атауына және контейнерлердің номіріне байланысты қолданылатын көлік құжаттары; немесе

b) тауарлардың сипаттамасын қамтитын, сондай-ақ тауарлардың кедендейк бақылауда болуын және осы Баптың 1-тармағының "а" тармақшасында көзделген шарттардың орындалуын растайтын, тауарлардың транзиттік өткізілуі жүріп жатқан Тараптар болып табылмайтын елдердің кеден органдары берген құжаттар.

3. Осы Баптың 2-тармағында көрсетілген құжаттарға қосымша тікелей берудің сақталуын растайтын кез келген басқа да құжаттар ұсынылуы мүмкін.

4. Егер декларант иморттаушы Тараптың кеден органдарына тікелей беру шарттарының сақталуын құжатпен растауды ұсынбаса, тарифтік преференциялар берілмейді.

16-бап

Үшінші елдің инвойсы

Импорттаушы Тарап осы Қағидаларда көзделген талаптар сақталған жағдайда, Тарапта тіркелген адам, сол сияқты Тарап болып табылмайтын елде тіркелген адам инвойс қойған шығарылатын тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беруге тиіс.

II БӨЛІМ. ТАУАРЛАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕГІН ҚҰЖАТПЕН РАСТАУ

17-бап

Жалпы талаптар

1. Тараптан шығарылатын тауарларды кез келген Тарапқа әкелу кезінде тауардың шығу тегі туралы мынадай құжаттардың бірі:

а) осы Қағидалардың 28-бабында белгіленген жағдайларды қоспағанда, осы Қағидалардың 19-бабына сәйкес берілген тауардың шығу тегі туралы сертификат (ЕАМ нысаны); немесе

б) осы Қағидалардың 21-бабына сәйкес ресімделген тауардың шығу тегі туралы декларация ұсынылған жағдайда, осындай тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беріледі.

2. Осы Баптың 1-тармағының ережелеріне қарамастан, осы Қағидалардың 18-бабында белгіленген жағдайларда, осы Бапта көзделген қандай да бір құжаттарды ұсынбастан, шығарылатын тауарларға қатысты тарифтік преференциялар берілуге тиіс.

18-бап

Тауарлардың шығу тегі туралы құжаттарды ұсыну талап етілмейтін жағдайлар

Әкелінетін тауарлардың кедендей құны екі жұз (200) евродан немесе иморттаушы Тараптың валютасына баламалы мәннен аспайтын жағдайларда, мұндай әкелу бір немесе бірнеше берудің бір бөлігі болып табылмайтын, оларға қасақана бөлу тауардың шығу тегі туралы құжатты ұсынудан жалтару тәсілі ретінде негізді түрде қарастырылуы мүмкін жағдайларда, тарифтік преференциялар алу мақсаттары үшін тауардың шығу тегі туралы құжаттарды ұсыну талап етілмейді.

19-бап

Тауардың шығу тегі туралы сертификат

1. Өндірушінің, экспорттаушының немесе олардың уәкілетті өкілдерінің өтініші негізінде Тараптың уәкілетті органы беретін тауарлардың шығу тегін растайтын құжат тауардың шығу тегі туралы сертификат болып табылады. Өтініш жазбаша түрде немесе, егер экспорттаушы Тараптың заннамасына сәйкес рұқсат етілсе, электрондық түрде ресімделуге тиіс.

2. Осы Қағидалардың 28-бабының 3-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, тауардың шығу тегі туралы сертификат қағаз жеткізгіштегі түпнұсқа құжат түрінде беріледі.

3. Экспортталатын тауарлар осы Қағидаларды түсінуде Тарап аумағынан шығарылатын болып есептелуі мүмкін барлық жағдайларда тауардың шығу тегі туралы сертификат тауарлар экспортталғанға дейін немесе оларды экспорттау кезінде беріледі.

4. Экспорттаушы Тараптың уәкілетті органы осы Қағидаларға Қосымшада көзделген форматқа және оны толтыруға қойылатын талаптарға сәйкес тауардың шығу тегі туралы сертификат беруді қамтамасыз етуге тиіс.

5. Тауардың шығу тегі туралы сертификат тауарлардың бір партиясына беріледі және оны уәкілетті орган берген күннен бастап он екі (12) ай ішінде тарифтік преференциялар беру мақсаттары үшін пайдаланылуы мүмкін. Берілген тауарлардың нақты салмағы тауардың шығу тегі туралы сертификатта көрсетілген салмақтың бес (5) пайзызынан аспауға тиіс.

20-бап

Тауардың шығу тегі туралы сертификатты берудің ерекше жағдайлары

1. Егер тауардың шығу тегі туралы сертификат тауарлар экспортталғанға дейін немесе оларды экспорттау кезінде берілмеген жағдайда, ол кейіннен берілуі мүмкін. Бұл жағдайда тауардың шығу тегі туралы сертификатта "КЕЙІННЕҢ БЕРІЛДІ" ("ISSUED RETROACTIVELY" немесе "ISSUED RETROSPECTIVELY") деген сөздер жазылуға тиіс.

2. Қағаз жеткізгіште түпнұсқа құжат түрінде берілген тауардың шығу тегі туралы сертификат ұрланған, жоғалған немесе жойылған жағдайда, өндіруші, экспорттаушы немесе олардың уәкілетті өкілдері оның расталған телнұсқасын алу үшін уәкілетті органға жүгіне алады. Расталған телнұсқада "ТАУАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕП ТУРАЛЫ СЕРТИФИКАТТЫҢ ТЕЛНҰСҚАСЫ, НӨМІРІ_ КҮНІ_" ("DUPLICATE OF THE CERTIFICATE OF ORIGIN NUMBER DATE_") деген сөздер жазылуға тиіс. Тауардың шығу тегі туралы сертификаттың расталған телнұсқасы тарифтік преференциялар беру мақсаттары үшін тауардың шығу тегі туралы сертификаттың түпнұсқасы берілген күннен бастап он екі (12) айдан аспайтын, осындай телнұсқа берілген мерзім ішінде пайдаланылуы мүмкін.

3. Тауардың шығу тегі туралы сертификатта жасалған кездейсоқ қателер немесе олқылықтар анықталған жағдайда, уәкілетті орган осындай қателер немесе олқылықтар бар сертификаттың орнына тауардың шығу тегі туралы жаңа сертификат беруге тиіс. Бұл ретте кездейсоқ қателер немесе олқылықтар анықталған сертификат жойылуға тиіс. Бұл жағдайда тауардың шығу тегі туралы мұндай жаңа сертификатта "ТАУАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕП ТУРАЛЫ СЕРТИФИКАТТЫҢ ОРНЫНА БЕРІЛДІ, НӨМІРІ_ КҮНІ_" ("

ISSUED IN SUBSTITUTION FOR THE CERTIFICATE OF ORIGIN NUMBER_DATE_ ") деген сөздер жазылуға тиіс. Тауардың шығу тегі туралы жаңа сертификат тауардың шығу тегі туралы осындай жаңа сертификат берілген күннен бастап он екі (12) айдан аспайтын мерзім ішінде тарифтік преференциялар беру мақсаттары үшін пайдаланылуы мүмкін.

4. Басқа Тараптардың аумағында қандай да бір қайта өндіреуге немесе өндіреуге ұшырамаған шығарылатын тауарлар Тараптар арасында өткізілген жағдайда, тауарларды экспорттау болжанатын Тараптың уәкілетті органы ауыстырылатын сертификат бере алады. Ауыстырылатын сертификат осындай тауарлар бұрын әкелінген Тараптың уәкілетті органы берген тауардың шығу тегі туралы сертификаттың негізінде берілуге тиіс және онда "ТАУАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕП ТУРАЛЫ СЕРТИФИКАТ НЕГІЗІНДЕ БЕРІЛДІ, НӨМІРІ_ KYНІ_" ("ISSUED ON THE BASIS OF CERTIFICATE OF ORIGIN NUMBER DATE_") деген сөздер жазылуға тиіс. Тауардың шығу тегі туралы осындай ауыстырылатын сертификат тауардың шығу тегі туралы осындай ауыстырылатын сертификат берілген күннен бастап он екі (12) айдан аспайтын мерзім ішінде тарифтік преференциялар беру мақсаттары үшін пайдаланылуы мүмкін.

21-бап

Тауардың шығу тегі туралы декларация

1. Өндіруші немесе экспорттаушы кедендей күны бес мың (5000) еуродан немесе импорттаушы Тараптың валютасымен баламалы мәннен аспайтын шығарылатын тауарлар партиясына осы Қағидалардың 17-бабы 1-тармағының "Ъ" тармақшасында көрсетілген тауардың шығу тегі туралы декларация ресімдеуі мүмкін.

2. Тауарға қатысы бар кез келген коммерциялық құжатта өндіруші немесе экспорттаушы жасаған тауардың шығу тегі туралы мәлімдеме тауардың шығу тегі туралы декларацияны білдіреді. Тауардың шығу тегі туралы декларация ағылшын тілінде баспа тәсілімен жазылуға тиіс.

3. Экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органдың сұрау салуы бойынша тауардың шығу тегі туралы декларацияны ресімдеген өндіруші немесе экспорттаушы осындай сұрау салуда көрсетілген тауарлардың шығу тегін, сондай-ақ олардың осы Қағидалардың өзге де талаптарына сәйкестігін растайтын барлық қажетті құжаттарды кез келген уақытта ұсынуға дайын болуға тиіс.

4. Тауарлардың шығу тегі туралы декларация шығарылатын тауарлардың бір партиясына ресімделеді және ол куәландырылған күннен бастап он екі (12) ай ішінде тарифтік преференциялар беру мақсатында пайдаланылуы мүмкін. Берілген тауарлардың нақты салмағы тауардың шығу тегі туралы декларацияны қамтитын коммерциялық құжатта көрсетілген салмақтың бес (5) пайзынан көп аспауға тиіс.

5. Импорттаушы Тараптың кеден органдарында тауардың шығу тегі туралы декларацияда мәлімделген мәліметтердің дәйектілігіне немесе тауарлардың тауардың шығу тегін айқындау өлшемшарттарына сәйкестігіне қатысты негізделген күмәндар болған жағдайда, мұндай кеден органдары тауардың шығу тегі туралы сертификатты сұратуға құқылы.

22-бап

Болмашы алшақтықтар

1. Егер тауардың шығу тегі күмән туғызбаса, тауардың шығу тегі туралы құжатта қамтылған ақпарат пен импорттаушы Тараптың кеден органына ұсынылған құжаттарда қамтылған ақпарат арасында болмашы алшақтықтардың табылуы, егер онда көрсетілген мәліметтер ұсынылған тауарларға іс жүзінде сәйкес келсе, ол өзінен-өзі тауардың шығу тегі туралы құжатты жарамсыз деп тану үшін негіз болып табылмауға тиіс.

2. Егер тауардың шығу тегі туралы құжатта бірнеше тауар мәлімделген болса, онда осындай тауарлардың біреуіне қатысты проблеманың туындауы тауардың шығу тегі туралы осындай құжатта көрсетілген қалған тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беруге әсер етпеуге немесе оларды беруді кейінге қалдырмауға тиіс.

23-бап

Құжаттарды сақтау жөніндегі талаптар

1. Тауардың шығу тегі туралы сертификатты беру жөніндегі өтінішпен жүгінген өндіруші немесе экспорттаушы уәкілетті органға ұсынылған барлық құжаттаманы және құжаттардың көшірмелерін тауардың шығу тегі туралы сертификат берілген күннен бастап кемінде үш (3) жыл сақтауға тиіс.

2. Өзіне тарифтік преференциялар берілген импорттаушы тауардың шығу тегі туралы құжаттың көшірмесін осындай тарифтік преференциялар берілген күннен бастап кемінде үш (3) жыл сақтауға тиіс.

3. Тауардың шығу тегі туралы сертификатты беру жөніндегі өтінішті және онымен байланысты барлық құжатты уәкілетті орган тауардың шығу тегі туралы осындай сертификат берілген күннен бастап кемінде үш (3) жыл сақтауға тиіс.

4. Тауардың шығу тегі туралы декларацияны ресімдеген өндіруші немесе экспорттаушы тауарлардың шығу тегін растайтын құжаттардың барлық құжаттамасы мен көшірмелерін тауардың шығу тегі туралы осындай декларация куэландырылған күннен бастап кемінде үш (3) жыл сақтауға тиіс.

ІІІ БӨЛІМ. ТАРИФТІК ПРЕФЕРЕНЦИЯЛАР

24-бап

Тарифтік преференциялар беру

1. Осы Келісімде көзделген тарифтік преференциялар осы Қағидалардың талаптарына сай келетін шығарылатын тауарларға қатысты беріледі.

2. Импорттаушы Тараптың кеден органдары мынадай:

а) әкелінетін тауарлар осы Қағидалардың 3-бабында белгіленген тауарлардың шығу тегін айқындау өлшемшарттарына сай келетін;

б) осы Қағидалардың 15-бабында белгіленген тікелей жеткізу талаптары сақталатын; және

с) әкелінетін тауарлардың шығу тегі осы Қағидалардың талаптарына сәйкес тауардың шығу тегі туралы құжатпен расталатын шарттар орындалған кезде шығарылатын тауарларға қатысты тарифтік преференциялар береді.

3. Егер тауарларды әкелу кезінде тауардың шығу тегі туралы тиісті құжат берілмесе немесе оны тікелей жеткізу талабының сақталуы құжатпен расталмаса, импорттаушы Тарап мұндай тауарға барынша қолайлышық режимі шеңберінде қолданылатын кедендей әкелу бажының мөлшерлемесінде салық салады немесе, егер бұл көзделген болса, кедендей әкелу бажын төлеу жөніндегі міндеттің орындалуын қамтамасыз етуді енгізуі талап етеді. Қорсетілген жағдайда, импорттаушы Тараптың заңнамасына және қағидаларына сәйкес тарифтік преференцияларды қалпына келтіру үшін және осы Баптың барлық талаптары орындалған жағдайда, импорттаушы кедендей декларация тіркелген күннен бастап он екі (12) ай ішінде артық төленген кедендей әкелу баждарының сомасын немесе енгізілген қамтамасыз етуді қайтару жөніндегі өтінішпен жүргіне алады.

4. Осы Баптың 2-тармағының ережелеріне қарамастан, егер импорттаушы Тарап кеден органдарының тарифтік преференциялар мәлімделген тауарларға қатысты олардың шығу тегіне және (немесе) тауардың шығу тегі туралы ұсынылған сертификаттың дәйектілігіне қатысты негізделген күмәндары болса, мұндай кеден органдары осы тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беруді верификациялық рәсімдердің нәтижелерін алу үшін қажетті кезеңге тоқтата тұруы мүмкін. Дегенмен, мұндай тауарларды кеден органдары осындай импорттаушы Тараптың заңнамасы мен қағидаларының талаптарына сәйкес шығаруы мүмкін.

25-бап

Тарифтік преференциялар беруден бас тарту

1. Егер тауарлар осы Қағидалардың талаптарына сәйкес келмеген немесе тауарларды импорттаушы немесе экспорттаушы осы Қағидалар ережелерінің сақталуын қамтамасыз етпеген жағдайда, импорттаушы Тараптың кеден органдары

тарифтік преференциялар беруден бас тарта алады және осындай Тараптың заңнамасына және қағидаларына сәйкес төленбеген кеден баждарын өндіріп ала алады.

2. Импорттаушы Тараптың кеден органдары мынадай жағдайларда:

а) тауарлар осы Қағидалардың 3-бабында көзделген тауарлардың шығу тегін айқындау өлшемшарттарына сәйкес келмеген;

б) осы Қағидалардың 15-бабында белгіленген тікелей жеткізу талаптары сақталмаған;

с) тауардың шығу тегі туралы құжат импорттаушы Тараптың кеден органдарына ұсынылмаған немесе тауардың шығу тегі туралы ұсынылған құжат осы Қағидаларға Қосымшада көзделген талаптарды бұза отырып ресімделген немесе толтырылған;

тауардың шығу тегі туралы құжатта көрсетілген тауарлар кедендік декларацияда көрсетілген тауарлармен сәйкестендірілмеген жағдайда тарифтік преференциялар беруден бас тартады. Дегенмен, импорттаушы Тараптың кеден органдарының тауардың шығу тегі туралы құжатта көрсетілген Үйлестірілген жүйе бойынша тауар кодының тауардың нақты сыныптамасына сәйкес келмеуі өзінен-өзі тарифтік преференцияларды беруден бас тартуға себеп болмауға тиіс;

е) декларацияланған әкелінген тауарлардың нақты салмағы тауардың шығу тегі туралы құжатта көрсетілген салмақтың бес пайызынан асқан;

ф) осы Қағидалардың 21-бабының 5-тармағында, сондай-ақ 28-бабының 5 және 9-тармақтарында көзделген жағдайларда импорттаушы Тараптың кеден органдарының сұрау салуы бойынша тауардың шығу тегі туралы сертификат ұсынылмаған;

г) кедендік декларациям.! тіркеу күніне тауардың шығу тегі туралы қағаз жеткізгіштегі түпнұсқа сертификатта, оның көшірмесінде немесе тауардың шығу тегі туралы электрондық сертификатта қамтылған ақпарат осы Қағидалардың 28-бабында көрсетілген электрондық дереккорда қамтылған ақпаратқа сәйкес келмеген;

х) осы Қағидалардың 29 және 30-баптарына сәйкес орындалған верификациялық рәсімдер тауарлардың шығу тегін айқындауға мүмкіндік бермеген немесе тауарлардың тауардың шығу тегін айқындау өлшемшарттарына сәйкес келмейтінін куәландырған;

і) экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органы тауардың шығу тегі туралы сертификаттың берілмегенін (яғни жалған болып табылатынын) не күші жойылғанын (көрі қайтарылғанын) растаған;

ж) импорттаушы Тараптың кеден органы верификация туралы сұрау салу жіберілген күннен бастап торт (4) ай ішінде экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органынан жауап алмаған не алынған жауапта тауарлардың шығу тегін айқындау үшін жеткілікті мәліметтер қамтылмаған;

к) импорттаушы Тараптың кеден органы осы Қағидалардың 30-бабының 2-тармағында көзделген верификациялық сапар жасау туралы сұрау салу жіберілген күннен бастап алпыс (60) күн ішінде экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органынан осы Қағидалардың 30-бабының 5-тармағында көзделгендей сапар жасауға

жазбаша келісім алмаған немесе ол осындағы верификациялық сапар жасауға бас тартқан жағдайларда тарифтік преференциялар беруден бас тартады.

IV БӨЛІМ. ӘКІМШІЛК ҮНТҮСМЕСІ

26-бап

Уәкілетті және верификациялаушы органдар

Тараптардың үкіметтері уәкілетті және верификациялаушы органдарды тағайындауға немесе сақтауға тиіс.

27-бап

Хабарламалар

1. Осы Келісім құшіне енгенге дейін әрбір Тарап тиісінше Еуразиялық экономикалық комиссия және Монголияның құзыретті органы арқылы мынадай мәліметтерді екінші Тарапқа жіберуге тиіс:

а) Тараптардың әрбір уәкілетті және верификациялаушы органдарының атаулары мен мекенжайлары;

б) Тараптардың уәкілетті органдарының мөрлері бедерлерінің түпнұсқа және түсінікті үлгілері;

с) верификациялық рәсімдерді оқайлату мақсатында Тараптардың кеден және верификациялаушы органдарының электрондық поштасының байланыс мекенжайлары;

д) осы Қағидалардың 28-бабында көрсетілген электрондық дерекқорлардың электрондық мекенжайлары, сондай-ақ осындағы электрондық дерекқорларға қол жеткізуді жүзеге асыру үшін қажетті талаптар туралы ақпарат (егер талап етілсе, пайдаланушылардың аттары мен парольдер).

2. Монголия Еуразиялық экономикалық комиссияға осы баптың 1-тармағының "b" тармақшасында көрсетілген мәліметтерді, сондай-ақ осындағы мәліметтердің кез келген өзгерістері туралы ақпаратты алты түпнұсқа данада ұсынады. Еуразиялық экономикалық комиссия Монголиядан осындағы ақпараттың қосымша жиынтықтарын ұсынуды сұратуға құқылы.

3. Еуразиялық экономикалық комиссия мен Монголия Интернет желісінде Тараптардың әрқайсының уәкілетті және верификациялаушы органдарының атаулары мен мекенжайлары туралы мәліметтерді жариялады.

4. Осы Бапта көзделген мәліметтердің кез келген өзгерістері туралы ақпарат Еуразиялық экономикалық комиссия және Монголияның құзыретті органы арқылы уақтылы және осындағы тәртіппен жіберілуге тиіс.

5. Осы Қағидалардың шеңберіндегі кез келген хабарламалар мен өзара іс-қимылдарды Тараптар тиісті органдар арқылы ағылшын тілінде жүзеге асырады.

28-бап

Электрондық дерекқорларды пайдалану.

Тауарлардың шығу тегі туралы деректер алмасудың электрондық жүйесін өзірлеу және енгізу

1. Тарифтік преференцияларды алу рәсімін оқайлату мақсатында Тараптар уәкілетті органдардың тауардың шығу тегі туралы берілген сертификаттар туралы ақпаратты қамтитын және импорттаушы Тараптың кеден органдарына тауардың шығу тегі туралы осындай сертификаттардың түпнұсқалығын тексеруге мүмкіндік беретін қоргалған электрондық дерекқорларды (бұдан әрі "электрондық дерекқорлар" деп аталады) пайдалана алады.

2. Электрондық дерекқорлар мынадай талаптарға сай келуге тиіс:

- а) қамтылған мәліметтердің толықтығы, өзектілігі және анықтығы;
- б) қамтылған мәліметтерді рұқсатсыз қол жеткізуден, жойылудан, түрлендіруден немесе өзге де заңсыз әрекеттерден қорғау;
- с) тәулік бойы тиісті түрде жұмыс істеуі;
- д) тауардың шығу тегі туралы сертификаттар (қолтаңбалар мен мөртабандар туралы мәліметтерді қоспағанда) туралы мәліметтерді осындай сертификаттар берілген күннен бастап бір (1) күннен кешіктірмей электрондық дерекқорға енгізу және электрондық дерекқор мен сертификаттарда қамтылған мәліметтердің бірдей болуын қамтамасыз ету;

е) осы Қағидалардың 23-бабының 3-тармағында көзделген мерзім ішінде тауардың шығу тегі туралы берілген сертификаттар туралы мәліметтерді сактау; және

ф) импорттаушы Тараптың кеден органдарының электрондық дерекқорында қамтылған мәліметтерді сактау (басып шығару) мүмкіндігі.

3. Мұдделі уәкілетті органдар электрондық дерекқорды енгізген немесе осы Баптың 6-тармағында көзделген Тауарлардың шығу тегі туралы деректермен алмасудың электрондық жүйесін іске асырған кезде (бұдан әрі - "ТШДАЭЖ" деп аталады) тауардың шығу тегі туралы сертификаттар қағаз жеткізгіштегі сертификат түпнұсқасы ресімделмей электрондық түрде (бұдан әрі "тауардың шығу тегі туралы электрондық сертификат" деп аталады) берілуі мүмкін.

4. Егер Тараптар электрондық дерекқорды қолданған жағдайда, тауардың шығу тегі туралы сертификаттың түпнұсқасын импорттаушы Тараптың кеден органдарына ұсыну талап етілмейді. Бұл жағдайда тарифтік преференциялар беру үшін тауардың шығу тегі туралы сертификаттың көшірмесін (қағаз жеткізгіште немесе электрондық түрде) немесе тауардың шығу тегі туралы электрондық сертификатты ұсыну жеткілікті.

5. Егер тауардың шығу тегі туралы сертификат жөніндегі ақпарат кедендей декларация тіркелген күні электрондық дерекқорда қолжетімді болмаса, иморттаушы

Тараптың кеден органы осы Баптың 3-тармағында көзделгендей, сертификат тек қана электрондық түрде берілетін жағдайларды қоспағанда, тауардың шығу тегі туралы сертификаттың түпнұсқасын ұсынуды талап етуге тиіс.

6. Қағазсыз сауданы одан әрі дамыту мақсатында Тараптар мәліметтермен электрондық түрде алмасу тұжырымдамасына негізделген ТШДАЭЖ әзірлеуге және оның жұмыс істеуін қамтамасыз етуге ұмтылуға тиіс.

7. ТШДАЭЖ экспорттаушы Тараптың уәкілетті органдары берген тауардың шығу тегі туралы сертификаттарда қамтылған ақпаратты импорттаушы Тараптың кеден органдарының деректерді электрондық бера арқылы алу мүмкіндігін көздеуге тиіс.

8. ТШДАЭЖ енгізілген жағдайда тауардың шығу тегі туралы сертификаттың түпнұсқасы, оның көшірмесі немесе тауардың шығу тегі туралы электрондық сертификат импорттаушы Тараптың кеден органдарына ұсынылмайды. Мұндай жағдайда тарифтік преференцияларды алу мақсаттары үшін кедендей декларацияда осындай сертификаттың берілген күні мен нөмірі көрсетілуға тиіс.

9. Егер тауардың шығу тегі туралы сертификат жөніндегі ақпарат кедендей декларация тіркелген күні ТШДАЭЖ-да қолжетімді болмаса, импорттаушы Тараптың кеден органы оны кейіннен электрондық дереккорда тексеру үшін тауардың шығу тегі туралы сертификаттың көшірмесін ұсынуды талап етуге тиіс. Уәкілетті органдар электрондық дереккор болмаған кезде, осы Баптың 3-тармағында көзделгендей, сертификат тек қана электрондық түрде берілетін жағдайларды қоспағанда, тауардың шығу тегі туралы сертификаттың түпнұсқасы ұсынылады.

10. ТШДАЭЖ-ны қолдануға арналған барлық талаптар мен техникалық шарттар жеке хаттамада белгіленуге тиіс.

29-бап

Шығу тегін верификациялау

1. Тауардың шығу тегі туралы құжаттың түпнұсқалығына және (немесе) тауардың шығу тегі туралы құжатта мәлімделген тауарлардың осы Қағидалардың 3-бабында белгіленген шығу тегінің өлшемшарттарына сәйкестігіне қатысты негізді құмәндар туындаған жағдайда, сондай-ақ іріктең тексеруді жүзеге асырған кезде импорттаушы Тараптың кеден органдары экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органына тауардың шығу тегі туралы құжаттың түпнұсқалығын және (немесе) тауарлардың олардың шығу тегін айқындау өлшемшарттарына сәйкестігін растау және (немесе) қажет болған кезде тауарларды өндіруші немесе экспорттаушы тарапынан құжатпен растауды (бұдан әрі "верификациялау туралы сұрау салу" деп аталады) ұсыну жөніндегі өтінішпен жүргіне алады.

2. Осы Қағидалардың 25-бабы 2-тармағының "Ь" - "g" тармақшаларында көрсетілген жағдайларда импорттаушы Тараптың кеден органдары тарифтік

преференциялар беруден бас тарту туралы шешім қабылдау мақсаттары үшін верификация туралы сұрау салуды жіберуге міндettі емес.

3. Верификациялау туралы барлық сұрау салуларға өздеріне қатысты осындай сұрау салулар жіберілетін тауарларды сәйкестендіру үшін жеткілікті ақпарат, сондай-ақ тауардың шығу тегі туралы тиісті құжаттардың көшірмелері қоса берілуге тиіс және оларда мұндай сұрау салуларды жіберудің мән-жайлары мен себептері туралы мәліметтер қамтылуға тиіс.

4. Верификациялау туралы сұрау салуды алушы импорттаушы Тараптың кеден органдарына верификациялау туралы осындай сұрау салу жіберілген күннен бастап төрт (4) ай ішінде жауап беруге тиіс.

5. Верификациялау туралы сұрау салу мен оған ілеспе құжаттардың көшірмесі, сондай-ақ верификациялау туралы сұрау салуға жауап иморттаушы Тараптың кеден органы мен экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органы арасында осы Қағидалардың 27-бабының 1-тармағында көрсетілген электрондық поштаның байланыс мекенжайлары арқылы электрондық түрде жіберілуге тиіс.

6. Осы Баптың 1-тармағында көзделген сұрау салуға жауап ретінде экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органы тауардың шығу тегі туралы құжаттың түпнұсқа болып табылатынын-табылмайтынын және (немесе) тауарларды осындай Тараптан шығарылған деп есептеуге болатынын-болмайтынын атап көрсетуге, оның ішінде тауардың шығу тегі туралы осындай құжат ресімделген, өндірушіден және (немесе) экспорттаушыдан алынған сұрау салынатын құжаттарды ұсынуға тиіс. Верификациялау туралы сұрау салуға жауап алынғанға дейін осы Қағидалардың 24-бабы 4-тармағының ережелері қолданылуы мүмкін. Төленген кедендік әкелу баждары немесе кедендік әкелу бажын төлеу жөніндегі міндettі орындаудың енгізілген қамтамасыз етуі, егер верификациялық рәсімдердің алынған нәтижелері осы тауарлардың шығарылатын тауарлар болып табылатынын және осы Қағидалардың барлық талаптарына сай келетінін біржақты түрде куәландыратын болса, қайтаруға жатады.

30-бап

Көшпелі тексеру

1. Егер иморттаушы Тараптың кеден органдары осы Қағидалардың 29-бабында көрсетілген верификациялау туралы сұрау салудың нәтижелеріне қанағаттанбаған болса, олар, айрықша жағдайларда, осы Қағидалардың 23-бабында көрсетілген жазбаларды зерделеу мақсатында және (немесе) тауарларды өндіру кезінде пайдаланылатын объектілерді қарап-тексеру үшін көшпелі тексеру жүргізу жөнінде экспорттаушы Тарапқа сұрау салу жібере алады.

2. Осы Баптың 1-тармағына сәйкес көшпелі тексеру жүргізілгенге дейін импорттаушы Тараптың кеден органдары осындай тексеру жүргізу ниеті туралы жазбаша сұрау салуды (бұдан әрі "көшпелі тексеру жүргізуге сұрау салу" деп аталады) экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органына жіберуге тиіс.

Көшпелі тексеру жүргізуге сұрау салудың көшірмесі импорттаушы Тараптың кеден органы мен экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органы арасында осы Қағидалардың 27-бабының 1-тармағында көрсетілген электрондық поштаның байланыс мекенжайлары арқылы электрондық түрде жіберілуге тиіс.

3. Осы Баптың 2-тармағында көрсетілген көшпелі тексеру жүргізу туралы сұрау салу барынша толық болуға және өзгелерімен қатар мыналарды, *inter alia*:

- a) сұрау салуды жіберген Тарап кеден органдарының атауын;
- b) үй-жайларына баруға тиісті болатын тауарларды өндірушінің және (немесе) экспорттаушының атауын;
- c) көшпелі тексерудің болжамды күндерін;
- d) тексеру нысанасы болып табылатын тауарлар және олардың шығу тегіне байланысты күмәндар туралы мәліметтерді қоса алғанда, ұсынылатын көшпелі тексерудің көлемін; және
- e) өкілдері көшпелі тексеруге қатысады көздейтін құзыретті органдар туралы алдын ала ақпаратты қамтуға тиіс.

4. Экспорттаушы Тараптың верификациялаушы органы үй-жайларына баруға тиісті болатын тауарларды өндірушіден және (немесе) экспорттаушыдан осындай көшпелі тексеру жүргізуге жазбаша келісімді сұратуға және оны Сұрау салушы Тарапқа көшпелі тексеру жүргізуге сұрау салу жіберілген күннен бастап оған алпыс (60) күн ішінде жіберуге тиіс.

5. Егер верификациялаушы органның жазбаша келісімі көшпелі тексеру жүргізуге сұрау салу жіберілген күннен бастап алпыс (60) күн ішінде алынбаған немесе егер көшпелі тексеру жүргізуден бас тартылған жағдайда, Сұрау салушы Тарап осындай көшпелі тексеру жүргізу болжанған тауардың шығу тегі туралы құжатта (құжаттарда) көрсетілген тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беруден бас тартады.

6. Кез келген көшпелі тексеру жазбаша келісімді алған күннен бастап алпыс (60) күн ішінде басталуға және осындай жазбаша келісімді алған күннен бастап бір жұз елу (150) күннен аспайтын ақылға қонымды мерзімде аяқталуға тиіс.

7. Көшпелі тексеруді импорттаушы және экспорттаушы Тараптардың құзыретті органдарының өкілдерінен тұратын тексеру тобы жүргізуге тиіс.

8. Экспорттаушы және импорттаушы Тараптардың құзыретті органдары тексеру тобына көшпелі тексеруді тиімді жүзеге асыру үшін қажетті жәрдем көрсетуге тиіс.

9. Көшпелі тексеру жүргізуге келісім берген тауарларды өндіруші және (немесе) экспорттаушы оны жүргізуге жәрдемдесуге, өндірістік үй-жайларға, көшпелі тексеру нысанасына жататын қаржылық (бухгалтерлік) және өзге де өндірістік құжаттарға қол

жеткізуді қамтамасыз етуге, сондай-ақ қажет болған жағдайда кез келген қосымша ақпаратты және (немесе) құжаттарды ұсынуға тиіс.

10. Егер көшпелі тексеру жүргізу кезінде тексерілетін Тараптың органдары немесе үйымдары тарапынан көшпелі тексеру жүргізу үшін осындай тексеруді жүргізу мүмкін болмайтын кедергілер жасалса, импорттаушы Тарап тиісті тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беруден бас тартуға құқылы.

11. Көшпелі тексеру нәтижелері ағылшын тіліндегі есеп түрінде құжатпен ресімделуге тиіс, ол өзіне қатысты осындай тексеру жүргізілген тауарлардың осы Қағидалардың талаптарына сәйкестігі немесе сәйкес еместігі туралы біржақты күэландыруға тиіс.

12. Экспорттаушы Тараптың верификациациялаушы органы тауарларына қатысты осындай тексеру жүргізілген өндірушіге немесе экспорттаушыға оның жүргізілгені туралы есептің көшірмесін көшпелі тексеру аяқталған күннен бастап жиырма (20) күннен кешіктірмей жіберуге тиіс.

13. Берілуі тоқтатыла тұрған немесе күші жойылған тарифтік преференциялар, егер мұндай нәтижелер көшпелі тексеру жүргізілген тауарлардың осы Қағидалардың талаптарына сай келетінін күэландырған жағдайда, көшпелі тексеру нәтижелері негізінде қалпына келтірілуге тиіс.

14. Импорттаушы Тарап өкілдерінің көшпелі тексеру жүргізуге қатысуына байланысты барлық шығындарды импорттаушы Тарап төлеуге тиіс.

31-бап

Күпиялышық

Осы Қағидаларға сәйкес берілетін барлық ақпаратты Тараптар өздерінің тиісті заңнамасы мен қағидаларына сәйкес құпия ақпарат ретінде қарастыруға тиіс. Мұндай ақпарат, оны ашу сот талқылаулары шеңберінде талап етілуі мүмкін жағдайларды қоспағанда, осындай ақпаратты ұсынған Тарап адамының немесе органының рұқсатынсыз ашылмауға тиіс.

32-бап

Айыппулдар және алаяқтық әрекеттерге қарсы басқа да шаралар

Әрбір Тарап осы Қағидалардың талаптарын орындауға қатысы бар тиісті заңнаманы және қағидаларды бұзғаны үшін қылмыстық немесе әкімшілік жауаптылық шараларын қолдануды көздеуге тиіс.

V БӨЛІМ. ӨТПЕЛІ ЕРЕЖЕЛЕР

33-бап

Тасымалдау немесе сақтау процесіндегі тауарлар

Тарифтік преференциялар, егер шығарылатын тауарлар импорттаушы Тараптың аумағына әкелінсе немесе осы Қағидалардың 24-бабында көзделген талаптар сақталған жағдайда импорттаушы Тараптың кеден органдары осы Келісім күшіне енген күні немесе сол күннен кейін оларды декларацияласа, осы Келісім күшіне енген күнге дейін алты (6) айдан аспайтын кезең ішінде экспорттаушы тараптан импорттаушы Тарапқа тасымалдау процесінде немесе импорттаушы Тарапта кедендік бақылаумен уақытша сақтауда болған осындай тауарларға қатысты берілуге тиіс.

ТАУАРЛАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕГІН АЙҚЫЛДАУ ҚАҒИДАЛАРЫНА ҚОСЫМША

ТАУАРЛАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕР ТУРАЛЫ СЕРТИФИКАТ

1. Exporter (business name, address and country)			I 4. No. EAEU-MONGOLIA Interim Trade Agreement Certificate of Origin Form EAM Issued in _____ (country) For submission to _____ (country)		
2. Importer/Consignee (business name, address and country)			5. For official use		
6. Item No.	7 . Number and kind o f packages	8. Description of goods	9. Origin criterion	10 . Quantity of goods	11. Number and date of invoice
12. Certification It is hereby certified, on the basis of control carried out, that the declaration by the applicant is correct. Place Date Signature Stamp			13. Declaration by the applicant The undersigned hereby declares that the above details are correct, that all goods were produced in _____ (country) and that they comply with the rules of origin as provided for in Annex 3 (Rules of Origin) to the EAEU-Mongolia Interim Trade Agreement Place Date Signature Stamp		
Additional Sheet of Certificate of Origin (Form EAM) No. _____					
6. Item No.	7. Number and kind of packages	8. Description of goods	9. Origin criterion	10. Quantity of goods	11 . Number and date o f invoice
12. Certification It is hereby certified, on the basis of control carried out, that the declaration by the applicant is correct.			13. Declaration by the applicant The undersigned hereby declares that the above details are correct, that all goods were produced in _____ (country)		

Place Date Signature Stamp

and that they comply with the rules of origin as provided for in Annex 3 (Rules of Origin) to the EAEU-Mongolia Interim Trade Agreement
Place Date Signature Stamp

Тауардың шығу тегі туралы сертификатты толтыру жөніндегі талаптар (ЕАМ нысанындағы)

Тауардың шығу тегі туралы сертификат (ЕАМ нысанындағы) және тауарлар туралы мәліметтер бір параптада көрсетілмейтін жағдайда пайдаланылатын оның қосымша параптасы осы Қосымшада ұсынылған үлгіге сәйкес А4 (ISO) форматындағы түрлі-түсті қағаз параптында ресімделеді.

Осы Келісімге 3-қосымшаның 28-бабының 3-тармағында көзделгендегі, сертификат қағаз жеткізгіште сертификаттың түпнұсқасы ресімделмей электрондық түрде берілетін жағдайларды қоспағанда, 6 бағаннан бастап 11 баған аралығында пайдаланылмаған орын кез келген кейінгі толықтырулар енгізуудің мүмкіндігін болғызыбау үшін сзылып тасталуға тиіс.

Тауардың шығу тегі туралы сертификат:

- a) осы Қосымшада белгіленген үлгіге сәйкес ресімделуге тиіс;
- b) ағылшын тілінде толтырылуға тиіс;
- c) 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13-бағандарда көзделген мәліметтердің ең аз жиынтығын қамтуға тиіс.

Тауардың шығу тегі туралы сертификатта қосымша мәліметтер, оның ішінде осы Келісімге 3-қосымшаның 28-бабында көзделген электрондық дерекқорды (URL-мекенжайы, QR-коды және басқалары) пайдалана отырып, осындай сертификатты тексеруді жүзеге асыру үшін адамға мүмкіндік беретін ақпарат та болуы мүмкін.

1-баған: Тауарды экспорттаушы туралы мәліметтер көрсетіледі: фирмалық атауы, мекенжайы мен елі.

2-баған: Импорттаушы (міндепті) және тауарларды алушы (егер белгілі болса) туралы мәліметтер көрсетіледі: фирмалық атауы, мекенжайы мен елі.

3-баған: Жөнелту (тиеп жөнелту) күні, көлік құралының түрі (кеме, ұшақ және т.б.), жүктің түсірілген жері (порт, әуежай) сияқты тауарларды тасымалдаудың маршруты туралы мәліметтер (қаншалықты белгілі болса) көрсетіледі.

4-баған: Сертификаттың тіркеу нөмірі, сертификатты берген ел және осы сертификат арналған ел көрсетіледі.

5-баған: Мынадай белгілер:

тауардың шығу тегі туралы сертификат түпнұсқасының телнұсқасы берілген жағдайда "DUPLICATE OF THE CERTIFICATE OF ORIGIN NUMBER DATE";

тауардың шығу тегі туралы бұрын берілген сертификаттың орнына сертификат берілген жағдайда "ISSUED IN SUBSTITUTION FOR THE CERTIFICATE OF ORIGIN NUMBER DATE";

қандай да бір қайта өңдеуге немесе өңдеуге ұшырамаған, шығарылатын тауарлар Тараптар арасында орын ауыстырган жағдайда "ISSUED ON THE BASIS OF THE CERTIFICATE(S) OF ORIGIN NUMBER(S)_ DATE(S)_";

тауарлар экспортталғаннан кейін сертификат берілген жағдайда "ISSUED RETROACTIVELY" or "ISSUED RETROSPECTIVELY" көрсетіледі.

6-баған: Тауардың реттік нөмірі көрсетіледі.

7-баған: Қаптамалардың саны мен түрлері көрсетіледі.

8-баған: Тауарлардың толықтай сипаттамасы, оның ішінде Үйлестірілген жүйе бойынша алты белгі деңгейіндегі тауардың коды, сондай-ақ, егер қолданылатын болса, тауарды сәйкестендіруге мүмкіндік беретін моделі мен сауда маркасы көрсетіледі. Егер мәліметтері бір сертификатта көрсетілген тауарлар әртүрлі Тараптардан шығарылатын болса, бағанда әрбір тауардың (Армения Республикасы, Беларусь Республикасы, Қазақстан Республикасы, Қыргыз Республикасы, Ресей Федерациясы немесе Монголия) шығу тегі туралы мәліметтер көрсетілуге тиіс.

9-баған: Төмендегі кестеде келтірілген белгілемелерге сәйкес әрбір тауар үшін тауарлардың шығу тегін айқындау өлшемшарттары көрсетіледі:

Тауарлардың шығу тегін айқындаудың өлшемшарты	9-бағандагы белгілеме
Тауарлар Осы Келісімге З-қосымшаның 4-бабына сәйкес толығымен Тараптан алынған немесе өндірілген	WO
Тауарлар Тарапта Тараптардың біреуінен немесе бірнешеуінен шығарылған материалдардан ғана өндірілген	PE
Шығарылмайтын материалдардың құны FCA шарттарындағы тауарлар құнының елу (50) пайызынан аспаған жағдайда, Тарапта тауарлар осындай шығарылмайтын материалдар пайдаланыла отырып өндірілген	NOM
Тауарлар Үйлестірілген жүйеге сәйкес алынған тауарлардың коды алғашқы төрт белгінің кез келгенінің деңгейінде шығарылмайтын материалдардың кодынан өзгеше болған жағдайда, Тарапта осындай шығарылмайтын материалдар пайдаланыла отырып өндірілген	CTH

10-баған: Тауардың саны көрсетіледі: брутто салмағы (килограммен) немесе өзге де өлшем бірліктері (дана, литр және т.б.).

11-баған: Тауардың шығу тегі туралы сертификатты беру үшін уәкілетті органға ұсынылған инвойстың (тардың) нөмір (лер)і мен күн (дер)і көрсетіледі.

Тарап инвойстарды жазып бермеген жағдайларда "TCI" белгісі қойылуға, сондай-ақ мынадай мәліметтер:

а) инвойс(тар)дың нөмір(лер)і және күн(дер)і (егер тауардың шығу тегі туралы сертификат беру сәтінде мұндай мәліметтер бар болса); немесе

b) осы Келісімнің Тарапы болып табылмайтын елдің атауы және (немесе) осындай инвойс жазып беретін адамның аты көрсетілуге тиіс.

Жоғарыда көрсетілгендерге қарамастан, егер тауарлардың шығу тегі күмән тудырмаса, Тарап инвойстарды жазып бермеген жағдайларда "TCI" белгісінің және осы бағанды толтыру тәртібінде көзделген басқа да ақпараттың болмауы өзінен-өзі тарифтік преференцияларды беруден бас тарту үшін негіз болып табылмауға тиіс.

12-баған: Тауардың шығу тегі туралы сертификаттың берілген күні мен орны туралы деректер, уәкілдеп орган мөрінің бедері қойылып, сондай-ақ уәкілдеп орган лауазымды адамының қолтаңбасы көрсетіледі. Сонымен қатар, осы Келісімге 3-қосымшаның 28-бабының 3-тармағында көзделгендей, сертификат қағаз жеткізгіште сертификаттың түпнұсқасы ресімделмей электрондық түрде берілген жағдайда, уәкілдеп орган мөрінің бедері мен уәкілдеп органның лауазымды адамының қолы осы бағанда болмауы мүмкін.

13-баған: Тауар шығарылатын Тараптың атауы (Армения Республикасы, Беларусь Республикасы, Қазақстан Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы немесе Монғолия), өтініштің жасалған орны мен күні көрсетіледі, өтініш берушінің қолы мен мөр бедері қойылады. Сонымен қатар, осы Келісімге 3-қосымшаның 28-бабының 3-тармағында көзделгендей, сертификат қағаз жеткізгіште сертификаттың түпнұсқасы ресімделмей электрондық түрде берілген жағдайда, осы бағанда мөр бедері мен өтініш берушінің қолы болмауы мүмкін. Егер тауардың шығу тегі туралы сертификатта әртүрлі Тараптардан шығарылатын бірнеше тауар туралы мәліметтер көрсетілсе, бағанда "See box 8" деген сөздер көрсетілуге тиіс.

Тауардың шығу тегі туралы сертификаттың (ЕАМ нысанындағы) мақсаттары үшін "the EAEU-Mongolia Interim Trade Agreement" деген сөздер бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер, екінші тараптан Монғолия арасындағы уақытша сауда келісімін білдіреді.

4-ҚОСЫМША

ДАУЛАРДЫ ШЕШУ

1-бап

Мақсаттар

Осы Қосымшаның мақсаты мүмкін болатын жерде өзара қолайлы шешімге қол жеткізу мақсатында осы Келісім шенберінде туындастын дауларды шешудің тиімді, пәрменді және транспарентті тетігін жасау болып табылады.

2-бап

Анықтамалар

Осы Қосымшаның мақсаттары үшін:

(a) "Төрелік топ" осы Қосымшаның 8-бабына сәйкес қалыптастырылатын Төрелік топты білдіреді;

(b) "Дау тараптары" шағым беретін Тарапты (талап қоюшы Тарап) да, өзіне қатысты шағым берілген Тарапты (жауапкер Тарап) да білдіреді. Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер мен Еуразиялық экономикалық одақ дау Тараптары ретінде бірлесіп немесе жеке әрекет ете алады. Жеке әрекет еткен жағдайда, егер шараны Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекет қабылдаса, онда Еуразиялық экономикалық одаққа осындай мүше мемлекет дау Тарапы болуға тиіс, ал егер шараны Еуразиялық экономикалық одақ қабылдаса, онда ол дау Тарапы болуға тиіс;

(c) "Талап қоюшы Тарап" шағым беретін Тарапты білдіреді;

(d) "Жауапкер Тарап" өзіне қатысты шағым берілетін Тарапты білдіреді;

(e) "Төреші" осы Қосымшаның 8-бабына сәйкес құрылған Төрелік топтың мүшесін білдіреді;

(f) "Төраға" Төрелік топтың төрағасы рөлінде әрекет ететін төрешіні білдіреді;

(g) "Ассистент" төрешіні тағайындау шарттары бойынша зерттеу жүргізетін немесе төрешіге жәрдем көрсететін адамды білдіреді;

(h) "Күндер" демалыс және мереке күндерін қоса алғанда, күнтізбелік күндерді білдіреді.

3-бап

Қолданылуу саласы

Егер осы Келісімде өзгеше көзделмесе, осы Қосымшаның ережелері қандай да бір Тарап екінші Тараптың шарасы осы Келісімнің ережелерінде көзделген өз міндеттемесіне қайшы келеді немесе екінші Тарап осы Келісім бойынша өз міндеттемелерін орындарайды деп есептесе, Тараптар арасында осы Келісімнің ережелерін түсіндіру және (немесе) қолдану кезінде туындастын кез келген дауларға қолданылуға тиіс.

4-бап

Ақпараттық өзара іс-қимыл

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер мен Еуразиялық экономикалық одақтың арасында осы Келісім шеңберінде туындастын кез келген дауға қатысты кез келген процестік құжатты таратуды осы Келісім бойынша құпиялылық туралы ережелерді және (немесе) ДСҰ келісімін бұзу ретінде қарауға болмайды.

5-бап

Консультациялар

1. Дау тараптары өзара қолайлы шешімді тұжырымдау мақсатында осы Қосымшаның 3-бабында аталған кез келген мәселе бойынша кез келген дауды консультациялар арқылы шешу үшін барлық күш-жігерін жұмсауға міндеттенеді.

2. Консультациялар жүргізуге сұрау салу жауапкер Тарапқа осы Келісімнің 27-бабына (Байланыс пункттері) сәйкес тағайындалған оның байланыс пункті арқылы жазбаша түрде жіберіледі және оны беру үшін негіздерді қамтуға, оның ішінде даудың нысанасы болып табылатын кез келген шараларды немесе өзге де мәселелерді айқындауға, сондай-ақ шағымның нақты және құқықтық негізін сипаттауға тиіс. Бірлескен комитет мұндай сұрау салудың жіберілгені туралы хабардар етілуге тиіс.

3. Егер консультациялар жүргізуге сұрау салу осы Баптың 2-тармағына сәйкес жіберілген болса, жауапкер Тарап сұрау салуды алған күннен бастап он (10) күн ішінде оған жазбаша түрде уақтылы жауап беруге және өзара қолайлы шешім тұжырымдау үшін сұрау салуды алған күннен бастап отыз (30) күн ішінде талап қоюшы Тараппен ададынтымақтастық рухында консультацияларды бастауға тиіс.

4. Кейінге қалдыруға болмайтын, оның ішінде тез бұзылатын тауарларға қатысты жағдайларда консультациялар сұрау салу алынған күннен бастап он бес (15) күн ішінде жүргізіледі.

5. Осы Баптың 3 және 4-тармақтарында көрсетілген мерзімдер дау Тараптарының уағдаластығы бойынша түзетілуі мүмкін.

6. Консультациялар барысында әрбір дау Тарапы қолданыстағы не болжамды шара немесе кез келген басқа да жағдай осы Келісімді орындауға және қолдануға әсер етуі мүмкін тәртіпті толық көлемде белгілеуді қамтамасыз ету үшін жеткілікті нақты ақпарат беруге тиіс.

7. Консультациялар, атап айтқанда, жария етілетін барлық ақпарат және тиісті талқылаулар барысында дау Тараптары қабылдаған барлық ұстаным құпия болып табылады және кез келген кейінгі талқылау шенберінде дау Тараптарының кез келгенінің құқықтарына нұқсан келтірмейді. Дау Тараптары консультациялар барысында алмасуы жүзеге асырылатын кез келген құпия немесе қызметтік ақпаратты осындай ақпаратты беретін Тараптың өзі жасайтын тәртіппен пайдалануға тиіс.

8. Осы Бап бойынша консультациялар барысында әрбір дау Тарапы өздерінің құзыретті үкіметтік органдарының немесе өзге де реттеуші органдарының консультациялар нысанасы болып табылатын мәселе бойынша тиісті білімі/тәжірибесі бар қызметшілерінің оларға қатысуын қамтамасыз етуге тиіс.

9. Консультациялар дау Тараптарының өзге уағдаластығы болмаса, жауапкер Тараптың аумағында өтеді. Дау Тараптарының уағдаластығы бойынша келіссөздер кез келген қолжетімді техникалық байланыс құралдары пайдаланыла отырып жүргізілуі мүмкін.

Делдалдық, татуласу немесе медиация

1. Тараптар осы Қосымша бойынша дауды шешудің кез келген рәсімінің кез келген кезеңінде делдалдыққа, татуласуға немесе медиацияға жүгінуге құқылы. Екі Тарап кез келген уақытта делдалдыққа, татуласуға немесе медиацияға бастамашы болуы да, оны тоқтатуы немесе күшін жоюы да мүмкін.

2. Делдалдық, татуласу және медиация рәсімдері қолданылатын талқылаулар және атап айтқанда, дау Тараптарының осындай талқылаулар барысында ұстанатын ұстанымдары құпия болып табылады және дау Тараптарының кез келгенінің одан арғы кез келген талқылаулардағы құқықтарына нұқсан келтірмейді.

7-бап

Төрелік топты құру туралы сұрау салу

1. Осы Қосымшаның 5-бабы бойынша консультациялар немесе осы Қосымшаның 6-бабында көзделген медиацияны жүргізуге сұрау салуды берген талап қоюшы Тарап, егер:

(а) жауапкер Тарап осы Қосымшаның 5-бабының 3 немесе 4-тармағына сәйкес мерзімдерді сақтамаса;

(б) дау Тараптары осы Қосымшаның 5-бабы бойынша консультациялар дауды жетпіс бес (75) күн ішінде немесе кейінге қалдыруға болмайтын жағдайларда, оның ішінде тез бұзылатын тауарларға қатысты осы Қосымшаның 5-бабының 3-тармағында аталған консультациялар жүргізуге сұрау салуды алған күннен бастап отыз (30) күн ішінде шешуге көмектеспеді деген бірлескен тұжырымға келсе; немесе

с) жауапкер Тарап осы Қосымшаның 5-бабына сәйкес консультациялар барысында тұжырымдалған өзара қолайлы шешімді орында маса, Төрелік топ құруды жазбаша түрде сұратуға құқылы.

2. Төрелік топты құруға сұрау салу жауапкер Тарапқа осы Келісімнің 27-бабына (Байланыс пункттері) сәйкес тағайындалған оның байланыс пункті арқылы жазбаша түрде жіберіледі, ал Бірлескен комитет осындай сұрау салудың жіберілгені туралы хабардар етілуге тиіс. Талап қоюшы Тарап өзінің сұрау салуында даудың нысанасы болып табылатын нақты шараны айқындауға және мұндай шараның осы Келісімде көзделген ережелерді қалайша бұзатының шағымның нақты және құқықтық негізін жеткілікті түрде дәл көрсетуге мүмкіндік беретін тәртіппен түсіндіруге тиіс. Жауапкер Тарап сұрау салуды алған күнін көрсете отырып, талап қоюшы Тарапқа хабарлама жіберу арқылы сұрау салуды алғанын деру растауға тиіс, бұл ретте Бірлескен комитет осындай сұрау салудың алынғаны туралы хабардар етілуге тиіс.

3. Егер дау Тараптары Төрелік топты құруға сұрау салуды алған күннен бастап жиырма (20) күн ішінде өзгеше уағдаласпаса, онда мыналар:

"Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Монголия арасындағы Уақытша сауда туралы келісімнің тиісті ережелері аясында осы Келісімге 4-қосымшаның 7-бабына сәйкес Төрелік топ құруға сұрау салуда аталған мәселелерді зерделеу, қаралып отырған шараның осы Келісімге 4-қосымшаның 3-бабында аталған ережелерге сәйкестігі туралы шешім шығару және тиісті ережелердің қолданылу фактілерін және кез келген алынған нәтижелер мен ұсынымдардың басты негізdemесін анықтау және осы Келісімге 4-қосымшаның 12-бабына сәйкес баяндама жасау" Төрелік топтың өкілеттіктері болып табылады.

Егер дау Тараптары Төрелік топтың өзге де өкілеттіктерін келіссе, олар мұндай міндеттерді осы тармақта белгіленген мерзімде Төрелік топтың назарына жеткізуге тиіс

4. Кейінге қалдыруға болмайтын, оның ішінде тез бұзылатын тауарларға қатысты жағдайларда дау Тараптары барынша мүмкін болатын дәрежеде Төрелік топ құру процесін жеделдептес үшін барлық күш-жігерін жұмсауға тиіс.

8-бап

Төрелік топты қалыптастыру және құру

1. Төрелік топ үш (3) төрешіден тұрады.
2. Жауапкер Тарап Төрелік топты құруға сұрау салуды алған күннен бастап алпыс (60) күн ішінде әрбір дау Тарапы төрешіні тағайындаиды.

Барлық төреші:

(a) құқық, халықаралық сауда саласында, осы Келісімде қамтылған өзге де салаларда немесе халықаралық сауда келісімдерінен туындаитын дауларды шешу саласында білімі және (немесе) тәжірибесі болуға;

(b) объективтілік, бейтараптық, адалдық және ақыл-ой парасаттылығы қағидаттарын қатаң сақтай отырып сайлануға;

(c) кез келген дау Тарапынан тәуелсіз болуға, олардың үлестес тұлғалары болмауға немесе олардың нұсқаулықтарына сәйкес әрекет етпеуге;

(d) өз міндеттерін жеке түрде орындауға, кез келген ұйымның немесе үкіметтің нұсқаулықтарын ұстанбауға не кез келген дау Тарапы үкіметінің үлестес тұлғалары болмауға;

(e) дау Тараптарына өздерінің тәуелсіздігіне немесе бейтараптығына орынды құмәндар үшін негіз болуы мүмкін, оның ішінде қаралатын мәселе бойынша тікелей немесе жанама мұдделер қақтығыстарына қатысты кез келген ақпаратты жария етуге;

(f) Монголиямен, сол сияқты Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттермен де дипломатиялық қатынастардағы мемлекеттердің азаматтары болуға ; және

(g) бұрын қандай да бір түрде, оның ішінде осы Қосымшаның 6-бабына сәйкес, даumen ешқандай түрде байланысты болмауға тиіс.

3. Тағайындалған төрешілер екінші төреші тағайындалған күннен бастап он бес (15) күн ішінде өзара уағдаластық бойынша Төрелік топтың төрағасын таңдауға тиіс, оған қарсылық білдіруге мүмкіндік беретін, төменде санамаланған:

(a) Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің немесе

Монғолияның азаматы мэртебесінің болуы; немесе

(b) Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің немесе

Монғолияның аумағында тұрақты тұрғылықты жерінің болуы өлшемшарттарының кез келгені қолданылмайды.

4. Егер қажетті тағайындаулар осы Баптың 2-тармағында көрсетілген мерзімде жүзеге асырылмаса, кез келген дау Тарапы дау Тараптарының өзге уағдаластығы болмаса, БҮҮ Халықаралық Сотының (бұдан әрі "Халықаралық сот" деп аталады) Төрағасын тағайындаитын адам ретінде әрекет етуі үшін шақыруға құқылы. Егер Халықаралық соттың Төрағасы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің немесе Монғолияның азаматы болып табылса не тағайындаитын адам ретінде өз функциясын орындаі алмаса, қажетті тағайындауды жүзеге асыруға сұрау салу Халықаралық соттың Вице-төрағасына немесе одан кейін жоғары тұрған, Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің немесе Монғолияның азаматы болып табылмайтын және тағайындаитын адамның функциясын орындаі алатын келесі лауазымды адамға жіберіледі.

5. Егер осы Бап бойынша тағайындалған төреші дауды шешу рәсімі барысында отставкаға берсе немесе міндеттерін орындау мүмкіндігінен айырылса, осы Баптың 2-тармағында белгіленген тәртіппен он бес (15) күн ішінде төрешінің құқықтық мирасқоры тағайындалады, бұл ретте құқықтық мирасқорға барлық өкілеттік беріледі және оған бастапқыда тағайындалған төрешіні барлық міндеті жүктеледі. Талқылау шенберінде қолданылатын кез келген мерзімдер төреші отставкаға берген немесе міндеттерін орындау мүмкіндігінен айырылған күннен бастап және осындай төрешіні алмастыратын адам таңдалған күнге дейін тоқтатыла тұрады.

6. Төрелік топтың төрағасы өз тағайындауын қабылдайтын күн Төрелік топтың құрылған күні деп танылады.

9-бап

Төрелік топтың функциялары

1. Осы Қосымшаның 8-бабына сәйкес құрылған Төрелік топтың мынадай функциялары болады:

(а) іс бойынша фактілерді объективті бағалауды қоса алғанда, оның қарауына қойылған мәселеге, дау Тараптары сілтеме жасайтын осы Келісім ережелерінің

қолданылуына және жауапкер Тараптан осы Келісім бойынша өз міндеттемелерін сактамау фактісінің болуына объективті баға береді;

(b) өз шешімдері мен баяндамаларында анықталған фактілерді, өзінің қарауына ұсынылған дауды шешу үшін қажетті кез келген алынған нәтижелер мен қаулылардың басты негіздемесін өз қалауы бойынша айқындалатын тәртіппен жазады;

(c) дау Тараптарымен тұрақты негізде консультациялар жүргізеді және даудың өзара қолайлы шешімін тұжырымдау үшін барабар мүмкіндіктер ұсынады;

(d) дау Тарапының сұрау салуы бойынша кез келген қабылданатын шаралардың және (немесе) пайданы тоқтата тұрудың сәйкестігін өзінің түпкілікті баяндамасы арқылы айқындейды.

2. Осы Қосымша бойынша құрылған Төрелік топ осы Келісімнің ережелерін халықаралық жария құқықты түсіндірудің жалпыға бірдей танылған нормаларына сәйкес түсіндіруге тиіс. Төрелік топтың баяндамалары мен қаулылары Тараптардың осы Келісімде аталған ережелерде көзделген құқықтары мен міндеттемелерін толықтыра алмайды немесе оларға нұқсан келтіре алмайды.

10-бап

Төрелік топтың жұмыс істеу рәсімі

1. Төрелік топтың отырыстары осы Баптың ережелеріне сәйкес өткізіледі.
2. Осы Баптың 1-тармағын ескере отырып, Төрелік топ дау Тараптарының тыңдалу құқықтарына және өздерінің жеке талқылауларына қатысты өзінің жеке қағидалары мен рәсімдерін дау Тараптарымен келісе отырып реттеуге тиіс. Дау Тараптарының сұрау салуы бойынша немесе өзінің жеке бастамасы бойынша Төрелік топ дау Тараптарымен келіскеннен кейін осы Баптың ережелеріне қайшы келмейтін қосымша қағидалар мен рәсімдерді қабылдауға құқылы.
3. Дау Тараптарымен келіскеннен кейін Төрелік топ құрылғаннан кейін он (10) күн ішінде Төрелік топ отырыстарының графигін өзі айқындауға тиіс. Кейінге қалдыруға болмайтын, оның ішінде өзінің тұтынушылық құндылығын жылдам жоғалтатын тез бұзылатын тауарларға қатысты жағдайларда Төрелік топ пен Тараптар барынша мүмкін болатын дәрежеде талқылаулар жүргізуді жеделдету үшін барлық күш-жігерін жұмсауға тиіс. График дау Тараптарының жазбаша құжаттарды берген нақты күндерін қамтуға тиіс. Төрелік топ мұндай графикке дау Тараптарымен келісе отырып түзетулер енгізуге құқылы.

4. Дау Тарапының сұрау салуы бойынша немесе өзінің жеке бастамасы бойынша Төрелік топ өз қалауы бойынша кез келген ғылыми немесе техникалық мәселе бойынша кез келген адамнан немесе органнан өзі қажет деп есептейтіндей түрде ақпарат іздестіруге және (немесе) консультация алуға құқылы. Төрелік топ мұндай ақпаратты іздестіруді бастағанға және (немесе) осындаи консультацияны алғанға дейін

бұл туралы дау Тараптарына өзі хабарлауға тиіс. Осындаі тәртіппен алынған кез келген ақпарат және (немесе) қорытындылар дау Тараптары өз түсініктемелерін беруі үшін оларға ұсынылуға тиіс. Егер Төрелік топ өз баяндамасын дайындау кезінде ақпаратты және (немесе) консультациялардың нәтижелерін назарға алса, ол осындаі ақпарат және (немесе) консультациялардың нәтижелері бойынша дау Тараптарының кез келген түсініктемелерін де ескеруге міндettі. Ақпарат және (немесе) консультациялардың нәтижелері ешқандай занды міндеттемелерге алып келмейді.

5. Төрелік топ консенсусқа қол жеткізбеген жағдайда мұндай рәсімдік шешімдер, алынған нәтижелер мен қаулылар көпшілік дауыспен қабылдануы мүмкін болатын жағдайда Төрелік топ консенсус негізінде өзінің рәсімдік шешімдерінің, алынған нәтижелері мен қаулыларының мәтінін жасау үшін барлық құш-жігерін жұмсауға тиіс. Төрелік топ өз баяндамасында бір ауыздан шешілмеген мәселелер бойынша төрешілердің әртүрлі пікірлерін, бұл ретте көпшілік немесе азшылық жағдайдағы төрешілердің жеке басын жария етпей жариялауға тиіс.

6. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, Төрелік топтың отырыстары жүртшылық үшін қолжетімді болмауға тиіс.

7. Дау Тараптарына талқылаулар шенберінде кез келген сөз сөйлеу, мәлімдеме жасау немесе теріске шығару кезінде қатысуға мүмкіндік берілуге тиіс. Бастапқы баяндаманың сипаттау бөлігі бойынша кез келген түсініктемелерді және Төрелік топ қойған сұрақтарға жауаптарды қоса алғанда, дау Тарапы Төрелік топқа берген кез келген ақпарат немесе жазбаша ұсынулар екінші дау Тарапына да берілуге тиіс.

8. Төрелік топтың талқылаулары және ол ұсынатын құжаттар құпия сақталуға тиіс. Ишкі талқылауларды өткізу үшін Төрелік топ төрешілер ғана қатысатын жабық отырыстар шенберінде жиналуға тиіс. Төрелік топ өз кеңестеріне өз асистенттерінің де қатысуына рұқсат беруге құқылы. Дау Тараптары жиналыстарға Төрелік топ өздерін шақырған кезде ғана қатыса алады.

9. Осы Қосымшада ешнәрсе де дау Тарапының қаралатын мәселе бойынша өз ұстанымын жария етуіне кедергі келтірмейді. Екінші дау Тарапы Төрелік топқа ұсынған, осындаі екінші дау Тарапы құпия ақпарат ретінде айқындаған ақпаратты дау Тарапы құпия сақтауға тиіс. Дау Тарапы екінші Тараптың сұрау салуы бойынша жүртшылыққа жария етілуі мүмкін жазбаша құжаттарда қамтылған ақпараттың құпия емес сипаттағы қысқаша шолуын да ұсынуға тиіс.

10. Тыңдауларды өткізу орны дау Тараптарының өзара уағдаластығы бойынша айқындалады. Уағдаластық болмаған жағдайда, тыңдаулар дау Тараптарының астаналарында кезекпен өткізілуге тиіс, бұл ретте бірінші тыңдау жауапкер Тараптың астанасында өткізілуге тиіс. Егер Еуразиялық экономикалық одақ осы Қосымшаның ережелеріне сәйкес дау Тарапы ретінде әрекет етсе, орындары кезектесіп өткізілетін тиісті тыңдаулар Ресей Федерациясының Мәскеу қаласында өтеді.

11-бап

Талқылауды тоқтата тұру және тоқтату

1. Төрелік топ дау Тараптарының бірлескен талабы бойынша өзінің жұмысын кез келген уақыт кезеңінде осындай бірлескен талапты алған құннен бастап ұзақтығы қатарынан он еki (12) айдан аспайтын мерзімге тоқтата тұруға тиіс. Бұл жағдайда дау Тараптары Төрелік топтың төрағасын жазбаша нысанда бірлесіп хабардар етуге міндеттенеді, ал Бірлескен комитетке мұндай хабардар ету туралы хабарлануға тиіс. Осы уақыт кезеңі ішінде кез келген дау Тарапы Төрелік топтың төрағасына және екінші дау Тарапына жазбаша хабарлама жіберу арқылы Төрелік топқа оның жұмысын қайта бастауға үекілеттік бере алады. Егер Төрелік топтың жұмысы қатарынан он еki (12) айдан астам мерзімге тоқтатыла тұрған болса, егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, Төрелік топ құру құқығы өз күшін жояды (ал дауды реттеу рәсімі аяқталады). Төрелік топтың жұмысы тоқтатыла тұрған жағдайда осы Қосымша бойынша белгіленген тиісті мерзімдер Төрелік топтың жұмысы тоқтатыла тұрған кезеңге ұзартылады.

2. Төрелік топтың жұмысы Төрелік топтың тұпкілікті баяндамасы ұсынылғанға дейін кез келген уақыт кезеңінде дау Тараптарының бірлескен сұрау салуы бойынша тоқтатылады. Бұл жағдайда дау Тараптары бұл туралы Төрелік топтың төрағасын бірлесіп хабардар етуге міндеттенеді, ал Бірлескен комитетке мұндай хабардар ету туралы хабарлануға тиіс.

12-бап

Төрелік топтың баяндамалары

1. Төрелік топтың баяндамалары дау Тараптары болмаған кезде жасалады және осы Келісімнің тиісті ережелеріне, дау Тараптарының оған ұсынылған құжаттарына және дәлелдеріне, сондай-ақ осы Қосымшаның 10-бабының 4-тармағына сәйкес берілген кез келген ақпаратқа және (немесе) консультацияларға негізделеді.

2. Төрелік топ өзінің бастапқы баяндамасын Төрелік топ құрылған құннен бастап тоқсан (90) күн немесе кейінге қалдыруға болмайтын, оның ішінде тез бұзылатын тауарларға қатысты жағдайларда алпыс (60) күн ішінде ұсынуға тиіс. Бастапқы баяндамада өзгелерден бөлек сипаттау бөлігі, сондай-ақ Төрелік топ анықтаған фактілер, тиісті ережелердің қолданылуы туралы мәліметтер, кез келген алынған деректердің басты негіздемесі, топтың ұсынымдары және оның тұжырымдары қамтылуға тиіс.

3. Төрелік топ осы Баптың 2-тармағында көрсетілген мерзімде өзінің бастапқы баяндамасын ұсына алмайтындығы туралы қорытындыға келген айрықша мән-жайларда Төрелік топтың төрағасы дау Тараптарын кешіктіру себептері мен оның бастапқы баяндамасын ұсынудың болжамды мерзімі туралы жазбаша түрде хабардар

етуге тиіс, ал Бірлескен комитетке мұндай хабардар ету туралы хабарлануға тиіс. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, кез келген кешіктіру отыз (30) күн кезеңінен аспайды.

4. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, кез келген дау Тарапы Төрелік топтың бастапқы баяндамасы бойынша өзінің жазбаша түсініктемелерін оны алған күннен бастап он бес (15) күн ішінде ұсынуға құқылы. Өз кезегінде мұндай жазбаша түсініктемелерге екінші дау Тарапы оларды алған кезден бастап алты (6) күн ішінде түсініктеме беруі мүмкін. Егер түсініктемелер Тараптардың бірде-біреуінен келіп түспесе, бастапқы баяндама түпкілікті баяндама ретінде қаралуға тиіс.

5. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, дау Тараптары бастапқы баяндама бойынша ұсынған кез келген жазбаша түсініктемелерді қарағаннан соң және кез келген қосымша тергеп-тексерулер жүргізгеннен кейін Төрелік топ дау Тараптарына бастапқы баяндама ұсынылған кезден бастап отыз (30) күн ішінде дау бойынша қаулы мен бастапқы шешім қамтылған өзінің түпкілікті баяндамасын беруге тиіс. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, кейінге қалдыруға болмайтын, оның ішінде тез бұзылатын тауарларға қатысты жағдайларда, Төрелік топ бастапқы баяндаманы ұсынған күннен бастап он бес (15) күн ішінде өзінің түпкілікті баяндамасын ұсыну үшін барлық күш-жігерін жұмсауға тиіс.

6. Егер Төрелік топ көрсетілген мерзімді сактаудың мүмкін еместігі туралы қорытындыға келсе, Төрелік топтың төрағасы кешіктіру себептерін және Төрелік топ өзінің түпкілікті баяндамасын ұсынуды жоспарлап отырған күнді көрсете отырып, дау Тараптарын бұл туралы жазбаша түрде хабардар етуге тиіс. Төрелік топ кез келген мән-жайларда, өзінің түпкілікті баяндамасын Төрелік топ құрылған күннен бастап бір жұз елу (150) күннен немесе кейінге қалдыруға болмайтын, оның ішінде тез бұзылатын тауарларға қатысты жағдайларда сексен (80) күннен кешіктірмей ұсынуға тиіс.

7. Егер Төрелік топ өзінің түпкілікті баяндамасында жауапкер Тараптың шарасы осы Келісімге сәйкес келмейді деп айқындаса, онда топ анықтаған фактілер және сәйкессіздікті жою туралы ұсынымы бар қаулы қамтылуға тиіс.

8. Егер дау Тараптарының бірде-біреуі қарсылық білдірмесе, дау Тараптары Төрелік топтың түпкілікті баяндамасын алған күннен бастап он бес (15) күн ішінде оны құпия ақпарат қорғалады деген шартпен жалпы жүрттүң назарына жеткізуге тиіс. Бұл жағдайда түпкілікті баяндама дау Тараптарына баяндама ұсынылған күннен бастап жеті (7) күннен соң осы Келісімнің барлық Тараптарына да ұсынылуға тиіс.

9. Төрелік топтың шешімдері мен баяндамаларын Тараптар сөзсіз мойындауға тиіс. Олар жеке немесе занды тұлғаларға қатысты қандай да бір құқықтар немесе міндеттемелер жасамайды. Төрелік топтың қаулысы шағымдануға жатпайды.

13-бап

Нақтылауға сұрау салу

1. Түпкілікті баяндаманы алған күннен бастап он (10) күн ішінде дау Тарапы Төрелік топқа түпкілікті баяндамада келтірілген, дау Тарапы екіұшты деп есептейтін кез келген қорытындыларды немесе ұсынымдарды нақтылауға жазбаша сұрау салуды жіберуге құқылы. Төрелік топ осындаі сұрау салуды алған күннен бастап он (10) күн ішінде сұрау салуға жауап беруге тиіс.

2. Осы Баптың 1-тармағына сәйкес сұрау салуды жіберу Төрелік топтың өзге шешімі болмаса, осы Қосымшаның 14-бабында және 17-бабында аталған мерзімдерге ықпал етпеуге тиіс.

14-бап

Қаулыны орындау

1. Дау Тараптары Төрелік топтың қаулысын сақтау үшін барлық қажетті шараларды негізсіз кешіктірусіз қабылдауға тиіс.

2. Төрелік топтың түпкілікті баяндамасын алған күннен бастап отыз (30) күн ішінде жауапкер Тарап талап қоюшы Тарапты төмендегілер туралы:

(а) осы Баптың 1-тармағында белгіленген міндеттемелерді сақтау мақсатында өзі қабылдауға ниет білдіріп отырған шаралар туралы; және

(б) Төрелік топтың түпкілікті қаулысын сақтау үшін қажетті мерзім туралы хабардар етуге тиіс.

Бірлескен комитетке мұндай хабардар ету туралы хабарлануға тиіс.

15-бап

Ақылға қонымды уақыт кезеңі

1. Төрелік топтың қаулысын дереу сақтау мүмкін болмаған жағдайда, дау Тараптары Төрелік топтың түпкілікті баяндамасын орындау үшін ақылға қонымды уақыт кезеңінің ұзақтығын келісу үшін күш-жігер жұмсауға тиіс.

2. Дау Тараптары осы Қосымшаның 14-бабының 2(b) тармағына сәйкес ақылға қонымды уақыт кезеңі бойынша уағдаластыққа қол жеткізбеген жағдайда, кез келген дау Тарапы бастапқыда құрылған Төрелік топтан қаулыны сақтаудың ақылға қонымды уақыт кезеңінің ұзақтығын айқындауды жазбаша түрде сұратуға құқылы. Мұндай сұрау салу бір мезгілде екінші дау Тарапының назарына жеткізілуге тиіс, ал Бірлескен комитетке оның жіберілгені туралы хабарлануға тиіс. Төрелік топ ақылға қонымды уақыт кезеңінің ұзақтығын анықтап және осындаі айқындау үшін негіздерді қамтитын өз шешімін дау Тараптарына тиісті сұрау салуды алған күннен бастап отыз (30) күн ішінде беруге тиіс.

3. Егер Төрелік топ осы Баптың 2-тармағында белгіленген мерзімде ақылға қонымды уақыт кезеңінің ұзақтығын айқындаі алмайды деген қорытындыға келсе, ол

дау Тараптарына мұндай шешім қабылдау үшін қажетті болжалды мерзіммен бірге кешіктіру себептері туралы жазбаша түрде хабарлауға тиіс. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, кез келген кешіктіру отыз (30) күннен аспауға тиіс.

4. Дау Тараптары кез келген уақыт кезеңінде Төрелік топтың түпкілікті баяндамасын орындау бойынша екі Тарапты да қанағаттандыратын шешімді іздестіруді жалғастыра алады.

5. Жауапкер Тарап ақылға қонымды уақыт кезеңі өткенге дейін кемінде отыз (30) күн бұрын талап қоюшы Тарапты осы Келісім бойынша өзінің міндеттемелерін сақтамауды жою және Төрелік топтың қаулысын сақтау үшін қабылданған кез келген шаралар туралы жазбаша түрде хабардар етуге тиіс. Бірлескен комитетке мұндай хабардар ету туралы хабарлануға тиіс.

6. Дау Тараптары ақылға қонымды уақыт кезеңін ұзартуды келісуі мүмкін.

16-бап

Талаптарды сақтау

1. Дау Тараптары арасында Төрелік топтың түпкілікті баяндамасын сақтау үшін қабылданатын кез келген шараның сәйкестігіне қатысты келіспеушіліктер туындаған жағдайда, мүмкіндігінше дереу немесе осы Қосымшаның 15-бабына сәйкес айқындалған ақылға қонымды уақыт кезеңінде талап қоюшы Тарап бастапқыда құрылған Төрелік топтан осы мәселе бойынша шешімді жазбаша түрде сұратуға құқылы.

2. Осы Баптың 1-тармағына сәйкес ұзақ салу Төрелік топқа төменде көрсетілген күндердің неғұрлым ертерек басталғаннан кейін ғана жіберілуі мүмкін:

(а) осы Қосымшаның 15-бабына сәйкес айқындалған ақылға қонымды уақыт кезеңінің өткен күні; немесе

(б) жауапкер Тараптың осы Қосымшаның 14-бабының 1-тармағына сәйкес міндеттемені сақтау үшін жауапкер Тарап қабылдаған шаралардың сипаттамасын қамтитын, оның осындай міндеттемені сақтауы туралы хабарламаны талап қоюшы Тарапқа жіберген күні. Ұзақ салуда даудың нысанасы болып табылатын нақты шара айқындалуға және мұндай шараның осы Келісімде көзделген ережелерді қалайша бұзатыны шағымның құқықтық негізін жеткілікті түрде дәл көрсетуге мүмкіндік беретін тәртіппен түсіндірілуға тиіс.

3. Төрелік топ:

(а) жауапкер Тарап қабылдаған кез келген имплементациялық әрекеттің нақты аспектілерін; және

(б) осы Қосымшаның 14-бабының 1-тармағына сәйкес жауапкер Тараптың міндеттемені сақтауын объективті бағалауды қоса алғанда, өзінің қарауына ұсынылған мәселеге объективті бағалау жүргізуға тиіс.

4. Төрелік топ өз шешімін дау Тараптарына осы баптың 1-тармағына сәйкес сұрау салуды алған күннен бастап отыз (30) күн ішінде ұсынуға тиіс. Баяндама Төрелік топтың шешімін және осындай шешім үшін негіздерді қамтуға тиіс.

5. Егер Төрелік топ баяндаманы осы баптың 4-тармағында белгіленген мерзімде ұсына алмайды деген қорытындыға келсе, ол дау Тараптарына мұндай баяндаманы ұсыну үшін қажетті болжамды мерзіммен бірге кешіктіру себептері туралы жазбаша түрде хабарлауға тиіс. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса, кез келген кешіктіру отыз (30) күннен аспайды.

6. Бастапқыда құрылған Төрелік топтың құрамындағы төрешілердің кез келгені қолжетімсіз болған жағдайда осы Қосымшаның 8-бабында сипатталған рәсімдер қолданылады.

17-бап

Сақтамау жағдайындағы уақытша шаралар

1. егер жауапкер Тарап Төрелік топтың қаулысын сақтамаса, мүмкіндігінше дереу немесе осы Қосымшаның 15-бабына сәйкес айқындалатын ақылға қонымды уақыт кезеңінде немесе:

(а) осы Қосымшаның 14-бабында көрсетілген мерзімде немесе ақылға қонымды уақыт кезеңі өтетін күнге дейін сақтау мақсатында кез келген шараны қабылдау туралы хабарлама жібермесе;

(б) талап қоюшы Тарапты Төрелік топтың қаулысын сақтауды жоспарламайтыны жөнінде хабардар етсе; және (немесе)

(с) егер бастапқыда құрылған Төрелік топ жауапкер Тарап осы Қосымшаның 14-бабына сәйкес Төрелік топтың қаулысын орынданады деген қорытындыға келсе, жауапкер Тарап талап қоюшы Тараптың сұрау салуы бойынша өзара қолайлы уақытша өтемақыны келісу мақсатында консультацияларды бастауға тиіс. Мұндай уағдаластыққа қол жеткізілмеген жағдайда сұрау салуды алған күннен бастап жиырма (20) күн ішінде талап қоюшы Тарап жауапкер Тарапты жазбаша хабардар еткеннен кейін жауапкер Тараптың мүддесі үшін осы Келісімге сәйкес берілетін басқаға берулердің немесе өзге де женілдіктердің қолданысын, бірақ Төрелік топ осы Келісімге сәйкес келмейді деп таныған баламалы шамада ғана тоқтата тұруға құқылы. Мұндай хабарлама осындай тоқтата тұру күшине енген күнге дейін кемінде отыз (30) күн бұрын жіберіледі. Бірлескен комитетке мұндай хабардар ету туралы хабарлануға тиіс.

2. Басқаға берулердің қайсысын тоқтата тұруды таңдаған кезде талап қоюшы Тарапқа бірінші кезекте осы Келісімге сәйкес ұсынылатын басқаға берулердің немесе өзге де міндеттемелердің қолданысын тоқтата тұруды, оның ішінде Төрелік топ осы Келісімге сәйкес келмейді деп таныған шара ықпал ететін сол секторда немесе секторларда қарастырған жөн. Егер талап қоюшы Тарап осы Келісімге сәйкес

ұсынылатын басқаға берулердің немесе өзге де міндеттемелердің қолданысын тоқтата түру көрсетілген секторда немесе секторларда іс жүзінде жүзеге асырылмайды немесе тиімсіз деп пайымдайтын болса, ол осы Келісімге сәйкес ұсынылатын басқаға берулердің немесе өзге де міндеттемелердің қолданысын басқа секторларда тоқтата түруға құқылы.

3. Мұндай хабарламаны алған күннен бастап он бес (15) күн ішінде жауапкер Тарап бастапқыда құрылған Төрелік топтан осы Келісімге сәйкес ұсынылатын, талап қоюшы Тарап тоқтата түруға ниеттенетін басқаға берулердің немесе өзге де женілдіктердің осы Келісімге сәйкес келмейді деп танылған шамаға бірдей екендігі туралы және болжалды тоқтата түрудың осы Баптың 1 және 2-тармақтарына сәйкестігі туралы шешім қабылдауды сұратуға құқылы. Төрелік топтың қаулысы тиісті сұрау салуды алған күннен бастап отыз (30) күн ішінде ұсынылуға тиіс және оны Тараптар сөзсіз мойындаиды. Төрелік топ өз қаулысын ұсынғанға дейін женілдіктер тоқтата түруға жатпайды.

4. Осы Келісімге сәйкес ұсынылатын басқаға берулердің немесе өзге де міндеттемелердің қолданысын тоқтата түру уақытша негізде қолданылады және оны талап қоюшы Тарап:

(а) Төрелік топтың түпкілікті баяндамасын сақтау мақсатында қабылданған және осы Келісімде қамтылған ережелерге сәйкес келмейді деп танылған кез келген шара жауапкер Тараптың осындай ережелерді сақтауын қамтамасыз ету үшін кері қайтарылғанға немесе өзгерілгенге дейін;

(б) Төрелік топ қаулыны іске асыру жөніндегі шара осы Келісімнің шешімі мен ережелеріне сәйкес келеді деген қорытындыға келгенге дейін; немесе

(с) Тараптар дауды өзге тәртіппен реттегенге немесе өзара қолайлы шешімге келгенге дейін ғана пайдаланады.

5. Дау Тарапының сұрау салуы бойынша бастапқыда құрылған Төрелік топ осы Келісімге сәйкес ұсынылатын басқаға берулердің немесе өзге де міндеттемелердің қолданысы тоқтатыла түрғаннан кейін қабылданған іске асыру жөніндегі кез келген шаралардың өзінің түпкілікті баяндамасына сәйкес келетіндігі туралы және осындай қаулылар аясында женілдіктердің қолданысын тоқтата түрудың күшін жою немесе өзгерту қажеттігі туралы шешім қабылдауға тиіс. Төрелік топтың қаулылары көрсетілген сұрау салуды алған күннен бастап отыз (30) күн ішінде қабылданады.

18-бап

Жалпы ережелер

Осы Қосымшаға сәйкес жіберілетін барлық хабарлама, сұрау салу мен жауаптар жазбаша түрде жасалады.

19-бап

Өзара қолайлыш шешімі

1. Дау Тараптары осы Қосымшаның З-бабында көзделген кез келген дау бойынша кез келген уақыт кезеңінде өзара қолайлыш шешімге қол жеткізе алады.

2. Егер дауды Төрелік топтың қарауы барысында немесе медиация рәсімі шенберінде өзара қолайлыш шешімге қол жеткізілген болса, дау Тараптары мұндай шешімді тиісінше Төрелік топ төрағасының немесе делдалдың назарына бірлесіп жеткізуге міндеттенеді, ал Бірлескен комитетке мұндай хабардар ету туралы хабарлануға тиіс. Мұндай хабарлама жіберілгеннен кейін Төрелік топ таратылады, ал медиация рәсімі тоқтатылады.

3. Әрбір Тарап келісілген мерзімдерде өзара қолайлыш шешімді іске асыру үшін қажетті шаралар қабылдауға тиіс.

4. Шешімді іске асыратын Тарап келісілген мерзім өткеннен кешіктірмей екінші Тарапты өзара қолайлыш шешімді іске асыру үшін өзі қабылдаған кез келген шара туралы жазбаша түрде хабардар етуге тиіс.

20-бап

Мерзімдер

Осы Қосымшада белгіленген барлық мерзім, кері жағдайлар туралы нұсқаулар болмаса, әрекет жасалғаннан немесе өздері қатысы бар факт орын алғаннан кейінгі (хабархат, хабарлама, хабар немесе ұсыныс алғанған) күннен бастап күнтізбелік күнмен есептеледі. Егер осындай мерзімнің соңғы күні адресат Тараптың мемлекетінде ресми мереке күніне немесе жұмыс істемейтін күнге тура келсе, мерзім осындай күннен кейінгі бірінші жұмыс күніне дейін ұзартылады. Кез келген мерзім ішінде болатын ресми мереке немесе жұмыс істемейтін күндер осындай мерзімнің есебіне енгізіледі.

Осы Қосымшада белгіленген кез келген мерзім дау Тараптарының өзара уағдаластығы бойынша өзгертулуда мүмкін.

Төрелік топ кез келген уақыт кезеңінде дау Тараптарына осындай ұсыныс үшін негіздерді көрсете отырып, осы Қосымшада аталған мерзімді өзгертуді ұсынуға құқылы .

21-бап

Сыйақылар мен шығыстар

1. Егер дау Тараптары өзгеше уағдаласпаса:

(a) әрбір дау Тарапы өзі тағайындаған төрешінің барлық шығысын, Төрелік топ немесе медиация рәсімдеріне қатысадан туындайтын өз шығыстары мен сот шығыстарын өз мойнына алады; және

(b) Төрелік топ төрағасының, делдалдың шығыстары және Төрелік топта талқылаулар жүргізуге байланысты өзге де шығыстар дау Тараптары арасында тең үлеспен бөлінеді.

2. Дау Тарапының сұрау салуы бойынша Төрелік топ істің нақты мән-жайларын ескере отырып, осы Баптың 1-тармағының b) тармақшасында аталған шығыстарды бөлу туралы шешім қабылдауға құқылы.

22-бап

Тілі

1. Осы Қосымша бойынша барлық талқылау ағылшын тілінде өтеді және жасалады.

2. Осы Қосымша бойынша талқылаулар шеңберінде пайдалану мақсатында ұсынылған кез келген құжат ағылшын тілінде жасалады. Егер кез келген құжаттың түпнұсқасы ағылшын тілінен өзгеше тілде жасалса, онда осындай құжатты ұсынатын дау Тарапы мұндай құжаттың ағылшын тіліне аудармасын ұсынуға тиіс.